

YIDDISH BOOK CENTER NEWSPAPERS COLLECTION
NUMBER KC5780-185mfv02i05

GERECHTIGKEIT (YIDDISH JUSTICE)

Volume 2 Issue 5
January 1920

THE KHEEL CENTER FOR LABOR-MANAGEMENT
DOCUMENTATION AND ARCHIVES
CORNELL UNIVERSITY LIBRARY

YIDDISH BOOK CENTER

AMHERST, MASSACHUSETTS

This collection was made possible with the support of
Abby Joseph Cohen and David M. Cohen.

Gerechtigkeit (Vol. 2, Iss. 5)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

סיד וילען, סיד
פונען זיין געזעס
אפילו צו די, צו ווער
סען עס גלויבט ויד אונז
צו זיין אונגעזעס.
וואנדערט ווילסען.

בצדקתי וחזקתי ולא
ארכה (מיוב, פ"א, ט).
על סיון גערעכטעקייט
האלט מיך זיך שטענדיק
און וועל אדער נישט
לשוען.

אפיציעלע ארגאן פון דער אינסערנעשאנאל ליידעס באדמענס וואירקערס יוניאן

PRICE 3 CENTS

קלאַזקמאַכער ווייַדזשעס באַדייטענד געהעכערט

די ארבייטער האָבען געקאָפּט
 גאנץ באַרייטערע ווירוש'העכע
 מיט וועלכער זיי זיינען דערוויל פאַר
 שטענדיג שפּרידען.
 און עס איז נים בלויז דאָס געלד
 אליין, וואָס זיי האָבען געוואונען, וואָס
 מאַכט זיי אזוי גוט געשטימט, ווי אויף
 דאָס, וואָס, לויט דער ענשטימונג פון
 דער ארבייטריישאָן-קאָמיטע איז עס סלאָן,
 אז זי איז געקומען צום שלום, דאָס די
 ארבייטער זיינען שוין גאַרניט געווען
 "מיטגע", פאַרערענדיג אַ העכערונג אין
 (שלום אייז זייט 16).

ווייסט און דרעסמאכער יוניאן לאקאל 25 נעהמט ארונטער א סך שעפער אין סטרייק

**א. גרויסער מיטינג פון לעקאל 9 דעם שבת
אין קופער יוניאן**

לען דעם מיטלינג אדרעסירען: אב. בא.
האָפּ, סעקטערשורער פון דער א. 5. נ.
וו. י. פיינבערג, פרעזידענט פון דער
דזשיאָנט באַאָרד; י. פריינ, אָרגאַניזער
אומשטאַנד פערדערישאַן אָו לייבאַ; האָב.
מאיר לאַנדאָ, לאַיער פון קלאָממאַכער
ניאַ; מ. זענמאַן, דזשענעראַל מענעדזשער
פון דער קלאָממאַכער יוניאָן; ש. יאָנאָוו
סקי, רעדאַקטאָר פון „נערעכטיקייט“;
דזשי. האַפּפּערין, מענעדזשער פון לאָקאַל
9. שטערמאַן

שערס מיט 2.50 מעהר — 20.50 ; דריי-
פערס מיט 3.50 דאָל. מעהר — 27.50.
באַגראַדערס פון סקווירס מיט 4 דאָל.
מעהר — 32 דאָל. גוירלס באַגראַדערס
מיט 3.50 דאָל. מעהר — 27.50. קראָי-
בוישלערס מיט 3 דאָל. מעהר — 25 דאָל.
עקוואַמינער, פינערס און מאַרקערס מיט
4 דאָל. מעהר — 34 דאָל. באַטאַנהאַל-
מייקערס וועלען קרינען פאַר 100 באַ-
טאַנהאַלס אַנשטאַט 110 ווי זיי האָ-
בען ביז איצט געקראָנען, 1.30.
די דאָזיגע העכערונג איז פאַר אלע
אראַבייטער, סיי פאַר די, וואָס קרינען גיט
מעהר ווי דעם מינימום סקויל, און סיי
פאַר די, וואָס קרינען איבער'ן סקויל,
אזוי, דאָס אַן אַפּערייטאַר, למשל, וואָס
האָט ביז איצט געקראָנען 50 דאָל. וויי-
דזשעס, וועט די וואָך קרינען 56 דאָל.
דער פּעריענוועלפּעס פון דער נואַך וועט
זיין אַ באַזאַנדערס עטוואָס וויל די אַר-

די סעטלעמענטס מיט די פירמען
וועמעס שפער זיינען ארונטערענומען
אין סטרייט האבען זיך אָנגעפאנגען גלייך
אין צומאָרגענס ווי דער סטרייט איז גע-
רופען געוואָרען. די סעטלעמענט קאָמ-
פּאני פון דער זיינאָן געפינט זיך אין וועב-
סטער האַלל. [למע פּט. צווישען 3טע און

דעם שבת ביי טאג, גלייך נאך דער אר-
בייט, וועט שטאמפנידען א גרויסער מאס-
מיטינג פון דער קלאָק פינישערס יוניאָן
לאָקאַל 9 אין קופער יוניאָן.
אויף דעם מיטינג וועט גענעבען ווערען
א פּאָלער באַריכט פון די לעצטע פאר-
האַנדלונגען מיט דער פּראָטעסטוו אַסס'ן,
אין באַצונג דעם ריזי אָוו ווידרשעס.
זאָל לען מיטגליעד פון לאָקאַל 9 ניט
פאַרזעהלען צו קומען צום מיטינג.
די מאַטערזע באַוואַקסעט דערנער ווע-

די קלאוק און דרעס האטערס, וועלען
אנשטאט זייערע 39 קריגען 44 מיט 5
דאָל. מעהר. די סקוירט־קאָטערס, אַנ-
שטאט די 34.50 וועלען קריגען 39.50 —
פינף דאָלאַר מעהר. סעמפּל־מייקערס
אנשטאט זייערע 32 וועלען קריגען 36
מיט 4 דאָל. מעהר. די אפּערייטאָרס פון
אָוטאָס, דושעקטס, ריפּערס און דרעסעס
וועלען קריגען אנשטאט די 44, 50 דאָל.
מיט 6 דאָל. מעהר. די סקוירט־אפּעריי-
טאָרס, מיט 6 דאָל. מעהר, וועלען קריגען
48. די פּעס־מילאָרס מיט 5 דאָל. מעהר
וועלען קריגען 43. די פינישערס וועלען
קריגען מיט 5.50 דאָל. מעהר — 41 דאָל.
די העלפּע־פינישער מיט 4 דאָל. — 32
דאָל. די אפּערייטערס מיט 5.50 דאָל.
מעהר — 37.50 דאָל. די סקוירט־אפּפּער-
פּרעסער מיט 5.50 מעהר — 38 דאָל. די
סקוירט־אינטער־פּרעסער מיט 3 דאָל.
מעהר — 28.50. סקוירט־בייסטער מיט
3 דאָל. מעהר — 26 דאָל. סקוירט־פיני-

אינהאלט פארציכנים

„גערעכטיגקייט“ נומער 5

פארמענעם. ווייזשעס פון קלאקמאכער
באדייטענד געהעכערט (שלוס פון 1 מען
זייט). קלאקמאכער אין באלטימאָר בא-
הייט אַ היינטיגן און שווינגן

אינטערנעשטאנאל עדיקיישא- נאל דעפארטמענט

דינסטאג אבענד, דעם 27טען, לעקט שטור פון מים מארגארעט דעניעלס, איר בער, "טרייד יוניאניזם".

מיטוואך אבענד, דעם 28טען, קלאס אין אריסטאטל.

דאנערשטאג אבענד, דעם 29טען, גימנאסטיקס, אונטער דער אויפזיכט פון לויס רעטינג.

פרייטאג אבענד, דעם 30טען, לעקט שטור איבער מוזיק און קאנצערט, פון מים מאריאן באוער.

אין אלע דיעס סענטערס זיינען דא בא- ווערענע קלאסעס צו לערנען ענגליש, מאנ- טאג, דינסטאג, מיטוואך און דאנערשטאג אבענד.

בולעטין פונם ארבייטער אונ- ווערזיטעט, וואשינגטאן אויטווינג הא- סקול, 16טע סטריט און אויטווינג פלייס. שבת, דעם 24טען יאנואר, אום 2 אוהר בייטאג, א קורס איבער די טענע- צען פון דער מאדערנער ליטעראטור, פון ב. דוש. ר. סטאלפער.

אום 3 אוהר, עקאנאמיקס פון דעם אינדוסטריעלען סיסטעם, פון פראפעסאר לעאן ארדורני.

זונטאג, דעם 25טען יאנואר, (זונ- טאג פאנגען זיך אן די קלאסעס 10 אוהר אין דער פריה).

א קלאס אין פראקטישער פסיכאלא- גיע — דר. סעמועל א. טענעבוים.

א קלאס אין פאבליק ספיקינג — גוסטאוו פ. שולטץ.

א קלאס אין ענגליש — הערמאן גרעי. א קלאס אין "ארבייט און מענעדזש- מענט" — פראפעסאר לעא וואלמאן.

די קלאסעס פאר ביזנעס איידזשענטס. אויף דעם רעזעסען קאנסטיטוט פאר ביזנעס איידזשענטס פון דער יוניאן, אין דעם סקול און סאטעל דיסיורט, פרייטאג דעם 16טען יאנואר, איז אנוועזענער געווען דר. פרידלאנד, אינטערנעשטאנאל עדיקיי- שאנאל דירעקטאר, און ער האט געמאכט געוויסע ענדערונגען אין דעם פראגראם פון די קלאסעס. דיעס קלאסעס ווערען געהאל- טען ווערען אין א צווייטען פלאץ, די ביד- נעס איידזשענטס וועלען באקומען א שריפטליכע מערדונג ווערען דעם.

דער פראגראם פון די פרייטאג נאכ- מיטאג קלאסעס ענטהאלט דעם קורס פון פראפעסאר ארדורני אין עקאנאמיקס, און די קלאסעס אין ענגליש פון דייטש- און גלאסער.

פאר דעם קורס פון די ביזנעס איי- דזשענטס האט דר. פרידלאנד אויך ער- קלערט דעם נייען פלאץ פון לערנען גלייכ- צייטיג ענגליש אין פאבליק ספיקינג וואס איז פון עולם אייגענטומען געווארען מיט ענטוואקס.

דעם פרייטאג, שבת אין זונטאג קור- מען פאר אין אלע אונזערע יוניטי סענ- טערס די לעקטשורס און קלאסעס, ווי ס'איז אנאנסירט געווען אין לעצטען נומער "נערעכטיגקייט".

בולעטין פאר דער וואך אנפאנגענדיג פונם 26טען יאנואר.

איסט סייד יוניטי סענטער, פאב- ליק סקול 63, 4טע סטריט און 1טע עוו. מאנאטאג אבענד, דעם 26טען, לעקט שטור פון מים מארגארעט דעניעלס, איר בער, "טרייד יוניאניזם און די ארבייטער באוועגונג".

אנאנסמענטס ווערען די יוניטי סענ- טערס אין אלגעמיין.

די ערעפונג פונם צווייטען בראנקס יוניטי סענטער, פאבליק סקול 42, ווא- שינגטאן עוועניו און קלערמאנט פארק ווי, וועט געפייערט ווערען דעם פרייטאג אבענד, דעם 28טען יאנואר. איינמאל פריי צו אינטערנעשטאנאל מיטגלידער און זייערע פאמיליען.

די ווידער ערעפונג פון דעם בראנז- ווי יוניטי סענטער, פאבליק סקול 84, וועט געפייערט ווערען דעם שבת אבענד, אין דער סקול. די אינטערנעשטאנאל מיט- גלידער מיט זייערע פאמיליען זיינען גע- לאדען.

די ערעפונג פון דעם יוניטי סענטער אין הארלעם, וועט געפייערט ווערען נעכ- סטען שבת אבענד, דעם 31טען יאנואר, אין פאבליק סקול 171, 103טע סטריט, צווישען מעדיסאן און 5טע עוועניו. עס וועט דורכגעפירט ווערען א שעהער מיר זיכאלישער פראגראם, און עס וועלען גע- האלטען ווערען אינטערעסאנטע רעדען.

אין אונזער אינטערנעשטאנאל עדיקיי- שאנאל דעפארטמענט קאן מען באקומען גוטע סקעטס צו 1 דאלאר א שטיק פאר די ענגלישע פארשטעלונגען פון די "אר- בייטער טעאטער גילד", פאר דער וואך פונם 25טען ביז 31טען יאנואר.

א קלאס צו לערנען זיך שווימען.

אין דעם ווייסט מאכער יוניטי סענ- טער אין פארמירט געווארען א קלאס פאר מיידלעך וואס ווילען זיך לערנען שווימען. דער שוויט-קלאס וועט געהאלטען ווערען מאנאטאג אבענד, אונטער'ן אויפזיכט פון לויס רעטינג. די מיידלעך וואס ווילען זיך אנשליסען אן דעם קלאס זאלען זיך ווענדען ווערען דעם צו מרס. לויס רעטינג, אין דעם ווייסטמאכער סענטער.

אלע לעקטשורס און קורסעס אין דעם ווייסטמאכער יוניטי סענטער געהען צו גאנץ לעבעדיג. באזונדער ערפאלגרייך זיינען אבער די מוזיקלעקטשורס פון מים מאריאן באוער, פרייטאג אבענד. דער ענטוואקס ביי די לעקטשורס איז גאר גרויס.

דעם זעלבען אבענד איז דא א קלאס אין גימנאסטיקס און אונטערהאלטונג. הארלעם יוניטי סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סטריט, צווישען 5טע און מעדיסאן עוועניו.

דינסטאג אבענד, דעם 27טען, לעקט שטור פון א. ל. ווילבערט, איבער "טרייד יוניאניזם און די ארבייטער באוועגונג". דאנערשטאג אבענד, דעם 29טען, גימ- נאסטיקס און אונטערהאלטונג.

פרייטאג אבענד, דעם 30טען, לעקט שטור איבער ליטעראטור, פון א. גאלד- בערג.

שבת אבענד, דעם 31טען, ערעפונגס פייערונג, — רעדען און קאנצערט. בראנזוויל יוניטי סענטער, פאבליק סקול 171, 103טע סטריט, צווישען 5טע און מעדיסאן עוועניו.

מיטוואך אבענד, דעם 28טען, לעקט שטור איבער געוונד, פון דר. סאראה גריי- בער.

דאנערשטאג אבענד, דעם 29טען, לעקט שטור פון מים מארגארעט דעניעלס, איבער "טרייד יוניאניזם".

דעם זעלבען אבענד איז אויך דא א קלאס אין גימנאסטיק און אונטערהאל- טונג.

פרייטאג אבענד, דעם 30טען, לעקט שטור איבער ליטעראטור, פון מים עלזען א. קענאן, בערגארד שארף, מען ענד סופער מען.

ווייסט מאכער יוניטי סענטער, פאבליק סקול 40, 320 איסט 20טע סט. מאנאטאג אבענד, דעם 26טען, קלאס אין אריסטאטל.

יוניטי סענטערס פון דער ווייסטמאכער יוניאן, לאקאל 15, און פון דעם קלאסער כער לאקאל 69.

צו דער געלעגנהייט איז געגעבען גע- ווארען א שעהער קאנצערט, אין וועלכען עס האבען זיך באטייליגט באוואוסטע זינג- נער און שפילער, און דער עולם האט די מוזיק נומערען אויסגענומען מיט פילע ענ- טוואקס. דער סופעראינטערענט פון דער סקול, דר. ראכער, האט אויך געהאל- טען א רעדע, וועלכע איז מיט באטייליגט רונג אייגענטומען געווארען פון פובלי- קום.

די עדיקיישאנאל ארבייט אין פילא- דעליא, ווערט מיט ערפאלג אנגעפיהרט פון מרס. אגא עלליס, די עדיקיישאנאל סופערוויזערין.

דעם 12טען יאנואר, האט דר. פריד- לאנד אררעסירט א גרויסען מיטינג פון ווייסטמאכער אין באסטאן, די מיטגליד- דער פון לאקאל 49. ארום 1,400 מענטשן זיינען אנוועזענער געווען אויף דעם מיטינג, אין פיי האלל.

די אינטערנעשטאנאל לאקאלס אין באסטאן געהען זיך צו דער עדיקיישא- נאל טעטיגקייט אויף דעם זעלבען שטיי- גער ווי אין ניו יארק. די ארבייט ווערט דאָרט ערשט אָרגאַניזירט. די וואָך איז דאָרט דאָ מיט פאַניאַ מ. קאַהען, סעקרע- טעריין פון דער אינטערנעשטאנאל עדיקיי- שאנאל קאמיטע, אום צו העלפען די באס- טאנער לאקאלס סיסטעמאטיש אָרגאַניזיר- רען די עדיקיישאנאל טעטיגקייט.

ווי איהר זעהט, אלזא, ווערט איצט די עדיקיישאנאל ארבייט פון אונזער אינטערנעשטאנאל איבעראל געטאן מיט ערפאלג.

פארלאנט — אן ענטפער פון דער דרעס און ווייסט מאנופעסטשורער אססן!

איבער דער פראגע פון וויידזשעס, וועלכע זיי ווייסען, איז ווירקליך א ברענגער? מיר גלויבן עס ניט. מיר ערווארטן טען פון די מאנופעסטשורערס א צופרי- דענשמעלענדען ענטפער. דער פאקט איז, אז ניט אלע מאנופעסטשורערס זיינען אזוי בלינד אדער אזוי "קלוג" צו וועלען זיך באנוצען מיט א טעכנישע דריידעל. מיר ווייסען פון גאר פילע מאנופעס- טשורערס, וועלכע זיינען דוקא געניגט צו פארהאנדלען מיט דער יוניאן. מיר ריידען דא פון דער דרעס-קאנטראקטירט אססן. די ווייסען, אז די וויידזשעס פון איצט קענען ניט בלייבען די זעלבע פון א יאָהר אָדער זאָנאָר פון 6 מאָנאַטען צוריק. זיי זיינען ניט בלינד פון דער הערשענדיג אונצופרידענהייט פון די ארבייטער און זיי ווייסען אז מיט טעכנישע דריידלעך קען מען די ארבייטער די ציין ניט פאר ריידען. מיר ווילען האפען, אז די דרעס און ווייסט מאנופעסטשורערס אססן וועט באלד קומען צו דער זעלבער אנויכט, און עס וועט, ווי ווייסט מענליך, אויסגעפירען ווערען א סאכא צווישען דער יוניאן און דער מאנופעסטשורערס אססן, ווי דאס איז געווען אין 1919.

פרעזידענט שלעזינגער אנגעקומען אין ווארשא

דער קארעספאנדענט פון "פארווערטס" אין קאפעהאגנען, ג. שיפריין, האט צוגע- שיקט א טעלעגראם צום "פארווערטס" וואס לעזט זיך ווי פאלגט:

קאפעהאגנען, 15טען יאנואר. — ב. שלעזינגער, דער פרעזידענט פון דער אינטערנעשטאנאל ליידעס גאר- מענט וואירקערס יוניאן אין אמערי- קא, איז שוין אנגעקומען קיין ווארשא. ער וועט אין פוילען פארברענגען עטליכע וואכען און וועט דארטען שטודירען די לאגע פון די אידישע ארבייטער-אָרגאַניזאַציעס.

אז פרעזידענט שלעזינגער פארברענגט דאָרט ווירקליך די צייט צו שטודירען די ארבייטער-אָרגאַניזאַציעס אין יוואָפּ, קענט איהר זעהן פון זיינע בריער וואס מיר דרוקען זייט די לעצטע פאר וואכען אין דער "נערעכטיגקייט". די בריער זיי- גען העכסט אינטערעסאנט און באלעה- רענ.

גלייכצייטיג קענען מיר דא אויך מעלדען, דאס דעם דיינסטאג איז אין פאס פון דער אינטערנעשטאנאל אָנגע- קומען פון שלעזינגער'ער אייניגט פאסט- קארטען, אין וועלכע ער שרייבט, אז דעם 25טען פעברואר וועט ער מיט דער שיף "אדריאטיק" צוריקפאָהרען אין אמערי- קא. דאס הייסט, אז אין אָנפאַנג פון מאָנאַט מערץ וועט ער שוין וויערע זיין ביי זיין דעם אין אַפֿיס.

אינטערנעשטאנאל עדיקיישאנאל ער- מיניקייט אין דער פראווינץ.

די קלאסמאכער יוניאן פון נואר, ניו דזשורזי, לאקאל 21, האט זיך פאר- אינטערעסירט מיט אונזער עדיקיישאנאל טעטיגקייט. דר. פרידלאנד, אונזער עדי- קיישאנאל דירעקטאר, איז געפאָהרען אין נוארס און עס איז איהם געלונגען צו מא- כען ארענדזשמענטס מיט'ן סופעראינטענ- דענט פון באָארד און עדיקיישאן אין נר- יארק צו עפענען דאָרט א יוניטי סענטער פאר די מיטגלידער פון דער יוניאן. דער סענטער וועט זיין אין דער מארטאן סקול אין נואר. 80 מיטגלידער פון לאקאל 21 האבען זיך גלייך פארשריבען פאר די ענגלישע קלאסען.

דער יוניטי סענטער אין נוארס וועט געפיהרט ווערען אויף דעם זעלבען אופן ווי עס ווערען געפיהרט די יוניטי סענ- טערס אין ניו יארק. עס וועלען א חוץ די קלאסעס אויך געגעבען ווערען לעקטשורס איבער פארשידענע פראגען און אויך לעקטשורס ווערען צו געבען אין דעם סענ- טערס און געזעלשאפטליכע אונטערהאל- טונגען. דער באָארד און עדיקיישאן פון נוארס האט פארשפראכען מיטזעהלעפן אין דער ארבייט מיט אלע מעגליכקייטען. עס איז מעגליך, אז דאָרט וועט אויך ערלויבט ווערען צו געבען אין דעם סענ- טער לעקטשורס אין אידיש, און זעלכע לעקטשורס וועלען געגעבען ווערען. זאלען די אינטערנעשטאנאל מיטגלידער פון נוארס און אומגענענד זיך באלד רעדזשי- סטירען פאר די קלאסען.

מיטוואך, דעם 17טען יאנואר איז דר. פרידלאנד געווען אין פילאדעלפא, און האט דאָרט אַררעסירט א גרויסען מיטינג, אין דער וויליאם פען האַיטס-קול, פון די

(שלום פון זייט 1)

איצט אויסגעטוען צו באהאנדלען די עיקר- פראגע.

"דער אגרימענט באשטימט א מינימום סקויל אין דעם אגרימענט איז גארנישט גי- ט, וואס זאל גיט לאזען די ארבייטער צו פא- דערען מעהר, ווי דעם מינימום סקויל. דאס, וואס דער קוויטירערס פון דאלאר איז אזוי שטארק געפאלען, דאס מאכט דעם פרוהער באשטימטען מינימום גאר א זאך פון דער פארגאנגענהייט.

כמעט אין אלע שטעט, צוליב דעם גרוי- סען יקרונג, פאדערען די ארבייטער א הער- כערען לוי. די אונצופרידענהייט איז אל- געמיין.

די פראקטישע לאגע איז די, צי זאלען מיר לאזען יעדען שאפ קעמפען פאר זיך אדער צי זאלען מיר עס באהאנדלען אין א געמיין- שאפליכער קאנפערענץ?

די פראגע, וואס מיר האבען פאָרעלעגט פאר אויך א קלאר: צו ווילט איהר מיט אונז צוזאמענקומען אויף א קאנפערענץ, צי איהר ווילט גיט?

געוויס זיינען מיר כארויט צו האנדלען ווי מיר זיינען פון אימער געוואונען, און איבערלאזען דאס, וועגען וואס מיר וועלען גיט קענען זיך אויפפארשטענדליך, צו א באָארד און ארבייטערשאפ.

מיר בעטען אויך גיט פארזיכען און גע- בען אונז א באשטימטען ענטפער, ווייל די פארזיכונג איז שעדליך פאר אונז אלעמען. אין דער צייט, ווען דאס ווערט גע- שריבען, כאטש עס איז שוין פילע טעג, זייט דער בריער איז אוועקגעשיקט גע- ווארען, האבען די מאנופעסטשורערס-אָס- אלץ גיט געענטפערט. מעגליך, אז זיי וועלען ענטפערען און ענטפערען צופרי- דענשמעלענד. זיי וועלען זיך צונויפסקר- מען אויף א קאנפערענץ מיט דער יוניאן, און דאן מען מען זיין זיכער, אז מען וועט שוין דורכקומען, און עס וועט אויסגע- מידען ווערען אייגענע א צוזאמענשטויס צווישען די בעלי מלאכות און די מאנר- פעקטשורערס. סאָמער אָבער וועלען זיי עס גיט טאן, און זיי וועלען אלץ דורך פארשידענע לאיערשע דריידלעך זיך ווע- לען ארויסדרעהען פון א קאנפערענץ, דאן פארשטעהט זיך וועלען די בעלי מלאכות פון זייער זייט אויך האבען וואס צו זא- גען, און וואס עס זאל גיט פאסירען, שול- דיג וועט זיין געוויס גיט די יוניאן, וועל- כע האט געוואלט, אז אלעס זאל געסע- טעלט ווערען רוהיג און פרידליך, גאר די גאנצע פאראנטווארטליכקייט וועט פאלען אויף דער מאנופעסטשורערס אססן.

אָבער עס איז קוים גלויבליך, אז די ליידעס ווייסט מאנופעסטשורערס זאלען האנדלען אויף אזא אונפארמאטווארטליכע אופן! קען דאס זיין, אז זיי זאלען הא- בען שוין אזוי גיך פארגעסען אן דעם ביטערען קאמף פון לעצטען יאָהר, פון וועלכען זיי זיינען ווייט גיט ארויס מיט פלאטערענדיג פאָהנען? קען דאס זיין, אז זיי זאלען זיך אָפּוואַנען פון א קאנפערענץ

מיטגן פון דזשייטס באארד פון דער ניו יארקער סלאוואכער יוניאן

עס ווערן אויפגענומען קאמיטעס.
א קאמיטע פון דער פירמע פון קאן און שטעטל אינפארמירט, אז א סטריק ווערט אנגעמיהרט געגען זייער פירמע צווינגענדיג זיי צו „אפערירען“ אן איינציג סייד שאפ נאכדעם ווי זיי האבען פאר קויפט ווערענדיג און אויפגעגעבען זייער גאנצען שאפ.
די פירמע ערקלערט, אז זי האט בא- שלאסען צו ווערען א דוואלבער און זי פארלאנגט, אז מען זאל מיט איהר סעט לען אלס אעלכע.
פרינאנץ קאמיטע רעפארט.
די פרינאנץ קאמיטע באריכטעט, אז זי האט אויפגענומען דעם פארלאנג פון דער סאציאליזישער פארטיי און זי בא- ריכטעט, דאס אזוי ווי די אינטערנעשנאל נאל האט באשלאסען צו שטיצען די בא- וועגונג פאר די אויסגעשלאסענע אסעמ- בלי לייט מיט 10,000 דאלאר, דארום האט זי די פראגע נישט אויפגענומען, ווייל דאס געלט וועט דאך ווערען צוטיילט אויף די אלע לאקאלס, וועלכע זיינען פארבונ- דען מיט דער אינטערנעשנאל. די לא- קאלס פון דעם דזשייטס באארד זיינען, פארשטעהט זיך, 100 דעם איינגעשלאסען. די קאמיטע צו אורטיילען וועגן דעם טשערמאן און דעם ווייס טשערמאן פון דעם רוסיש-פאלישען ברעגנש וועט בא- שטענען פון די בירדער: סטודענט, וואלא- ווי, שווארץ הענדעלמאן און בראסלא- ווער.

רעפארט פון באארד און דירעקטארס.
עס ערשיינען קאמיטעס. א קאמיטע פון די ארבייטער פון קאפעל און וויי- טשיין באהויפטען, אז זיי זיינען געווען אין סטריק דריי וואכען צייט און זיי האבען בלויז געקראגען פאר איין וואך בענעפיט. די קאמיטע פארלאנגט נאך פאר איין וואך בענעפיט.
נאך דעם ווי עס ווערט ערקלערט, אז די ארבייטער האבען געקראגען בענעפיט לויט ווי עס איז זיי געקומען, ווערט זייער פארלאנג צוריקגעוויזען.

א קאמיטע פון די פרינציפאלס פון הייט און סאן ערקלערען, אז צוליבע דעם, וואס זיי ארבייטען נישט אום שבת, קומט זיי אויס צו פארלירען 4 שטונדען יעדע וואך. די קאמיטע פארלאנגט, אז אן ארגאניזש- מענט זאל געמאכט ווערען מיט דעם פיר- מע, אז זיי, די פרינציפאלס, זאלען נישט דארפן פארלירען די פיער שטונדען. דער פארלאנג פון דער קאמיטע ווערט איבערגעגעבען צום אפיס.
א קאמיטע פון די געוועזענע ארביי- טער פון מאקס רובעל אינפארמירט, אז די פירמע מאכט ווייטער סוטס, נאך דעם ווי זי האט ערקלערט פאר דעם אונטער- טייאישען טשערמאן, אז זי שיקט ארונ- טער דעם דעפארטמענט, ווייל די פירמע נישט אויף דאס מאכען פון סוטס. די קא- מיטע פארלאנגט, אז דער אפיס זאל אויפ- נעמען די פראגע.

נאך דעם ווי די פראגע ווערט דיסקו- טירט, ווערט זי איבערגעגעבען צום אפיס. די פראגע פון א „סענטראל לייבאך ביווא“ ווערט אויפגענומען. ברודער זי- מאן ערקלערט, דאס זייט די יוניאן האט אנגענומען א פאליסי, דאס די מעמבערס זאלען נישט געהן זוכען סיניע דוואכס, נאך זיי זאלען זיך ערדושיסטרירען אין

דער ספעציעלער קאנפערענץ פון „פארוערט“ אין ווען, דר. עסקינאן, האט די וואך געמערקט אין צוויי טעלע- גראמען דאס פרעזידענט שלעזינגער איז אנגעקומען אין ווען און דאס ער אדרע- סירט דארטען נרויסע פארזאמלונגען פון אידישע ארבייטער.
ווי דר. עסקינאן מעלדעט, וועט פרע- זידענט שלעזינגער זיין אין ווען אייניגע וואכען צייט און ער וועט דארט זיכער נישט זיצען מיט פארלעגטע הענט. די יו- ניאנס וועלען איהם שוין דארט געבען גע- נוג ארבייט.

פרעזידענט שלעזינגער אדרעסירט פארזאמלונ- גען פון אידישע ארביי- טער אין ווען

דער ספעציעלער קאנפערענץ פון „פארוערט“ אין ווען, דר. עסקינאן, האט די וואך געמערקט אין צוויי טעלע- גראמען דאס פרעזידענט שלעזינגער איז אנגעקומען אין ווען און דאס ער אדרע- סירט דארטען נרויסע פארזאמלונגען פון אידישע ארבייטער.
ווי דר. עסקינאן מעלדעט, וועט פרע- זידענט שלעזינגער זיין אין ווען אייניגע וואכען צייט און ער וועט דארט זיכער נישט זיצען מיט פארלעגטע הענט. די יו- ניאנס וועלען איהם שוין דארט געבען גע- נוג ארבייט.

און עס ווערט באשלאסען צו רופען צו דעם צוועק א ספעציעלען מיטגן פון עס- זעקסטיוו באארד אויף שבת, דעם 24טען יאנואר, 2 א זיינער נאכמיטאג.

א ספעציעלע זיצונג פוג'ס עקזעקוטיוו באארד פון דער ליידיעס ווייס און דעם מייקערס יוניאן איז אפגעהאלטען געווא- רען שבת, דעם 24טען יאנואר, אין 16 וועסט 21טע סטריט. ברודער זילבערמאן טשערמאן.

עס ווערען פארענומען די רעקאמענ- דאציעס פון דער יוניטי הויז קאמיטע, וועלכע האבען אריינגעבראכט פלעגער ווי אזוי צו קריגען די נויטיגע סומע פאר דער ווייטערער אנפיהרונג פון דער יוניטי הויז, און נאך א לאנגער דיסקוסיע בא- שליסט דער עקזעקוטיוו באארד איינשטיר- מיג ארויסגעבען אן אפירורע צו די מעמ- בערס צו וואלטימירען צו ארבייטען ווא- שינגטאן'ס בירטה דעם און בייטראגען זייערע פארדיענסטען צום יוניטי הויז פאנדה.

עס ווערט אויך אויפגענומען פראגען בנוגע פארשידענע שפער און זיי ווע- רען גענוי באהאנדעלט.

י. ש. ע. ה. א. 5, ע. סע.

מען זוכט „אישוש“

פון נ. בוכוואלד.

ביזנעס. פשוט: אש דאס די און די זיינען די באדינגונגען. לוינט זיך די איז נישט, אש וועלען מיר קריגען אנאנדערען. אש פונקט ווי אין א מלחמה פאדערט זיך ער נאכען פלייש אדער, אויף דער מאדערנער שפראך, „מען פארט“, אזוי פאדערט זיך אין אן עלעקשאן שטייט פלייש, וואס קראפט. און אזוי ווי צו קויפן שטייטען איז נישט געזעצליך און דער דורכשניטלי- כער וועהלער איז אנשטענדיג גענוג נישט צו פארקויפן זיין שטייטע פאר געלט, דאס מען זוכט אנדערע מיטלען ווי אזוי אריין צוקריגען די וועהלער.

דער אויסגעפרובירטער מיטל איז די „אישוש“. וואס איז אן „אישוש“? דאס ווארט אליין מיינט אן אויסגאנג, א רעזולטאט, אן אויסשפריצונג, דאס וואס קומט ארויס פון עפעס, א „קאמפעיין אישו“ וואלט, אל- ווא, געדארפט מאכען א רעזולטאט פון קאמפעיין. א זאך, וואס ווערט געבוירען פון דעם קאמפעיין, א פראגע, וואס קייט טאליזירט זיך ארויס פון דעם קאמפעיין. אין אזא זין וואלטען „אישוש“ געווען נאכ- נאמירליכע און נאכז נאמאלע ערשיינוג- נען פון א פאליטישען שטרייט. יעדער צוזאמנשטויט ברענגט ארויס עפעס נייעס, רוקט ארויס צום פאדערנדיג נע- וויסע פראגען, באשאפט נייע פארשטיי- ניסען. ווען צוויי אדער מעהר פארטייען טרעטען אריין אין קאמפ רוקען נאכטיר- ליכע ווייזע ארויס צום פאדערנדיג נע- וויסע קאנקרעטע פראגען, אין וועלכע יעדע פארטיי קעמפט פאר איהר לייזונג, אדער איהר אויסמיטלונג פון די שטרייט-פרא- גען.

אין אמעריקאנער וואהל קעמפעינס זיינען אבער די „אישוש“ נישט קיין נא- טירליכע, נישט קיין ספאנטאנע. זיי זיינען גארנישט קיין „אישוש“ אין דעם ריכטיגן זין פון ווארט, נאר פאראויס צוגעמארשטע שטרייט-פראגען, וועלכע מאכען דעם וואהל-קאמפעיין מעגליך. אויך ווייס נישט צו דער לעזער זעהט די הומירטישע זייט פון באשאפט „אישוש“. עס קומט אויס, אז דער וואל איז עלטער פאר'ן מאטען, אז די „אישוש“, וועלכע האט געדארפט זיין א רעזולטאט פון דעם קעמפעיין, איז נאך די אורזאך, דער באשטימערנער פאק- טאר פון קעמפעיין.

וואס זעט זיינען די אישוש פון די קר- מענער נאציאנאלע וואהלען? דעווריל איז דאס נאך נישט בא- שטימט. דעווריל ווייסען נאך די צוויי פארטייען נישט, וואס עס וועט זיין אין דער מאדע און וואס עס וועט ביים עולם אויס- געהען. מען וואלט, נאטירליך, געקאנט מאכען „אישוש“ פון אזוינע זאכען ווי „הונדערט פראצענט אמעריקאניזם“, „נע- זען און אדרונג“, א.א.וו. איז אבער די צרה, אז אן אישוש איז נישט קיין אישוש סיי- דען איינער זאגט יא און דער אנדערער - ניי. און זאגען ניי אויף אעלכע זאכען ווי „הונדערט פראצענט אמעריקאניזם“ און געזען און אדרונג - דאס וועט קיינע פון די צוויי פארטייען נישט וואנען.

עס איז אבער נאכז מעגליך, אז די פראגע פון פרייהייט און אונטערדריקונג וועט זיין איינע פון די קלענערע אישוש פון די קומענדיגע וואהלען. מען האט, קענטיג, איבערגעשאצט די פאפולאריטעט פון דער אקציאנער געזעצען, פון הפערמיסלען געגען ארבייטער און ראדיקאלען. די אי- דיאטישע האנדלונג פון ספיקער סוויס אין אלבאני האט געהאט אן אונטערווארטענע ווייזונג אויף די הפערנעיענען אויף דער דיאטלען. די שיכור'ע רעאקציע האט ארויסגעוויזען אזא העסליך שפיצעל, אז דער עולם איז אויסגעניכטערט געווארען און די פרעס האט זיך פארשעהמט. איצט איז דער פאסערנער מאמענט צו שלאגען פאליטישען קאפיטאל פון א „פרייהייטס- אישו“. און עס איז נאכז מעגליך, אז די דעמאקראטישע פארטיי וועט די אישוש אויפגעהען.

ביי די דעמאקראטען איז צרות. זיי נויטיגען זיך אין באזונדערס פאפולערע אישוש און באזונדערס פאפולערע קאנדי- דאטען אום צו האבען א שאנס צו זיענען אין די נאציאנאלע וואהלען. די רעפובלי- קאנער פיהלען זיך איצט אויפ'ן פערד. זיי פיהלען זיך שטארק נישט דערפאר, וואס זיי האבען נישט אישוש אדער פאסערנע קאנ- דידיאטען, נאר פשוט דערפאר, וואס דער דורכשניטליכער בירגער באשולדיגט די איצמיגע אדימינסטראציע אין אלע צרות. די ארבייטער, די בעלי הבתים, די פאר- מערס - אלע האבען אראזאכען צו זיין אימצופוריערען מיט דער איצטיגער קאנ- און די קאפיטאליסטישע גרופען ווילען א

מען דארף נישט זיין קיין סאציאליסט און נישט אפילו קיין קלאסען-באוואוסטזיג- נער ארבייטער, צו זאגען אז צווישען די צוויי גרויסע פאליטישע פארטייען אין אמעריקא איז כמעט נאך קיין אונטערשיד נישט. אפילו אויב איהר זייט נישט איינ- שטימיג מיט די סאציאליסטען, דאס אלע בורשואזע פארטייען פארשלאגען איין צוועק - אנצוהאלטען די הערשאפט פון דעם קאפיטאליסטישען קלאס און האלטען די ארבייטער אין צוים - אפילו אויב איהר גלייבט, אז אין א דעמאקראטישע שפערנלעך די פארשידענע פארטייען אפ- די אמת'ע אינטערעסען, שטרעמונגען און אידעאלען פון פאלק, מוזט איהר אויך צו- געבען, אז ביי אונז געהט עס אן אנדערש ווי ביי לייטען.

אין די אייראפעאישע דעמאקראטישע לענדער האבען פאליטישע פארטייען בא- שטימטע פרינציפאלעס. זיי זיינען קאנ- קרעטע אויסדריקען פון געוויסע באשטימ- טע שטאנדפונקטען אין באצונג צו פאלי- טישע און סאציאל-עקאנאמישע פראגען. און נישט נאך אין די דעמאקראטישע לענ- דער - אין צארישען רוסלאנד, אין מער- קיי, אין כינא - אין יעדע לאנד, וואו עס זיינען איבערהויפט פאראן פאליטישע פארטייען, שפילען זיי מיט זיך אפ געווי- סע סענצענצען און ריכטונגען. נישט נאך זיינען די פארטייען אליין קלאר וועגען זייערע אייגענע פרינציפען און אנשוי- אונגען - זיי מאכען דאס קלאר אויך פאר דעם אלגעמיינעם עולם, זיי שטעהען אויף א קלארער, אפגעזען פלאטפארם, וואס יעדער איינער קען זעהן.

אונזערע צוויי גרויסע פארטייען זיינען אבער פון איין שטייט געמאכט, און מען דארף זיין אן עקספערט צו געפיענען דעם אינטערשיער צווישען זיי ביידען. פרעגט א דורכשניטליכע אינטעליגענטער רעפוב- ליקאנער אדער דעמאקראט, וואס איז דער אונטערשייד צווישען זיי פארטיי און דע צווייטער, וועט ער אייך, אין בעסטען פאל, אנווייזען אויף די אישוש, וואס זיין פאר- טי האט ארויסגעשטעלט פאר די געקומע- וואהלען, אדער אויף די געזעצען, וואס זיי האבען דורכגעפיהרט למטוב הכלל, און וועט אייך זוכען צו איבערצייגען, אז די צווייטע פארטיי האט נישט אויגענומען אר- שום און האט נישט דורכגעפיהרט אזוינע נוסע געזעצען. אבער קיין פונדאמענטא- לען אונטערשייד, קיין בולט'ען אונטער- שיעד אין דעם עצם פון די צוויי פארטייען, וועט ער זאגן נישט קענען אנצייגען און וועט זיך זאגן חידוש'ען צו וואס מען דארף אזא זאך.

דער דורכשניטליכער אמעריקאנער בא- טראכט פאליטיק פאר א ביזנעס, און ער איז גרייט צו געבען דעם פאליטישען די- זעלבע פרייהייט אנצוגעהן מיט זיינע ביר- געס ווי ער פארשטעהט, ווי ער אנערקענט פאר פאר אנדערע, קאמערציעלע ביזנעס. דער פאליטישען באטראכט אוראיי פאלי- טיק אלס א פראפעסיע, אלס א מיטל צו מאכען א לעבען און צו שטייגען אין דער געוועלשאפט, און ער פיהרט זיך אויף אנוי, אז ער זאל קריגען אס מערסטען קליענטען פון פארזיכערען פאר זיך א נוסע „פראק- טישע“. טראץ אלע הויך-קלינגענדיגע בא- הויפטונגען, אז דאס פאלק רעגירט, אז דער ווילען פון פאלק באשטימט דעם נאנג פון אונזער פאליטישען לעבען, איז עס דאך אמת, אז די אמעריקאנער מאסען באציהען זיך גלייכביליג, אויב נישט ציניש, צו פא- ליטיק, רעגירונג, געזעצעבונג און צו אלע זאכען. א נומער אמעריקאנער סוט זיין פליכט, ווען ער שטייט דעם ערשטען דינ- סטאנ נאך דעם ערשטען סאנטאנ אין נאך וועמבע, פאר איינע פון די צוויי קאנדי- דאטען פאר וועלכע עס איז אמת. שטי- מען שטייט ער פאר דעם, וואס געזעלט איהם בעסער, וואס זאגט איהם צו מעהר, וואס קען בעסער פון דעם צווייטען - ווערמיינען זיין סחורה. אנט שטייט ער פאר דער פארטיי, פאר וועלכע זיין סאטע, זיין זיידע, זיין עלטער-זיידע האבען גע- שטימט, און ער וועט אייך זאגען מיט שטאלץ, אז, וואס איז געווען נאס פאר מיי- טאטען איז נאס פאר מיר אויך.

די צוויי גרויסע פארטייען אונטערשיי- דען זיך מיט דעם, וואס זיי זיינען צוויי באזונדערע פירמען אין ביזנעס פון צו- שמעלען געזעצמאכער, געזעצאויסטי- טשער, אדמיניסטראטארען, א.א.וו. דער פאליטיש-אקטיווער קלאס אין אמערי- קא, דער קאפיטאליסטישער, ווייסע נאנג קלאר און נאנג באשטימט, וואס ער וויל און ער האט די מיטלען צו קריגען וואס ער וויל. ווען נישט דער עטוואס אומבאקא- נטער מנהג פון עלעקשאנס, וואלטען די פא- ליטישע פארטייען פארשפארט א סך מיה און קאפ-דרעהעניש אין אנפיהרען זייערע

עקו. באַרד מיטל פון 25

א ויצונג פון'ס עקו. באַרד פון דער
ליידס ווייטס און דרעסמייקערס יוניאָן
איז אפגעהאלטען געווארען דינסטאָג
אָוועקס, דעם 20-טען יאנואר, 1920, אין
16 וועסט, 21-טע סטריט. ברודער סיל-
ווערמאן - משעמאן.

פאָלגענדע קאָמיטעס ערשיינען פאר
דעם באַרד:
אן ארבייטער פון דער עלים קאָסטיאָם
קאָ; א קאָמיטע פון דאָזען באַרדער'ס
שאַפ; ארבייטער פון דער זי און עס
קאָ; א קאָמיטע פון דער קאָסערס יו-
ניאָן. לאָקאל 10; א קאָמיטע פון ליי-
זערסאָן און דאָזען קאָפלאן און א
קאָמיטע פון דער רעד סקול.

נאָכדעם ווי די אלע קאָמיטעס ווערען
אויסגעהערט אין באַצונג צו זייערע פאר-
שיידענע אנגעלעגנהייטען, ווערט פונ'ם
עקו. באַרד ערוועהלט א קאָמיטע פון 3
מיט פולמאכט צו האַנדלען אין די אלע
אָנגעלעגנהייטען פון די דערמאָנטע
קאָמיטעס. שוועסטער אלנא בעקמאן,
שוועסטער סערא קאָפלאן און בר. ווייט-
נלעס זיינען ערוועהלט געווארען אין דער
קאָמיטע פון דריי.

שוועסטער אננא עפשטיין שיקט אַדיין
איהר רעזיגנאציע אלס מיטגליד פונ'ם
עקו. באַרד, ערקלערענדיג אז זי איז
דאָס געצוואונגען צו טאן צוליב איהר
שוואַכען געזונט. די עקו. באַרד
נעהמט מיט אן אויסדרוק פון באַדויערען
אַן איהר רעזיגנאציע. ברודער סילווערמאן
ווערט ערוועהלט צו פארנעמען שוועס-
טער עפשטיין'ס פלאץ אין דער יוניאָן-
האוז קאָמיטע און אינ'ם באַרד און די
רעקטאָרס און שוועסטער טשערנישען -
אין דער קאָנפערענץ-קאָמיטע.

די עקו. באַרד באַווייליגט די סומע
פון 150 דאָלאַר פאר דעם פאָנד צו באַ-
קעמפּען די איצטיגע רעאקציע געגען אר-
בייטער פיהרער און ארבייטער ארגאניזא-
ציעס, און ערוועהלט צוויי מעמבערס, בר.
וואסילעווסקי און בר. ווייסנלעס, צו רע-
פּרעזנטירען אונזער ארגאניזאציע אויף
דער קאָנפערענץ וואָס ווערט גערופען פון
ארבייטער און סיוויק-ארגאניזאציעס מיט
דעם צוועק צו שאַפּען די ארבייט פון
דער קאָמיטע פון 17, וואָס קעמפט פאר
די 6 סוספּענדירטע סאציאליסטישע
אסעמבלימאן.

בר. סילווערמאן רעזיגנירט פון דער
ספּעשל ארגאניזאציע קאָמיטע, און בר.
לאָעו ווערט ערוועהלט אויף זיין פלאץ.
עס ווערט אויך באַשלאָסען אז די דאָזיגע
ארגאניזאציע קאָמיטע זאל צוזאמען מיט
די מענדזשערס האַבען די פולמאכט צו
באַשטימען אלע אנדערע מענשען וואָס
וועלען נויטיג זיין צו העלפּען אין דער
ארבייט פון אָנפיהרען די סי-שאַפ
סטריקס.

בר. וואסילעווסקי און בר. פאגראן ווע-
רען ערוועהלט צו פארטרעטען אונזער יו-
ניאָן צו דער עלפּטער יעהרליכער קאָג-
פּערענץ פון דער נעטוואָרקינג יוניאָן עיד
ליעג, וואָס וועט געהאלטען ווערען וונ-
טאָג, דעם 1-טען פעברואר, 1920, אין
„פאָרווערדס“ בילדינג, 175 איסט בראד-
וועי.

די קאָמיטע וואָס איז ערוועהלט געוואר
רען פונ'ם עקו. באַרד זיך צו באַקענען
מיט די ציעלען פון דער פלאַם-פּלען ליעג,
ניט אַז איהר באַריכט צום באַרד און
עס ווערט באַשלאָסען אז די זעלבע קאָ-
מיטע, וואָס באַשטעהט פון די שוועסטער
דאָר אטשערנשען, אלנא בעקמאן און
ראָזע פּער, זאל זיין די רעלענאציע פון
אונזער יוניאָן צו דער פלאַם-פּלען ליעג
און זאל אטענדען צו די מיטינגען פון
דער ליעג.

בר. שעהנאָלס מאַכט אויפמערקזאם
די עקו. באַרד אז אויף דעם לעצטען
דזשיאָנט מיטינג פון דעם אידישען
ברענש, טאָקערס ברענש און פרעסערס
ברענש, וואָס איז אָפּגעהאלטען געווארען
דעם 15-טן יאנואר, זיינען געמאכט גע-
וואָרען נאָמינאציעס פאר מיטגלידער צו
דער קאָנטראל קאָמיטע. עס וואָלט דע-
ריבער געווען ראטאָם - ווייטס און בר.

און א קאָמיטע אין נליד אפּאָינטמע-
נט וועלכע זאל זיך זעהן מיט
סעקרעטארי לענסנינג, פאָרלענען פאר
איהם די מענט, און פאָרלענען א רע-
כענונג פון איהם, וואָרום דאָ געהט נישט אין
זעלבע סענטימענטאלע זאכען, ווי די
מלחמה געגען פרויען און קינדער וועל-
כע איז אָנגעפיהרט געווארען קעגען דעם
לאנד. עס איז א פראגע פון דאָלערס,
ניט פון פאָליטישע און מענשליכע פרינ-
ציפּען. סעקרעטארי לענסנינג איז אין א
פארלעגנהייט. די אלטע אויסגערשטע
נע פראגע אז די באַלשעוויקעס זיינען גע-
פּהרליכע פארברעכער נילט יעצט נישט.
און די איינציגע זאך וואָס לענסנינג קען
טאן איז באַהאלטען זיך אונטער דעם אויס-
רייד און ער איז קראנק געבאך.

עס זיינען דאָ פארשידענע טעאריעס ווי
לאנג אזא שפּיעל קען אָנהאלטען. מען
זאָגט אז שלום צווישען אמעריקא און
רוסלאנד איז נאָהענט. אמעריקאנער
ביוזנעס-לייט פיהלען זיך זעהר געקערענט
וואָס אמעריקא איז אינאנצען אויסגע-
שלאָסען געווארען פון דעם סטיווענט
וועלכע די סופּריסקאָנסול האָבען ארויס-
געגעבען צו די רוסישע קאָאפּעראַטיווען
אקוראט ווי אמעריקא וואָלט נאר נישט עק-
זיסטירט. אמעריקא איז אין גאנצען
אינגאנצער געווארען אין די פארהאנדלונג
געגען צווישען די עלייזעס און רוסלאנד.
עס איז צווייפּעלהאפט אויב אמעריקא
וועט דאָס פארשווייגען.

וואָס טוט מען מיט'ן קייזער?
דאָס איז די פראגע, מיט וועלכער די
פרעמיערען ברעכען זיך די קעפּ. דער
קייזער איז אין האַלאַנד. די עלייזעס האָ-
בען צוגעשיקט א נאָמע צו דער האַלענדי-
שער רעגירונג דאָס מען זאל זי וויל-
העלפּען ארויסגעבען. האָט האַלאַנד נישט
ענטפּערט אז זי קען זייער פארלאנג נישט
נאָכגעבען. וואָס זאָלען יעצט די עלייזעס
טאן? עס איז דאָ א נעהר פארשפּרייטע
מיינונג אז איין זאך פארבלייבט פאר זיי
צו טאן: נארישט. דאָס די עלייזעס דאר-
פּען שיקען א דאָנק צו דער האַלענדישער
רעגירונג פאר ארויסהעלפּען זיי פון אזא
שוועריגקייט. וואָרום אויב די עלייזעס זא-
לען זיך טאקע אונטערגעהען צו זוכען
די שולדיגע פון דער מלחמה, דאָן קע-
נען זיי אויסגעפּינען זעהר אונגאנצעהעמט
זאכען וועגען זיך. די פאָרערונג און וויל-
העלפּען זאל גע'משפט ווערען, איז געווען
איינע פון די ברייאנטענע געדאנקען פון
לאָרד רוטשרדש וועלכע האָט נישט
האַלפּען אָנצוהאלטען זיין רעגירונג באלד
נאך דעם וואָספּענשטאנד. די מע-
אָריע הינטער אזא פאָדערונג איז זעהר
נינסטיג פאר דער הערשענדרער פלאַם.
וואָרום אויב דער קייזער איז שולדיג פאר
אזא קאטאסטראפּע, דאָן איז עס נאָריש
צו רייזען וועגען עקאָנאמישע קרעפטען,
וועלכע רעגולירען די וועלט. צו ראטע-
ווען די וועלט מוז מען נאָר באַפרייען זיך
פון א פאָר ביוזע גייסטער, פון אונגע-
ווינטעטע פּרעזאָנען, אפּשער פון די וועלכע
האַבען סאציאליסטישע געדאנקען. די
טעאָריע אז אלץ הענגט אָפּ פון איינצעל-
נע מענשען איז א געפּהרליכע אָן וועלכע
די אפּאסטאָלען פון דער קאפיטאליסטי-
שער רעזשים האַלטען זיך.

אין דייטשלאנד שאַפּעלט זיך דער יעד-
טיגער רעזשים צווישען א מאָנארכיסטישע
און א קאָמוניסטישע רעוואָלוציאָן. אין
דעם מעמאָריעל טאָג פאר ליעבנקעמ'ען
און ראזא לוסטענברג, פארבאריקאדירט
זיך די רעגירונג, רופט מען ארויס סא-
דאטען, שמעלט מען אָן קאָנאָנען אויף
סטראטעגישע פּלעצער. מען ערווארט אן
אויסברוך פון די קאָמוניסטען. לעצטע
וואָך איז געווען דער געבורטס-טאָג פון
קייזער ווילהעלם, האָט מען ווייטער פאר-
באריקאדירט די נאסען, מען האָט וויי-
טער ארויסגערופען די סאָלדאטען, מען
האָט ערווארטעט א מאָנארכיסטישע רע-
וואָלוציאָן. און די רעגירונג האלט זיך
אין איין דרעהען דעם קאפּ, רעכנט און
לינסט. זי טוט קיין קאָנסטרוקטיווע אר-
בייט, האָט נישט קיין מוט פאר נאָכפאל-
גען א פאָזיטיווע פראגראם. די רעגירונג
האָלט זיך נאָר אָן ביי איהר אייגענעם
לעבען, דורך דער הילף פון דעם „בלום"
הונט נאָסעק.

די וואָך פון ג. שאַויראָ.

האַבען זיך ערקלעהרט פאר דער אויס-
טרייסונג פון פאָליטישע פארטייען וועל-
כע זיינען קעגען זייערע אינטערעסען. זיי
האַבען דערמיט ערקלעהרט אז דעמאָ-
קראטישע רעגירונגען זיינען נאָר דאן גוט
ווען די פאָרשטעהער באַלאַנגען צו די קא-
פיטאליסטישע פארטייען.

די ניו יאָרק אסעמבלי און דעפארט-
מענט אָפּ לייבאָר האָבען באזירט זייערע
באַשיסע אויף זייערע ענטווערפונגען אז
די סאציאליסטישע און קאָמוניסטישע
פארטייען פראנצויזען אומצווארפען די
רעגירונג. אום צו באַגרינדען זייערע
באַשיסע האָבען זיי פארנעבראכט לא-
גע ציטאטען פון די פראגראמען וועלכע
מען קען געפינען אין מאַרקס און ענגעלס
קאָמוניסטישע מאניפעסט.

אָבער סעקרעטארי ווילסאָן האָט גע-
האנדעלט אונטער דעם מאַנטעל פון גע-
זעץ. ער האָט געפונען אז די קאמוניס-
טישע פארטיי איז אונגעזעצליך לויט
דעם געזעץ וואָס איז אָנגענומען געווא-
רען דעם 16-טען אָקטאָבער, 1918. יע-
נער געזעץ זאָגט: „דאָס פרעמדע וועל-
כע זיינען פארבונדען מיט אירגענד
וועלכע ארגאניזאציע וואָס גלויבט, פרא-
פאגאנדירט, און ארבייט פאר דער אויט-
ווארפונג פון דער רעגירונג פון די
פאראייניגטע שטאטען, זאל ארעסטירט
ווערען און ארויסגעשיקט ווערען פון
לאנד.“

די פערדעראלע רעגירונג קען טאן
איהר ארבייט אונטערגעשטערט ווייל זי
קעפינט שוין פארטיגע געזעצען און
קאָרטס וועלכע זאָלען מאַכען יעדען טאט
געזעצליך און קאָנסטיטוציאָנעל. די
שולדיגער זייט פון קאָנטרעס און די סטייט
לעזשוילייטשורס איז וואָס געזעצען
דארפּען ערשט געשאפּען ווערען. ספּיר-
קער סטייט וואָלט זיך געפיהלט פיעל
בעסער ווען ער וואָלט איין מאָל פאר
אלע מאָל געקענט אָנווייזען אז די אויס-
שליסונג פון די סאציאליסטישע קומט אונ-
טער א פארטיגע געזעץ. נאָר דאָס איז
טאקי וואָס די אסעמבלי וויל טאן. זי
ווייל באַשאפּען פרעזענדענטען און געזע-
צען וועלכע זאל, מאַכען אמעריקא זי-
כער פון די רויטע געפאָהר. און די
סטייט קאָמיטע פרובירט יעצט צו באַוויי-
זען אז די סאציאליסטישע פארטיי איז
פארבונדען מיט דער קאָמוניסטישער
פארטיי און אזוי ווי זי לעצטע איז שוין
געווען טריף, דארף מען מעהר נישט וויי-
זען דעם צוזאמענבונד צווישען די צוויי
פארטייען צו ווייזען אז די אויסגעשלאָ-
סענע אסעמבלי לייט דארף מען נאָך דע-
פאָרטירען.

True translation filed with the
Postmaster at New York City on
Jan. 30, 1920, as required by the Act
of Congress approved Oct. 6th, 1917,
known as the "Trading with the
Enemy Act."

ביוזעס איז ביוזעס
נאָך אן ארגאניזאציע איז געגרינדעט
געוואָרען אין וואשינגטאָן, וועלכע פאָ-
דערט פרייע באַזיהונגען צווישען אמע-
ריקא און רוסלאנד. די ארגאניזאציע
באַשטעהט נישט פון „פאריינערס", נישט פון
באַלשעוויקעס, נאָר פון אמת'ע אמעריקא-
נער ביוזעס לייט. צווישען די איניציא-
טאָרס פון דער באַוועגונג זיינען מערסטאן
פ. דזשענינגס, וועלכער איז א פארשטע-
הער פון א מאַשינ קאָמפאניע, מ. מ. פיש-
מאן, פרעזידענט פון קאָלאַמביא פרייט
קאָנטראסטאָרס, ה. א. באַיער, פון מאָריס
און קאָ. פּעקערס, א. א. וו. זיי האָבען גע-
גרינדעט אן ארגאניזאציע מיט דעם צוועק
אָנצופאנגען דער סטייטעמנט וואָס זיי
רוסלאנד. דער סטייטעמנט וואָס זיי
האַבען ארויסגעגעבען לעצטען וואנטא איז
ווי פאָלגט:

„עס איז א באַוועגונג פון מאנופעק-
טורעס, אימפארטערס און עקספאר-
טערס, וועלכע שמעלען מיט זיך פאר
דעם ערשטען ארגאניזירטען שריט פון
אמעריקאנער ביוזעס צו פאָדערען פון זי-
ער רעגירונג צו ערלויבען ארויסשיקען
אמעריקאנער סחורה אין רוסישע פאר-
טען... ענגלאנד, פראנקרייך, איטאליע און
אפילו דייטשלאנד ארבייטען שווער אָן-
צופאנגען האַנדעל מיט רוסלאנד. מיר
ווייסען, אז ענגלישע פארשטעהער האָ-
בען געמאכט קאָנטראסטען מיט פארשטע-
הער פון סאָוועט-רוסלאנד, און דייטשע
אנעקטען האָבען געטאן דאָס זעלבע.
אמעריקאנער ביוזעס האָבען אַדערס,
אָבער זיי קענען נישט ארויסשיקען זייערע
סחורה א דאנק דער אונגלייכער האַנד-
לונג פון דעם סטייט-דעפארטמענט.“

די היסטאריע געגען די רויטע האלט נאך אן.

פיעלע האָבען לעצטענס אָנגעהויבען
פיהלען אז דער שטורם פון רעאקציע
וועט שטייער, אז די וואָלקענס הויבען
שוין אן פארשווירדען. דאָ און דאָרט
האָט מען געזעהן אן אפּשוואַכונג פון דער
וויילדער היסטאריע. מאַכען פון די
בראָוע געזעלשאַפטיכע טוער האָבען
אָנגעהויבען ארויסקריכען פון די קעלע-
רען. מען האָט אָנגעהויבען פראָטעסטיר-
ען קעגען דעם ווילדען געזעץ אויף די
רויטע. אָבער נאָר א קנאפּע ווירקונג
האָט עס אויף די רעגירונג. פארפאָלגונג
אונטערדריקונג און די שטארקע האַנט
זיינען נאָך אלץ איהרע מיטלען. דער
הערשענדרע קלאס וויל קיין אנדער
„איש" נישט פאָרברענגען פאר'ן פאָלק.
דורך דעם געפיהלען און רויף פון דער
טאָקטיק האָפּען די פאָליטישענס צו דער-
שטיקען יעדע פראגע, יעדע פראָבלעם.
זיי האָפּען צו טעראריזירען יעדען גע-
דאנק וועלכע וועט זיך פארנעמען מיט
זאכען וועלכע זיינען נישט „פאָטריאָטיש".
און די רעגירונג, ווען נישט די פארפאָל-
גונגען, וואָלט פארנעמען געוואָרען פון
אמעריקאנעס פאָלק. און דער פרעזידענט
שעל קעמפּען אין גאָהענט. די דעמאָ-
קראטישע פארטיי מוז האָבען אביסעל
פאָרעטרויטעמנט, זי מוז שטענדיג זיין
פאר די אויגען פון פאָלק. און אַמאָני-
דזשענעראל פאָלמער, צו אלע זיינע
מעלות, איז א גוטער פובליסיטי איי-
דזשענט.

מען האָט געגלויבט אז אין דער רע-
גירונג גופא איז דאָ א פּעהר ליבער-
לער שטרעם וועלכער וועט מיט דער
צייט ארויסשווימען פון אויבען. סעק-
רעטארי אָפּ לייבאָר ווילאם ב. ווילסאָן
האָט געזאָלט זיין די ליבעראלע קראַפּט
אין דעם מיניסטעריווע-קאָבינעט וועלכע
כער האָט אָנגעפיהרט א שטענדיגען אָבער
פּרוכמאָלזען קאָפּ געגען די שוואַרצע
כוחות, וועלכע זיינען פארקערפערט אין
בירלסאָן און פאָלמער. אין דעם מיי-
נער-סטרייק האָט סעקרעטארי ווילסאָן
פאָרנעשלאָגען אז די מיינערס זאָלען
קריגען 31 פראָצענט העכערע לונגן
ווייזשעס. אָבער פאָלמער האָט געזינעט
און זיי האָבען מעהר נישט געקראנען ווי
14 פראָצענט. ווילסאָן איז געגען אן
אלידזשאַקשאָן פאר די מיינערס, אָבער
פאָלמער איז ווידער ארויס דער זיע-
נער. סעקרעטארי ווילסאָן איז געווען
געגען דעפארטירונג פון די רויטע. און
פאָלמער האָט ווייטער געוואונען. דער
יוסטיץ דעפארטמענט און פאָלמער זיי-
נען די רעגירונג. דער לייבאָר דע-
פארטמענט איז געוואָרען מעהר נישט ווי
א ביוזאָ פון דעם יוסטיץ דעפארט-
מענט.

דער באַשלוס פון סעקרעטארי וויל-
סאָן לעצטען שבת אז די קאָמוניסטישע
פארטיי איז אן אונגעזעצליכע ארגאניזא-
ציע און די מיטגלידער פון דער פאר-
טיי זיינען פארברעכער וועלכע מען מוז
אויסטרעטען און ארויסשיקען פון לאנד,
איז דער לעצטער באַווייז אז עס איז נישט
קיין ענדערונג אין דעם ווילדען געזעץ
נאָך רויטע, אז איין מאָל פאר אלע מאָל,
דאָס איז די איינציגע זאך וואָס זיי קע-
נען טאן גרינדליך. אָבלאוועס, ארעסטען,
דעפארטירונג, פארפאָלגונגען וועלען אָן-
נען נאָך מיט מעהר אימפּעס. עס איז
נישט, עס קען נישט זיין אז דער ווילדער
קעמפּען איז נאָר געבאָרען געוואָרען
פון געוועזענע און מורא פאר א באַל-
דיגער רעוואָלוציע דאָ אין לאנד. פאָל-
מער, אויב ער האָט נאָר אן אונג פון
אינטעליגענץ און די פיהרער פון דער
רעפּובליקאנישער פארטיי וועלכע זיינען
פארנאָטוואָרטליך פאר די פאָליטישע
ווייטען נאָנט גוט אז עס איז נאָך ווייט
פון א רעוואָלוציאָן. די זאך איז וואָס
דיווער קעמפּיין איז א געפאָלמטע, אן
אויסגעטראכטער, א געפּלעשטער. עס
איז א פאָרויף צו באַשאפּען א סיטוא-
ציע אין וועלכע די הערשענדרע פאליטישע
פארטייען זאָלען קענען אָנהאלטען זיי-
ער קאָנטראל. דער הערשענדרע קלאס
מאָנופּעקטורס מורא און געוועזענע
עס איז אין זיינע אינטערעסען צו צו-
הוויכען, צו פארמומען דעם געוויסען
פון פאָלק.

דער באַשלוס פון סעקרעטארי ווילסאָן
אויסצושליסען די קאָמוניסטישע פארטיי
אין א פאָרמעלע פון דער האַנדלונג פון
רעז אסעמבלי פון ניו יאָרק סטייט, וועל-
כע האָט אויסגעשלאָסען די ערוועהלטע 5
סאציאליסטען. די ניו יאָרק אסעמבלי און
די פערדעראלע רעגירונג אין וואשינגטאָן

GERECHTIGKEIT
A Jewish Labor Weekly
Published every Friday by the International Ladies' Garment Workers' Union
Office, 31 Union Square, New York, N. Y. Tel. Stuyvesant 1126
B. SCHLESINGER, President
S. YANOFSKY, Editor
A. BAROFF, Sec'y-Treas.
E. LIEBERMAN, Business Mgr.
Subscription price paid in advance, \$1.50 per year.
VOL. II. No. 5. New York, Friday, Jan. 30, 1920.
Entered as Second Class matter January 25, 1919, at the Postoffice at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Accepting for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

וואס יעדער מענטש דארף וויסן וועגן טובערקולאזיס

פון דר. ב. דובאָווסקי.

צו האָבען טובערקולאזיס און צו זיין קראנק, פון טובערקולאזיס זיינען דאָרום צוויי באַזונדערע זאַכען. די מערסטע מענשען האָבען טובערקולאזיס, אָבער בלויז אַ קליינע צאָהל מענשען זיינען קראנק פון טובערקולאזיס. און קראנק ווערען פון טובערקולאזיס קען מען ווען דער קערפער ווערט זעהר אָפגעשוואַכט, אפילו ווען מען קומט נישט אין באַריהונג מיט איינעם וועלכער ליידעט שוין פון טובערקולאזיס. די אייגענע באַצילען וועלכע מען טראָגט אַרום אין קערפער פאַראַרומט בען די קראַנקהייט.

וואָס איז טובערקולאזיס?

ווען מען רעדט פון קאָנסאַמפּשאַן, אָדער טובערקולאזיס, פאַרשטעהט דער געוועהנליכער לעזער דאָס די קראַנקהייט איז אין די לונגען. אין דער אַמת'ן איז לונגען טובערקולאזיס בלויז איין טייל פון דער קראַנקהייט וואָס ווערט באַצייכענט מיט'ן נאָמען טובערקולאזיס.

די קראַנקהייט ווערט פאַראַרומט און געוויסען סאָרט באַצילען, און דיע באַצילען קענען אנגרייפן אירענער וועלכע טייל פון קערפער.

אויף יעדען פלאַץ וואו אַ גרופע פון דיע באַצילען געפינען זיך צושטערען זיי די געווענליכע פון קערפער, און פאַראַרומט כען אַ וואונדער. די קערפער געווענליכע אַרום דינער וואונדער פאַרמירען אַ שטארקע וואונדער, אין אַ פאַרדוף צו פאַרשפּאַרען די באַצילען און זיי נישט לאָזען זיך פאַרשפּרייט טען, און אַנטאָן נאָך מעהר שאַדען ווי זיי האָבען שוין געטאָן. די וואונדער, צוזאַמען מיט דינער וואונדער אַרום דער וואונדער, זעהט אים ווי אַ קליין, פאַרהאַרטעטע בלעט זעל (אויף ענגליש הייסט דאָס ט-ו-ב-ע-ר-ק-ע-ל) און דאָרום ווערט די קראַנקהייט גערופען „טובערקולאזיס“. דעם צווייטען נאָמען „קאָנסאַמפּשאַן“ אָדער „שווינדזוכט“, ווי אנדערע רופען עס, האָט דיע קראַנקהייט געקראָנען דער פאַר וואָס פיעלע פון איהרע קרבנות וועלען שנעל אַויסגעזעהרט און פאַרלירען זעהר פיעל געוויכט.

פון וואָנען געהמט זיך קאָנסאַמפּשאַן?

מיר האָבען שוין פריהער באַמערקט דאָס די קראַנקהייט ווערט פאַראַרומט פון געוויסע באַצילען. אָבער פון וואָנען געהמט זיך דיע באַצילען? וואו געפינט זיך ערנען דער אונגערשעפליכער קוואל פון וואָנען דיע באַצילען קומען? ווער באַזאָרגט עס דיע קליינע מחבלים אין אַזאָ רוינער צאָהל אויף דער גאַנצער וועלט?

ווי אזוי די ערשטע באַצילען זיינען באַשאַפן געוואָרען, אָדער האָבען זיך ענט-וויקעלט, דאָס ווייסט מען נישט, פונקט ווי מען ווייסט נישט ווי אזוי עס האָט זיך באַוויזען אויף דער וועלט דאָס ערשטע איי פון וועלכע די ערשטע הון איז געקומען. וואָס מען ווייסט יא איז דאָס דער קוואל פון וואָנען די באַצילען קומען יעצט גע-פינט זיך אין די קערפער פון די מענטשן, וועלכע ליידען פון דער קראַנקהייט. די מענשען זעלבסט שטעלען צו די באַצילען פאַר זייער אייגענער פאַרניכטונג. איינער וועלכער ליידעט פון טובערקולאזיס לאָזט זיך לונגען, טראָגט אַרום אין זיינע לונגען מיליאָנען פון די באַצילען און ער האַלט אין איין שאַפן נייע מיליאָנען אויפ'ן פלאַץ פון די וואָס פאַרלאָזען זיין קערפער.

דיע באַצילען געפינען זיך אויף איז די ליחוי, „שפייכעל“ פון'ס קראַנקען, און ווען ער הוסט, נישט, אָדער שפייט, שיקט ער אַרויס אויף דער פרייער וועלט, צוזאַ-מען מיט זיין שפייכעל און מיט די פייכט-קייט פון זיין מויל גאַנצע רענימענטען באַצילען.

אזוי לאנג ווי די ספיוטום איז פייכט ליגען די באַצילען ווי געפערטעט, און קענען זיך נישט באַוועגען. אָבער אזוי שנעל ווי די פייכטקייט ווערט אַויסגעטריקענט מישען זיך אים די באַצילען מיט'ן שטויב און דער ווינד ציטראָגט זיי אויף זיינע פליגעל און ברוינגט זיי אונז אַ מתנה פון די אונפאַרזיכטע קראַנקע.

ווי אזוי די קראַנקהייט פאַרשפּרייט זיך?

די לופט וואָס מיר אַטעמען איין איז פול מיט שטויב און מיקראָבען, און ווען טובערקעל באַצילען געפינען זיך אַויס געמישט מיט'ן שטויב אַטעמען מיר איין אויף דיע באַצילען. אויב די באַצילען געלינגט אריינצו-דרינגען אין אונזערע לופט רעהרען, קומען זיי אַריין אין די לונגען און באַהאַלטען זיך

די באַציהונגען פון געזונדע מענשען צו קאָנסאַמפּשאַן.

רעד צוועק פון דיען אַרטיקל איז צו ברוינגען צו אַ בעסערע פאַרשטענדעניס צווישען די וועלכע ליידען פון טובערקולאזיס און זייערע פריינד און קרובים מיט וועלכע דיע קראַנקע מוזען צוזאַמענלעבען. די צאָהל שווינדזיכטיגע איז אזוי גרויס דאָס בלויז אַ גאַנץ קליינע צאָהל פון די קראַנקע געפינען זיך אין האַספּיר-סאַלס אָדער אין סאַנאַטאָריעס. די גרעס-טע צאָהל קראַנקע פון טובערקולאזיס לע-בען אין זייערע וואָהנונגען אַרומגערי-געלט פון זייערע פריינד און קרובים. און די באַציהונגען צווישען די קראַנקע און די געזונדע איז ליידער זעהר נישט קיין גוטע. די מערסטע „געזונדע“ מענשען באַ-ציהען זיך צו קאָנסאַמפּשאַן ווי צו קרע-ציענע, מען מיינעט אים צו שטעהען אין זייערע פיער איילען, מען ווייכט פון זיי און אויף יעדען טריט און שריט מאכט מען די שווינדזיכטיגע צו פיהלען דאָס זיי זיינען אַויסגעשמויטענע און דארפן זיך געפינען מחוץ למחנה.

דער רעזולטאַט פון אַזאָ באַהאַנדלונג איז דאָס די קאָנסאַמפּשאַן וועט צו פאַר-באָרגען זייער קראַנקהייט. זיי כאַטאַלען זיך דערמיט, און ווען איהרע פאַרדעכט-טיגט דאָס ער ליידעט פון שווינדזוכט מיינעט ער אים צו געהן צו אַ דאָקטאָר, סאָמער וועט יענער באַשטעטיגען דאָס וואָס ער אליין פאַרדעכט. דער רעזול-טאַט דערפון איז דאָס פיעלע, וועלכע וואָלטען געקענט ליכט אָפּשטעלען די ענטוויקלונג פון זייער קראַנקהייט ווען זיי וואָלטען עס באַצייטענט אָנגעפאַנגען. פאַרגאַלעסטיגען דאָס און פאַרבאָרגען זייער צושטאַנד אזוי לאנג ווי מעגליך. ווען עס איז שוין מעהר נישט מעגליך צו פאַרבאָרגען איז שוין געוועהנליך אויף צו שפּעט צו טאָן עס וואָס פאַר'ן אונגליקלי-בען.

און אין דער זעלבער צייט דערפאַר וואָס ער האָט זיך געהיט מען זאָל חלילה נישט חושד זיין דאָס ער טראָגט פאַרבאָר-גען אין זיין קערפער טובערקולאזיס באַציל-לען, האָט דער קראַנקער נישט געקענט געה-מען די נויטיגע שריטע צו מאַכען אונז-שעלדיק זיין ספיוטום (ליחוי), און האָט אָנגעשטעקט אנדערע מענשען מיט זיין קראַנקהייט.

דער שטילער חרם פון די געזונדע אויף די קאָנסאַמפּשאַן, אין דער האַפנונג דאָס זיי, די געזונדע, וועלען זיך נישט אָנשטע-קען פון די קראַנקע, איז דאָרום אַן אונז-גליק פאַר ביידען. עס צווינגט די קראַנקע צו פאַרגאַלעסטיגען זייער קראַנקהייט ביז עס איז צו שפּעט זיי צו העלפען, און אין דער זעלבער צייט צווינגט עס די קראַנקע זיך נישט צו היטען און אָנשטעקען פיעלע פון די מענשען מיט וועלכע זיי קומען אין גאָהענטע באַריהונג.

נישט ווילענדג, און פיליכט אליין נישט וויסענדיג נעמען די קאָנסאַמפּשאַן רא-כע אָן די „געזונדע“ פאַר דעם וואָס מען היט זיך פאַר זיי ווי פאַר קרעציע, און דאָס העלפט אימער צו פאַרגעססערען די צאָהל קרבנות פון דער וויסער פעסט. אונזער אויפגאבע איז דיען קורצען אַרטיקל איז צו ציהען די אויפמערק-זאַמקייט פון לעזער צו דיען טעות און העלפען ברוינגען אַ בעסערע פאַרשטענדע-ניס צווישען די קראַנקע פון טובערקולאזיס און די מיט וועלכע זיי קומען אין באַריהונג. אַ בעסערע פאַרשטענדעניס וועט זיין געזונטער פאַר די קראַנקע, און נאָך מעהר פאַר די וואָס זיינען נאָך נישט קראַנקע.

קראַנקע און געזונדע קאָנסאַמפּשאַן.

ארום אַכציג פראָצענט פון אַלע מענ-שען, ספעציעל צווישען די איינוואוינער פון גרויסע שטעט, וואו די וואוינונגען זיינען ענגע און די לופט איז פול מיט שטויב, זיינען נישט פריי פון טובערקולאזיס. זי. גלייכער ווייזע איז די קראַנקהייט, אין די מערסטע פעלע נישט גענוג ענט-וויקעלט. די באַצילען וואָס פאַראַרומטען טובערקולאזיס זיינען ערגעץ וואו אייננע-שלאָסען אין קערפער, און אזוי לאנג ווי מיר זיינען געזונד, אזוי לאנג ווי אונזער קערפער האָט גענוג ווידערשטאַנדס-קראַפט אין זיך, קענען די באַצילען אונז קיין גרויסען שאַדען נישט טאָן. אָבער ווי גור מיר ווערען אָפגעשוואַכט אזוי שנעל ווי די ווידערשטאַנדס-קראַפט פון אונזער קערפער ווערט קלענער, שטוכען זיך דיע באַצילען אים פון שלאָף, זיי פיהלען נישט מעהר קיין שטערונג פאַר זייער ענטוויק-לינג, און זיי פאנגען אָן זייער צייטשטערונגס-אַרבייט.

אין די לופט וועלכע דארפן פיהלען זיך נאנט באַהאָלטען. די ווירוסקייט פון קערפער איז פאַר זיי פונקט ווי געוואונ-שען. זיי האָבען אויך גענוג פרישע לופט און שפייז, און זיי לעבען א גוטען טאָג און פאַרמעהרען זיך מיט אַן אונגעהייערע שנעלקייט. דאכיי פרעסען זיי אויף און צושטערען די געווענע פון די לונגען און זאַמלען אַן אין זייערע קערפער געוויסע גיפטען. דאָס לעבען פון אַן איינציגע באַ-צילום איז א זעהר קורצעס, און ווען די באַצילען שטאַרבן ווערען די גיפטטיגע מאַ-טעריאַלען פון זייערע קערפערס פאַר-שפּרייט דורך'ן בלוט דורך דעם גאַנצען קערפער פון'ס קאָנסאַמפּשאַן.

אַס מערסטען שטעקען זיך אַן מיט דער קראַנקהייט קליינע קינדער. קינדער גלייכען צו קריכען אויף דער ערד און גלייכען צו געמען אין מויל אַריין יעדע זאך וואָס זיי געפינען. אין אַ הויז וואו עס געפינט זיך אַ קאָנסאַמפּשאַן, וועלכער איז נישט גענוג פאַרזיכטיג און שפייט וואו ער שטעהט און געהט, איז זיכער דאָס פריהער אָדער שפּעטער וועט דאָס קינד געהמען אין מויל אַריין עטוואס וואָס וועט האָבען אויף זיך די באַצילען פון'ס קראַנק-קעל'ס ליחוי. אין אַזאָ פאַל קיינס דאָס קינד אין'ס מאַגען און אין די קישקעס די ערשטע אַטאַקעס פון די טובערקעל באַ-צילען.

קליינע קינדער קריגען אַפט טובער-קולאזיס אויף דורך די מילך פון שווינד-זיכטיגע בהמות. די באַצילען וואָס פאַר-אורזאָכען טובערקולאזיס אין בהמות זיי-נען עטוואס אנדערש ווי די באַצילען וואָס פאַראַרזאָכען טובערקולאזיס אין מענשען. אויף ערוואַקסענע מענשען האָבען דיע באַצילען קיין ווירקונג נישט. אָבער אויף קינדער ווירקען זיי יא. און ווען אַ קינד ווערט געהאָדעוועט מיט מילך פון אַ כהנה וואָס ליידעט פון טובערקולאזיס איז דאָס קינד אין גרויס געפאַהר אויף צו קריגען די קראַנקהייט.

ערוואַקסענע מענשען קענען אויך קרי-גען די קראַנקהייט דורך עסען שפייז וואָס ווערט פאַרפערשטעט פון די הענד פון נאכ-לעסיע קאָנסאַמפּשאַן מענשען, לעכער, בעקערס, א. ד. גל.

ענגשאַפּט, וועניג פרישע לופט און ווע-ניג שפייז, אַ באַשעפּטיגונג ביי וועלכע מען מוז שטענדיג איינאַטעמען פיעל שטויב, און איבערהויפט יעדע זאך וואָס שוואכט אַף דעם קערפער איז א גוטער אַגענט פאַר דיע קראַנקהייט און העלפט די טובערקולאזיס באַצילען צו אַטאַקירען אונזער קערפער.

ווען שטעקט מען זיך אַן מיט טובער-קולאזיס?

פיעלע דאָקטוירים וועלכע האָבען גע-נוי שטודירט דיע קראַנקהייט ערקלעהרען דאָס אין די מערסטע פעלע שטעקט מען זיך אַן מיט דער קראַנקהייט אין דער ית-גענד. אויב מען ווערט דאן געזונד בלויז-בען די באַצילען פאַרבאָרגען אין קערפער און ווארטען אויף אַ גינסטיגער געלעגענ-הייט. לויט די מיינונג פון דיע דאָקטיר-רים קענען ערוואַקסענע מענשען זיך נישט אָנשטעקען מיט די באַצילען פון טובערקו-לאזיס, ווייל זיי האָבען זייערע אייגענע באַצילען. און אזוי לאנג ווי דיע מענשען זיינען געזונד און שטארק האָבען די טר-בערקולאזיס באַצילען איבער זיי קיין שליטה נישט.

דר. מאַריס פישבערג האָט געבראַכט סטאַטיסטישע פאַקטען פון אונטערזוכונג צווישען די קאָנסאַמפּשאַן פאַמיליעס וואָס די יוניטעד היברו שטאדיזם האָבען גע-שטיצט, צו צייגען דאָס ערוואַקסענע מענ-שען

עס געפינען זיך נישט אַן מיט דעם חרם פון אנדערע ווי אונטערזוכונג געצייגט דאָס געזונדע פרויען וועלכע זיי-בען געלעבט מיט שווינדזיכטיגע מענ-שען און געזונדע מענער וועלכע האָבען געלעבט מיט שווינדזיכטיגע פרויען, האָבען זיי נישט אָנגעשטעקט מיט דיע קראַנקהייט. די מערסטע דאָקטוירים זיינען נישט איינשטימיג מיט דער מיינונג אַז דאָס באַווייזט דאָס טובערקולאזיס איז נישט אַז-שטעקער פאַר ערוואַקסענע מענשען, אָבער יעדענפאַלס צייגט עס דאָס די גר-פאַהר איז נישט אזוי גרויס ווי מאַנכע רעכענען.

פאַרזיכטיגע און נאָכלעסיגע סאָנ-סאָמפּשאַן.

די הויפט געפאַהר פון קומען אין צו גאָהענטע באַריהונג מיט אַ קאָנסאַמפּשאַן איז צו קריגען אויף זיך, אָדער איינאַטע-מען אַ טראָפּעלעך פייכטקייט וואָס פאַר-לאָזען זיין מויל, ווייל דיע טראָפּעלעך פייכטקייט קענען ענטהאַלטען טובערקעל באַצילען. אויב דער קראַנקער איז אָבער פאַרזיכטיג גענוג זיך צו פאַרשטעלען מיט אַ שטיקל מערליע דאָס מויל און די נאָז יעדעס מאל וואָס ער הוסט אָדער נישט, און שפייט אין אַ ספעציעלע ספיוטומ-באַקס און דאָ אַלעס פאַרבירענען איינע-עס ווערט פאַרטרעקענט, אַז ער קיין גע-פאַהר פאַר די וואָס לעבען מיט איהם צו-זאַמען.

עס זיינען דאָ צוויי סאָרטען שווינד-זיכטיגע: אַזעלכע וועמענס ספיוטום איז גענאָטירט, דאָס הייסט, די ליחות זיינען ענטהאַלט נישט קיין טובערקעלע באַצילען, און אַזעלכע וועמענס ספיוטום איז אַזוי-טיר, דאָס הייסט, עס ענטהאַלט יא טובערק-קעל באַצילען. די קראַנקע פון ערשטען קלאס זיינען אין גאַנצען אונטערליך פאַר די מענשען מיט וועלכע זיי לעבען צוזאַ-מען. די קראַנקע פון צווייטען קלאס זיינען אויף אַ קליינע געפאַהר פאַר ערוואַקסענע מענשען. אויב זיי, די קראַנקע, זיינען גור-באַרזיכטיג נישט צו שפייטען, הוסטען אָדער נישט, אין דער וועלט אַריין, גור און מערליע וואָס מען קען נאכהער פאַרבירען-נען.

קליינע קינדער זיינען זעהר עמפּפיר-ליך צו טובערקולאזיס, און אויב גור מעהר ליך איז גלייכער דאָס זיי זאָלען נישט זיין צוזאַמען מיט שווינדזיכטיגע ערוואַקסענע מענשען.

דער שלום פון דעם וואָס מיר האָבען דאָ געזאָגט איז דאָס טובערקולאזיס איז אַ קראַנקהייט ווי אַלע אנדערע קראַנקהיי-טען. עס איז אַ וועהטאָג אָבער נישט קיין ביזוי, און מענשען וועלכע ליידען פון דיער קראַנקהייט דארפן זיך מיט איהר נישט באַהאַלטען. אויב זיי פאָלגען גור אַויס די אָרדערס פון דאָקטאָר און זיינען פאַר-זיכטיג נישט פאַרשפּרייטען אַרום זיך זייער ליחוי, אָדער טראָפּעלעך שפייטען, אויב זיינען זיי נישט און הוסטען פאַרשטעלען זיי זיך דאָס מויל מיט אַ שטיקל מערליע און זיי שפייטען אין אַ ספעציעלע ספיוטום-באַקס וואָס מען קען פאַרבירענען, זיינען זיי קיין שום געפאַהר נישט פאַר זייערע מיטמענשען און מען דארף זיך פאַר זיי נישט אזוי שטאַרק היטען.

ווען אַלע וועלען דאָס פאַרשטעהען וועלען די קראַנקע זיך נישט פיהלען ווי אַייסגעשטויסענע פון דער געזונטע אַמט, זיי וועלען דאָרום מעהר קענען אַכטונג גע-בען אויף זייער געזונד און דערמיט נישט ניר פאַרבעסערען זייער געזונד און זייערע אויסזיכטען געזונד צו ווערען, גור אויך פאַרזיכטען דאָס געזונד פון די וואָס זיי יען נאָך נישט קראַנק פון טובערקולאזיס.

לאקאל 25 פאנגט אַ גרויסע אַרנאניזאַציע קעמפּיי צווישען טאַקערס און העמסטיטשערס

ברודער טיורק האָט זיך גלייך גענומען צו דער אַרבייט. אַ מיטינג פון די טשערליטע פון די יוניאן שפער אין דעם פאַך איז פאַר דיעזען צוועק אָפגעהאַלטען געוואָרען לעצט-טע וואָך און אַ סיסטעמאַטישער פלאַן איז אויסגעאַרבייט געוואָרען ווי אזוי אַז צוהען מיט דער אַרבייט.

אַ צווייטער אַרנאניזאַציען מיטינג ווערט גערופען פאַר דעם מאַטאָג אוועק, פערבואר דעם 28טען, אין פראַנערס פאַר-סינא. 28 עוועניו „איי“. און מיר ער-ווארטען דער מיטינג זאָל זיין גוט בא-זוכט.

עס ווערט אויך געפלאַנט איינצוזע-רען אַ גרויסען מאס מיטינג פאַר מאַר-טאג אוועק, דעם 9טען פערבואר, און די אַרבייטער פון דעם פאַך זיינען געביר-טען צו באַמערקען די ווייטערע אַנאַנ-סענס אין „פאַרווערטס“ און אין די „נערעטינקייט“ פון העקסער וואָך.

דיעזע אַרבייטער זיינען אַ טייל פון דער גרויסער ליידים ווייסט און דרעס מייקערס יוניאן, לאקאל 25. פאַר דער לעצטער צייט האָבען זיך ענטוויקעלט פיע-לע קאָנטראַקטינג שפער אין דעם פאַך, וועלכע מאכען בלויז טאַקיינג און העמ-סטיטישינג פאַר די ליידעס גארמענט שע-פער דאָס איז זיך געוואָרען אַ מין טרייד פאַר זיך אליין.

דיעזע שפער זיינען אַ רענעלע פעסט פאַר די אַרבייטער. זיי אַרבייטען דאָרט אונטער מיזעראַבלע קאָנדישאַנס. דער-בער האָט די ליידעס ווייסט מייקערס יוניאן באַשלאָסען צו אַרנאניזירען דיעזע אַרבייטער און מאַכען אַ קליין סוויפּ אין דיעזען טרייד פון אַלע נישט אַרנאניזירטע שפער. די יוניאן האָט דערפאַר אָנגע-שטעלט אַ ספעציעלען אַרנאניזירער, בר-טוירק, וועלכער איז זעהר גוט באקאַנט די אַרבייטער פון דיעזען טרייד. און

פון ב. לעוו'סין.

עס מאכט ניט אים ווי אזוי דער
פאדעם פון די פינג אריינסלאָסענע
פאליטישע אסעמבלי לייט וועט זיך
גרינגען: צי די פאליטישעס פון דער
אסעמבלי וועלען זיך ענדליך דערשרעקען
דער דע נואלדינער פראָסעס באַוועגונג
דאָס איז אויפגעהויבען געוואָרען איבער'ן
האָרען לאנד און זיי וועלען צוגאָזען די
אויסגעלאָסענע סאָציאליסטן. אָדער זיי
וועלען פארבלייבען אין דעם פאליטישען
וואַס אין וועלכע זיי זיינען אריינגעקראָ
כען און וועלען איבערלאָזען אן אייביגע
קלוג אויף דער געשיכטע פון אינזער
שטאָט דערמיט וואָס זיי וועלען די סאָ
ציאליסטישע אסעמבלי לייט גענצליך
וויסנדישען. צוויי זאכען זיינען קלאָר: ער
שטענען, אז די פאליטישע אוואַנטורע
פון ספיקער סוויט מיט זיין חברה רעפוב
ליקאנער פון אפ סטייט איז שרעקליך
וירבנפאלען, און אז אָס די פיאסקא וועט
העכסט ווארשיינליך געבען א סטייטקלאפ
ניט בלויז צו די פאליטישע אמביציעס
פון ספיקער סוויט, נאָר עס וועט אויך צו
שלאסען די מעכטיגע רעפובליקאנער מאַ
שין אין ריזען שטאָט און, צווייטענס,
און דאָס איז דאָס וויכטיגסטע, דער איי
ציערעם מיט די פינג סאָציאליסטישע
אסעמבלי לייט וועט פארשריבען ווערען
אין דער געשיכטע פון אַמעריקא אַלס דער
פּיאַסק פון דער רעאקציע, וועלכע האָט
געזענעם אָנגעהויבען בישעווען איבער'ן
האָרען לאנד און האָט אָנגעהויבען שטיי
קען יעדע פרייע געזאָגט דורך די שרע
כטיגסטע אַרפּאָליטונג און מאַסען אַרעם

פער, וועלכע דערמאָנען אָן די פּינסטערע
פּענ פון ניקאָלאַי דעם צעצטענס הער
האַמס אין דער אַלמער רוסלאַנד. די אַל-
כּני אַפּערע האָט געבראַכען דעם רוקעל-
בּיין פון די שוואַרצע כּיחות אין לאַנד
און דורך די ריקע וואַלענס פון דער
רעקטעיע האָבען זיך אָנגעהויבען דורכ-
רייסען ליכטיגע שמראַהלען, דערווייל נאָך
גאַנץ שוואַכע, אָבער זיי פאַרשפּרעכען צו
פערען שטארקער און ליכטיגער, ביז זיי
שטעלען ענדליך אַן גאַנצען פאַרריכטען
פּינסטערנס. עס האָבען זיך שוין אָנגע-
הויבען באַווייזען פּינסים אז אין די מחות
פון פּאָלע האָט אָנגעהויבען טאָנען, אין
מיד פּענען האָפען אַז עס וועט ענדליך
דאָך ליכטיג ווערען...

והאם האם פאסירט אין אַלכאני
אין איין שעהענס אבער, דעם 7טען
יטאנאר, ווען דער פאליטישער הימל איז
ער דער אסעמבלי האט געשיינט צו זיין
קלער, האט זיך אויף אים דעם הימל
פאלצלינג באוויזן א קליינער וואלקענדל.
דעמאדענע פארמערס ווערען געווענליך
אומרוהיג ווען זיי דערווען אז וואלקענ-
דעל, ווייל עס ברענגט מיט זיך די טרויע-
ריגע כושרה פון אן אנטקומענדיגן שטורם,
און זיי מולענע זיך איין אין זייערע כאט-
שעס ביז די געפאהר וועט פאראיבער.
די פאליטישע פארמערס פון אַלכאני
האבען אבער נישט באמערקט אים דעם וואל-
קענדל. איז האבען זיי באצייטענט נישט
בוואורענס גענען דער אנטקומענדיגן

דער ערשטער אקט פון דער פאליטישער דראמא איז ארויסגעגעבן געווארן. זיין שטיל איז די נייערונג וועלכע אסעמבלי האט זיך צום ערשטען מאל פארזאמלט געפונען. אירע פליכטן אלס נעוועז-בענדער מאכט פון שטאטס, איז דער נאמען פון דער אסעמבלי, טעקאדעאס וועט ערשינען מיט א רעזאליציע צו וויסנשאפט די פינף ערוועלטע האבענ-טעסטעס אסעמבלי לייט אויף דעם גרונט און זיי באקאנען צו א פאליטישער ארטיקל, וועלכע איז „נישט פריינדיק צו איינערעמען פון שטאטס פון דער נא-צאן". פון דער רעזאליציע האבענ-טעסט בלויז דער שפיטער, דער פריער-פון דער רעפובליקאנער מאיאריטעט, דער ינסטערלינג אלדער און פיליכט נאך א פאר, וועלכע האבענען ערוועהליך א האנט פון דער הינטערן פארהאנג פאליטיק, וואו זיי שמוציגסטע ארבייט ווערט אנגעטון פון פארשטאנענען די איינערעמען פון אקט. די גרויסע מאיאריטעט פון דער אסעמבלי האבענען קיין אהנונג נישט געהאט זענען דעם „נעניאלען" פלאן שטור צו זעהען פון די „אונגעווינשיקטע" מיט איין בלאט. און ווען די רעזאליציע איז פאר-עלעזען געווארען מיט גרויס דראמאטישען עפעקט, האט אין דער אסעמבלי אויס-געבראכען א מוראדינע פארמאליטישע נעוואליע, וועלכע האט היינערדיקט נישט בלויז די רעפובליקאנער מאיאריטעט, נאר אויך די דעמאקראטישע מינאריטעט. פון די 150 אסעמבלייט האבענען זיך געפונען בלויז 2 דעמאקראטען (נישט רעכענענדיג אטיילדיק די 5 סאציאליסטען), וועלכע האבענען זיך נישט דערטרונקען אין דעם „פארמאליטישען" שטראם און האבענען גע-שטימט גענען דער רעזאליציע.

דער זינג פון דער רעאקציע איז נע-
ווען א פאלשטענדיגער. ער האָט איבער-
זאָשט זאָגאר די פיהרער פון די פינסטער-
ע כחות און אין דעם שוואַרצען לאַנער
איז געווארען שטון זשמחה. די "ניו-
יאָרק טיימס" און די "טריביון" די
שוואַרצע בלעטער פון דער פינסטערער
אמעריקא, האָבען זיך נים געקאָנט איינ-
האלטען פון התפעלות און זיי האָבען
ארויסגעלאָזט מיט זייערע יובל גע-
שרייען גלייך אויף מאַרגען. "אַט זעהט,
איהר נאָרשע סאציאליסטען וואס איהר
יוים, האָט געשריבען, די טיימס" אין אַ
געזיטאָריעל, דער פאָסט אז בלויז 2 פון
אלע אסעמבלילייט האָבען געשטימט פאר
דער אויסשליסונג פון די סאציאליסטען.
איין דער בעסטער באווייז אז דער סא-
ציאליזם איז נים קיין אַמעריקאנער פרא-
דוקט און האָט דאָ אין אַמעריקא קיין
באָדען נים."

די שמחה האט אָבער נישט לאנג גע-
דויערט. דער קליינער וואלסענדעל אויפ'ן
פאליטישען הימל איז שנעל פארשוואונ-

נאך רעאקציאנער אדמיניסטראציע, אויך ארבייטער, די מאסען וועהלער זיין אלע נעמיין, ווייסען פון קיין אנדער אויסזעצונג ווי צו פארבייטען א שטיין אויף א ביין, וואס די נייע ארבייטער פארטיי זאגט אויפמאך אין די קוממנדע וואהלעיע וועט עס נאך נעהמען א לאנגע צייט אליינער די מאסען ארבייטער וועלען זיך צונעמען צו באטראכטען זי פאר א מעגליכען צווייטען אויסוועג. פון דער סאציאליסטישער פארטיי איז דאך שוין אפגעריסען דערווייל קען זי ניט האפען א מעהר ווי אפגעוונדערטע לאקאלע זענען בלייבט, אלזא, די רעפובליקאנער פארטיי וואן אזוי איז שוין געבויט דער אמעריקאנער ארבייטער — ער וועט פארבייטען דעמאקראטישען אויף די רעפובליקאנערס כאטש ער ווייסט אז דאס מיינט שפרינגן פון הייסע שטיינער אויף הייסע קוילע לעצטע וואך האבען זיך די הויפט פירער פון דער דעמאקראטישער פארטיי פארזאמלט אויף א באנקעט אין אנטווען פון ענדריו דזשעקסאן, דעם „נערען דעמאקראטישען פרעזידענט אין דער נעשיכט פון לאנד. אלע פרעסענדענטן אויף דער דעמאקראטישער פרעזידענטען קאנגרעס וויינען דאָרט געווען אונזערע מען האָט פאַרנעלייענט ווילסאָן'ס מעטעדזש, אין וועלכען דער פרעזידענט פארערט אויף די פיהרער פון דער פארטיי צו מאכען דעם שלום אפמאך אין די געזעצן ליעג פאר דער הויפט אויף די

דעם קאמפעיין. די הויפטלינגע פון דער
דעמאָקראַטישער פארטיי האָבען זיך אָבער
נעכמערטע ווען מען האָט געליינטס וויל
פאָר'ס בריוועלע. זיי פארשטעהן, און
ליינען אַזוי ניישאַנס אישו וועט זיי צום זיע
ניט פיהרען. אָבער קיין אָנדער אישו האָ
בען זיי נישט געהאט א פארטיגע, און קיי
נער פון די אנוועזנדע האָט נישט געקאָנט
פארשלאָגען עקעס פראַקטישעס. אוי
וויפיעל די דעמאָקראַטישע פארטיי איז
געבויט אויף א באַשטימטען פרינציפיעס
לען באַדען קען מען זעהן דערפון, וואָ
אויף דעם באַנקעט האָט מען פערשלאָ
גען אי א נאָך שטרענגערע זעפערעסעס,
עס עקזיסטירט איצט, אי א פארמילדערונג
צו דעם אינציינען ווילקיר; אי אן ענט
שלאָסענע שטעלונג נעגן דער אַזוי
גאנצווייטער ארבייטערשאַפט, אי אן ענט
שלאָסענע שטעלונג פאר דער אַזוי
נייטער ארבייטערשאַפט; אי א קאָ
ביז לעצט פאר דער טריט, אי גרויס
קאָפּראַטיסען מיט די רעפּובליקאנער ווע
גען דער טריט. אלעס שטימט מיט
גרונדפרינציפען פון דער פארטיי, אלע
פאסט זיך אריין אין די ראַמען פון איהר
וועלט אנטוואונג — אלעס וואָס קען אוי
גענוצט ווערען אַלס א גולע אישו. אָבער
אן אמת גוטע אישו איז שווער צו געפ
נען, ווייל דער עולם האָט פארלוירען דער
ציטירט אין מאכט זיינע באַשמעלונגען ב
דער ציטירטער פארטיי.

דען. עס איז אָנגעקומען דער גרויסער
שטורם און האָט געפונען די פּאָליטישע
פארמער נים פארברייטעט און וויער
יובעל געשרייען ווינען פלוצלונג פארוואנד
דעלט געווארען אין א קאצעניאמער. זיי
האָבען זיך ארומגעזעהן אז דער „גרויסער
זיעג“ וועט ליינען אַין קבר אריין אלע
וויערע פּאָליטישע אמביציעס. ספיקער
סווים האָט זיך מילקט געווען אן אסמיר
ני דזשענעראל פאלמער, וועלכער האָט
אזוי לאנג גערעכטעט דאָס לאנד פון דער
רויסער געפאדער ביז ער איז געווארען א
מעגליכער קאנדידאט פאר פרעזידענט און
ער האָט געוואלט מיט ווין פּינסטערען
שריט גענען די 5 פּאָלקספארטרעטער
קריגען כאַטש א גאָמנינישאַן אלס נאווער
נאָך פון שטאַטס ניו יארק, און אפשר נאך
זערען א קאנדידאט פאר ווייספרעזי-
דענט פון פראַייניגעט שפּאַנסען.
איצט טראכט ער שוין נים וועגען אזעל-
כע נאָרישקייטען. ער דרעהט זיך דעם
קאָפּ ווי אזוי אַרויסצוקריכען פון דער
בלאָטע די וועלכער ער האָט אַריינגע-
שלאָפּט אין גאנצע רעפּובליקאנער מאַשין
פון סטייט.

ווארים האט די אַלבאני געשיכטע
ארויסגערופען אזא נואלדיגען פראסעסט
'שטורם איבער'ן גאנצען לאנד אין דער
צייט וואס אלע פריהערדיגע ניעדערשטערעכ-
טיגקייטען פון דער רעאקציע זיינען כמעט
אין גאנצען פארשווונען געווארען? האט
דאס פאלק זיך אָנגענומען פאר דער קרויור
דע פון די 5 אויסגעשלאָסענע סאציאליס-
טען דערפאר וואס זיי זיינען פערזענליך
אָנגעהעמט מענטשן, אדער אפשר דער-
פאר וואס זייער סאציאליסטישע לעהרע
אפפֿלירט צום גרויסען עולם?

גראדע נים. דאס פאלק איז נאך
איצט אויך אדער גלייכנאמיג צום סאר
ציאלזום און צו זיינע פארשטעהער, אדער
זאגאר פיינליך צו איהם. אין אלכאם דער
אין אבער פארשווערן געווארען דער
פרינציפ פון פאלקס פאמערעטערשאפט, א
פרינציפ, וועלכען די אמעריקאנער האבן
בען אימער געהאלטען הייליג, און וועל-
כער איז געווען דער הויפט געדאנק פון
דער גרויסער אמעריקאנער רעוואלוציאן.
אזוי לאנג ווי די רעאקציע האט אָנגע-
ריהרט איינצעלנע פערזענליכקייטען, ווי
גרויס זייער צאָהל זאל נים זיין; אזוי
לאנג ווי אַס די פערזענליכקייטען זיינען
כאָמט פֿאַרן וועגען געשמעלט געווארען
פאַר א געריכט און זיינען פאַר'משפּט גע-
ווארען צו שווערע פּריזאן טערמינען,
אדער אפילו ארויסגעשיקט צו ווערען פון
לאַנד, האָט דאָס פּאָלק געשווינען. די
אפּט'ע דעמאָקראַטען, איז ליבעראַלע אלע-
גענטען פון לאַנד האָבען אפילו געקומט
קרום אויף דער שרעקליכער רעאקציע,
אבער די שטימונג אין לאַנד איז אזוי
פאַר'סמ'ט געווארען געגען אלע פּריי-
הייטס דיינקער, אז זיי האָבען איינגעפאַ-
זאָרט געהאט צו פראַטעסטירען אין
שטאָרק. א פּאָר איינפלוסרייכע ליבער-
ראַלען האָבען יא פראַטעסטירט פון צייט
צו צייט געווען זייער שטימע אין פאַר-
טרונקענע באַוואַרען און דעם ים פון האָס
און ביליגען פאַטריאָטיזם.

אין אלבאני איז שוין אבער ניט גע-
ווען קיין פראנץ פון די 5 סאציאליסטען.
זיי זיינען אויסגעשלאסען געווארען ניט
דערפאר וואס מען האט געהאט עטוואס
אויסצוזעצן געבען זיי פערזענליך, נאר
דערפאר וואס זיי באלאנגען צו א פאלי-
טישער פארטיי, וועלכע עס געפעלט
די באסעס פון דער פאליטישער פאר-
טיי, וועלכע קאנטראלירט איצט די רעגיר-
ונג פון ניו יארק שטייט. אבער אויס-
אוי, דאן איז דאך צו דער רעאקציע קיין
גרענעץ ניטא. היינט האט ספיקער סוויט
אויסגעשלאסען די 5 סאמבאליסטען דער-
פאר וואס זיי זיינען אויסגעשלאסען גע-
ווארען פון די 5 סאציאליסטען.

ליסטער פארטיי און מאַרעקען קען דער
זעלבער פאליטישען, געשמיצען פון זיין
פאליטישער מאיאריטעט, אויסשליסען די
דעמאָקראטען, אויב זיי זאלען זיין אין
א קליינער מאיאריטעט. אדער פאר-
קעהרט, א דעמאָקראטישע מאיאריטעט
קען אויף אזא אופן גינג פסור ווערען
פון א רעפובליקאנער סינגאריטעט אויף
דעם זעלבען גרונד אז די סינגאריטעט
פארטיי, לויט דער מיינונג פון די פאלי-
טישענס אין מאכט, איז נישט גוט פאר די
אינטערעסען פון שטאַטס אדער נאציאן.
די פאליטישענס נאטירליך ווייסען, אז
די דעמאָקראטען און רעפובליקאנער זיי-
נען-אין-דער-אמת! גוטע ברידער, און
אז פאקטיש זיינען די צוויי הויפט פאר-
טייען איין גרויסע קאפיטאליסטישע פאר-
טיי, נאָר זיי פאראדירט אונזער צוויי
באוונדערע געמען כדי דאָס פאלק זאל
מיינען אז עס איז דאָ ווירקליך אן אונ-
טערשייד צווישען זיי און זאָל שטימען
פאר איינער ווען מען ווערט אונצופרידע-
דען מיט דער צווייטער. די פאליטי-
שענס, אלוא, ווייסען אז דער פארזוך אויף
די סאציאליסמען וואלט נישט געשאדעט
א קאפיטאליסטישער סינגאריטעט פאר-
טיי, אבער דאס פאלק איז דאָך נישט מחויב
צו ווייסען די גאנצע הינטער פאליטיק וואס
איז באהאַלטען אין די צוויי הויפט קא-
פיטאליסטישע פארטייען. דער עולם האָט
דאָ דערזעהן א געפאהר פאר דעם הייר
ליגסטען פרינציפ פון דעמאָקראטי —
פאלקס פארטרעטערשאפט, און דערפאר
האָט דאָס גאנצע לאנד, אויסער די קליי-
נע צאָהל פינסטערליכע, אויפגעהויבען
אזא מעכטיגען פראטעסט.

די קאלם בלוטיגע אמעריקאנער הא-
בען געקאנט פארשווייגען א בערגער קייס,
ווייל עס זיינען געווען קלאנען גענען איהם
פערזענליך, קלאנען אויף וועלכע ער איז
געפונען געווארען שולדיג און איז פאר-
משפט געווארען פון א געריכט. האָט דער
עולם פארשוויגען ווען דער קאנגרעס, קאָמט
איהם צוויי מאל אויסגעשלאָסען, כאָטש
ער איז יעדעס מאל ערוועהלט געווארען
מיט א גרעסערע מאַיאריטעט. דאָ אָבער,
אין אלבאני, איז שוין די פארשווערונג
געמאכט געווארען ניט גענען די 5 אסעמ-
בלייזס, נאר גענען דער פאליטישער
פארטיי, צו וועלכער זיי באַלאַנגען. דאס
פאָלט האָט זיך א כאַפּ געטאָן פון שלאָפּ
און רייבענדיג די אויגען, האָט ער א
שטורם געמאָן: „וואו איז דער גרענעץ?
וואו וועט זיך די רעאקציע אפשטעלען,
ווען מען זאָל זי לאזען געהן אונ-
געשטערט?“

און די וואס האָבען זיך געשטעלט די
פראגע האָבען פאר זיך דערוועגן א פינפ-
טערע בילד. זיי האָבען דערוועגן ווי דער
באָרען פון דער פרייער אמעריקא, אר-
יקא, וועלכע האָט זיך געטרייבט מיט
איהרע שעהנע מאדאציעס, פארשווינדט
פון אונזער זייערע פיס און אויף דעם
פלאץ ווערט אנגעטראגען פון דעם ווי-
כער פון דער ראקאציע, די זאמל פון דער
אמאָליגער שווארצער רוסלאַנד. און דער
עולם האָט א ברום געמאָן: „האלט, איהר
נעהט שוין צו ווייט, איהר בייער רוחות,
מיר וועלען ניט אָפגעבען אווי גרינג דאס
וואָס מיר האָבען געהאלטען אזוי הייליג
און טייער פאר די לעצטע 130 יאהר.“
און א נס איז געשעהן. די זעלבע אמע-
ריקא וועלכע האָט ערשט מיט עטליכע
טעג צוריק געשיינט צו זיין פארמלייגט
פון די שווארצע כחות, האָט פלוצלונג בא-
וויזען אז עס איז נאָך דאָ ענגונ ליכטיג
נעם און עס איז צו האָפען אז דער פאר-
זיך אויף דעם פּינצאליזם וועט גענצליך
דורכברעכען די פּינצטערע וואַנט פון דער
העלענע און עס וועט ווערען ליכטיגער.

נעהמפ אן

עֵבֶקֶם-לְאַבְקֶם!

און איהר וועט אין דער פיהלען ווי נייגעכערען.

וועבן דער טאגער סיועד נעזשאפט פון ארייטער דינג

זונטאג, דעם 11טען יאנואר איז אפ-
געהאלטען געווארען א שטענדיגער מיר-
טינג מיט פריינד זאק פון ברענש 20
אלס משעמאל.

ביי דער ערשטער זונג פון דעם מיטטיגן
האט פריינד זאק, בעמאכער ער האט פאר-
געשטעלט די באריכט אפגעבער, האט ער
אין א קורצע רעדע ערקלערט דעם הויפט
צוועק און אויפגעבן פון דעם מיטטיגן
ער האט אויך אנגעצויגט די אורזאכע
אין די פארשידענע שוועריגקייטען,
וועלכע אונזער באוועגונג האט באגעגענט,
דורך וועלכע די ארבייט איז צוגעגאנגען
לאנגזאם, און ער אפגעלייט צו די שטער-
האלדערס, אז זיי זאלען שענקען זייער
אויסמערקסאמקייט צו די באריכט אפגע-
בער, און אויך נעמען זיך מיט מעהר ענער-
גיע צופארשטעלען די ארבייט, און מיט
דעם זעלען מיר מעגליך מאכען שנעלער
צו פארווינדליכען אונזער שטרעבונג, צו
עפענען די קאמפערעאטיוע בעקער.

נאכדער ווערט פארגעשטעלט פריינד
גראף, דער פרעזידענט פון די באהארד און
דירעקטארס, וועלכער האט בעמאכער זיין
אפיציעלען באריכט געזאגט א פאר ווארי-
מע ווערטער צו די שטערהאלדערס בפרט,
און צו די מעמבערס פון ארייטער דינג
בכלל. ווענען זייער שראכען אנטהיל גע-
מען אין דיווער געזעלשאפט, און ער אפ-
לייט צו זיי, אז זיי זאלען ענדערען זייערע
באציהונגען צו דיווער באוועגונג. נאך
דעם געהט ער אריבער צום רעפארט, פון
דער מעטינגקייט פון דיווער געזעלשאפט,
פאר די לעצטע 9 מאנאטען צייט, און ער
דיגענדיג דעם באריכט מיט אלע מעגליכע
דעטאלען, צייגט ער אן, אז מיר האבען
פארשידענע "אפשייטע" אדער פראפאזי-
שאנס פון בעקערייען מיט זעהר גוטע קאנ-
דיציענען, באמערקענדיג, ווען 10 פרא-
צענט פון דער מעמבערשיפ פון די 80 א-
געשלאסענע ברענששעס, וואלמען געווען
אביסעל מעהר מעטינג, מעהר אקטיוו,
וואלטען מיר איצט נעקענט באריכטען
ווענען אן עקזיסטירענדע קאמפערעאטיוע
בעקעריי.

צו ענדע באדאנקט ער דער ארויסגע-
הענדער באהארד און דירעקטארס פאר זיין
ער ארבייט, און אויך באדאנקט ער אלע
די יעניגע וועלכע זיינען געווען טעטיג און
געהאלפען ארבייטען. ער אפגעלייט צו די
שטערהאלדערס אדער די רעלעאנטען, אז
קומענדיג צוריק צו זייערע בענעפיטעס,
זאלען זיי זעהען אז די מעמבערשיפ קענטען
וואס זיינען געשיקט געווארען צו די ברענ-
שעס, זאלען פארקויפט ווערען, און וואס
שנעלער אפשיקען די געלד צו אונזער פיר-
נאנס סעקרעטער, ווייל מיר נויטיגען זיך
פשוט אין די פאר דאלאר, צו דעקען אונ-
זערע לויפטערע עקסענסעס.

עס ווערט פארגעשטעלט דער פינאנס
סעקרעטער, פריינד בארנשטיין, וועלכער
גייט אפ א פינאנס באריכט, פון דער צייט
פון דער גרינדונג פון דער געזעלשאפט ביז
היינט צו טאג. ער צייגט אן, אז מיר הא-
בען איבער 80 ברענששעס אונגעשלאסען
און ארום 1,400 שטערהאלדערס, וועלכע
האבען זיך פארשריבען פון 1 ביז 20
שערס. סובסקרייבער האבען מיר אויך
דער סומע פון ארום 13 טויזענד דאלאר.
די פינאנס קאמיטע: פון די פריינד,
מענין, פראקסמאן און וויינשטאם, באשטע-
טיגען אז זיי האבען אויפגענומען די ברי-
כע, די רעסיס, די משעק באקס און אלע
דאקומענטען, און געפונען אלעס אין דער
בעסטער אדרטונג. זיי דעקלארירען צו
באדאנקען דעם פינאנס סעקרעטער בארנ-
שטיין פאר זיין גוטער און אופריכטיגער
ארבייט. נאכדעם ווי עס ווערען געשטעלט
אייניגע פראגען, וועלכע ווערען געאנט-
ווארטעט צו אלעמענס צופרידענהייט,
ווערען די באריכטען אלס גאנצע גוט גע-
הייסען, און אלע אפיסערס ווערען בא-
דאנקט, און ווי אויך אלע דירעקטארען
ווערען באדאנקט פאר זייער גוטער אר-
בייט, וואס זיי האבען געלייטעט פאר
דיווער באוועגונג.

עס ווערען פארגענומען גאמיניישאנס
אין וואהל פאר נייע באהארד און דירעק-
טארס און ארגאניזאציע קאמיטע, און
פאלגענדע ווערען ערוועהלט:
באהארד און דירעקטארס:
בארנשטיין, ברענש 149; גראף,
בר. 501; וואלטערס, בר. 149; גראם,
בר. 177; וויינשטיין, בר. 177;
מענין, בר. 80; קיינסקי, בר. 231;
וואלאוויטש, בר. 43; גודמאן, בר. 501;
ראבינאוויטש, בר. 93; סעלער, בר. 42;
(שלים אויף זייט 12)

(רומאן)
פון פאלינא וואלמי

א געזעצט נאך דיעצט

אברהם מירענבערג

אייער שולד! — אין מאדילאויז שטימע האט געקלונגען איי-
געהאלטענער כעס.

דער יונגעראמאן האט זיך פארטראכט ווי אזוי זיך דע-
ארויסצודרעהען... ער וואלט פילע אוועקגעגעבען, ווען ער וואלט
פילע אין דער רגע זיך געפונען אונטער ארעסט ערנען זיין
פאלק, וואו ער האט נאך לעצטען מאנאט געדיענט, אבער פון
וואנען ער האט זיך ערשט לעצטענע באשרייט.

— וואס קלייבט איהר זיך צו טאן, זשארוש?

מארי לואיז האט איהם גיט געלאזט קומען צו זיך. שטע-
הענדיג פאר איהם אין דער גאנצער גרויס, האט זי זיך איהם
פארגעשטעלט אין איהר פעלערניע, ווי עפעס א שרעקליכע פורע-
זי האט נאך מעהר ארויפגעווארפען שרעק אויף איהם דערמיט,
וואס ער האט געפיהלט, אז אונטער איהר שטעהען גרייט נאך
אנדערע פוריען וואס זיינען גרייט אפצופאלען אויף איהם. איהם
איז געווארען שווער אויפ'ן הארצען, ער האט מורא געקרא-
נען פאר די אלע צויגען, וואס זיינען גרייט געווען איהם צו דער-
שטיקען. ער האט קלאר דערזעהן אין וואס פאר א שרעקליכער
געזעץ ער איז אריינגעפאלען דערמיט, וואס ער האט זיך גיט
אפגעגעבען א רעכנונג אין זיינע טאטען, נאך ער איז בלייב נאך
געגאנגען נאך דעם קול פון זיין זינליכער יונגער, וועלכע איז
צוברענגט געווארען פון סעלינע'ס ליידענשאפט. וועט ער
לאזען, אז בלויז צוליב אים דעם קליינעם אינצידענט וואלט צו
בראכען ווערען זיין גאנץ לעבען, אז ער זאל דארפן איבערלא-
זען זיין שמידען ארכיטעקטור?

איהם איז געווארען שרעקליך פון דעם געדאנק זיך צו פאר-
בינדען מיט אים די אלע קריגערישע מוידען ביי וועלכע, ווי ער
האט געגלייבט, עס זיינען שטענדיג גרייט די גענעל.

— וואס קלייבט איהר זיך צו טאן, זשארוש? ענטפערט
זיינע גרויע אויגען זיינען טונקעל געווארען און אונטערווע-
א גרויזאמען אויסדרוק. ער האט א טרייסעל געמאן מיט די
פלייצעס, פונקט ווי ער וואלט אפסטרייסלען פון זיך דעם יאך,
וואס מען האט געוואלט אויף איהם ארויפווארפען.

— זשארוש! וועט איהר מיר שוין אמאל ענטפערען?

מאדילאויז, וואס איז געווארען אויסער זיך פון זיין שווי-
נע, האט איהם אפגעכאפט פאר דער האנד און באמיהט זיך
מיט די אויגען צו כאפען זיין בליק.

מיטאמאל, אויפהויבענדיג דעם קאפ, האט ער זינגלינג
זיך אפגערופען:

— איך וויל גיט!

ער האט ארויסגעזעהט די דריי ווערטער מיט א פעסטער
ענטשלאסענהייט, ווי ער וואלט וועלען זיך אליין צווינגען אונ-
נעמען פאלגענדען באשלוס: אין קיין פאל זיך גיט אונטערגע-
געבען, מענען זיי אפפאלען אויף איהם, ווי זיי ווילען נאך אליין.
— אבער איך הייס!

— אהא! — האט ער ארויסגעזעהט וועלענדיג זיין קאפ
מיט, אבער דער קלאנג איז דערשטיקט געווארען אין זיין קעהל.

— יא, מיינער מיינער, איך וויל: איהר וועט חתונה
האבען מיט סעלינא?

א צוטומעלטער האט ער געקוקט אויף מאדילאויז, וואס
האט, צורוקגעדיג צו איהם איהר פנים, געקוקט אויף איהם
ארויסרופענדיג.

— איהר וועט חתונה האבען מיט איהר, זשארוש, איהר
אליין ווייסט, אז דאס איז אומבאדינגט נויטיג... דערפאר, וואס
סעלינא איז א וואויל מידעל און פארנעמערס אייך און אויך
דערפאר, וואס איהר אליין האט זי אויףאביסעל לעבע... איהר
וועט חתונה האבען מיט איהר, זשארוש, ווייל איהר האט וי
גענומען אן אונשולדיגע... פון א מידעל האט איהר געמאכט
א געליעבטע... אייערס א געליעבטע... און איצט איז זי געווארען
מוטער... איהר וועט מיט איהר חתונה האבען דערפאר, זשארוש,
ווייל אויבען איז געכטען געבאדען געווארען א סיג, וועמען
איך וועל געבען א פאטער, וואס זאל זיין איממשטאנד איהם אפצו-
היטען פון אלעם בייז... פון גויט, און אין דער צוקונפט, פון
ליעבע, פונקט אזוי ווי מיר אליין וואלטען געשיקט געווארען.
ווען מיר זאלען נאך האבען א פאטער. איהר וועט דאך גיט
וואנען צו באהויפטען, זשארוש, אז איהר וואלט די טאט נאך
גאנצען, ווען אין אונזער פאמיליע וואלט געווען א מאן, וועלכע
וואלט זיך מיט אייך היינט באגעגענט פנים אל פנים, אפאס
מיר!... זשארוש, איך פרעג אייך, פאר וואס ענטפערט איהר
מיר גיט? אפער דערפאר, וואס איך בין א פרוי? פאר וואס
מיסברויכט איהר אינז?

מאדילאויז'ס אויגען זיינען געווארען פייכט, אין איהר
קויל האט זיך געהערט א יאמער.

(פארטזעצונג)
— זשארוש! לויפט גיט אזוי! קומט אריין צו אונז, איך
רעד מיט אייך עפעס רעדען!...

שטעהענדיג ביים מירעל פון פארקאן, האט מאדילאויז,
איינגעהילט אין א פעלערניע, גערופען דעם יונגעראמאן, וואס
האט זיך גיך אדונטערגעדריעהט פון א שטענעל, מאכענדיג דעם
אנטשעל, אז ער איילט זיך צום וואקסאל. צוליבענדיג צו איהם,
האט זי איהם אפגעכאפט פאר דער האנד.

— זשארוש, איך פאדער, אז איהר וואלט די מינוט אריי-
נעהן צו אונז!

דאס מידעל האט געציטערט פון קעלט און פון אונגעדרולדי-
גער ערווארטונג. באגינען האט סעלינא איינגעדריממעלט, איהר
קינד, אונטערגעדיג זיך מיט איהר מילך, איז אויך געשלאפען.
אויסגעמאטערט ביז מויל, האט זיך מארי לואיז אויך צוגע-
שפארט. איהר שוועסטער, די באבע, די מאמע, — אלע זיינען
פארוואנדעלט אין א שלאף נאכדעם ווי זיי האבען גע'פטר'ט דעם
טאג פון טומעל און דאנאט. אבער מארי לואיז, וועלכע האט די
גאנצע נאכט געפיבערט, האט זיך לאנג צוגעהערט צו דעם אוי-
אויפהערליכען שלאפען פון די זינגערס. ווען די הענדער האבען
גענומען קרעהן, איז זי אויפגשטאנען, פיהלענדיג, אז עס איז
איבער איהרע כוחות צו ליגען אין בעט באוועגלעך און דערביי
גיט שלאפען. זי האט זיך אפגעטאן, אדונטערגעגאנגען אונטען,
געמאכט א פייער, גענומען א טיש, וואס האט שטארקער גע-
מאכט איהרע געדויען און צומריבען די היץ פון וועלכער זי
האט אין גאנצען געברענט.

בארוהיגענדיג זיך אביסעל, האט זי גענומען אפווארטען,
ארויסגעהענדיג אויף דער קאלטער פריהמארגען לופט, דעם
ינגען מאן, און אים איצט איז ער אין איהרע הענד און זי
האט וויערהאלט.

— איך פאדער, אז איהר וואלט מיטגעהן מיט מיר,
זשארוש!

זי האט גערעדט קורץ, שארף און אין דערזעלבער צייט
ענטשלאפען. דער בחור האט פארשטאנען, אז דאס בעסטע
פאר איהם איז זיך אונטערגעגעבען. דערצו האט שוין פון א
דערבייאניג הויז ארויסגעקוקט זיך א נייגעריגער קאפ. א צומיר-
מעלער און א פארלאנגער האט ער זיך געלאזט פיהרען פון
דעם מידעל. מיט א פרעהליכען בילען האבען איהם באגריסט
די הינט.

דאס הויז האט געמאכט דעם איינדרוק ווי קיינער וואלט
דא גיט געוואוינט; עס איז געווען פארוואנדעלט אין א טיפען
שווייגען. מאדילאויז האט אריינגעפיהרט זשארוש'ן אין דעם
גרויסען צימער אויפ'ן ערשטען שטאק. ער האט זעהר גוט גע-
קענט דאס צימער. גיט איינמאל איז ער ארויסגעשפונגען פון
דעם פענסטער אין גארטען אריין, ווען א גישטערוואקסענער
אנקומען פון איינע פון די שוועסטער האט צושטערט זיין
„מעטע-טעט" מיט סעלינע'ן. ארום דעם גרויסען טיש, אויף
וועלכען עס זיינען געווען אפגעווארפען פארשידענע שטאפען,
זיינען געשטאנען לעדיגע שמולען.

— זעצט זיך און הערט מיך אויס, — האט געזאגט מארי-
לואיז צו דעם יונגען מאן, וועלכע זי האט געפיהרט און איהם
אונטערווען אויף א שטול... — איהר שטעלט זיך דאך געוויס
אליין פאר, וואס איך קלייב זיך צו רעדען מיט אייך, גיט
אמת?

דער יונגלינג האט אדונטערגעלאזען דעם קאפ.
אן ערשטויגע האט מאדילאויז באטראכט איהם: צום
ערשטען מאל האט ער זיך איהר אויסגעוויזען פאר א שעהנעם
און צערטליכען, ווי א יונג מידעל; זייער האר האבען זיך גע-
קרויעלט אויף זיין סאמעטגלאסען נאקען, ער האט געהאט
זעהר ווייכע הענט מיט ראזע נענעל, די לענגליכע און ביטער
אויגען פון א גרוילאך-בלויזען קאליר מיט שווארצע ברעמען, הא-
בען פילע צוגעגעבען צו זיין פנים, אן אומגעלייגטער קראנען מיט
א גאנצעם פארבונדענעם קראוואט האט ארומגענומען זיין
האלז.

מאדילאויז האט איצט באמערקט די אלע קלייניגקייטען
אויף וועלכע זי האט פיהרען קיין אויפמערקזאמקייט גיט גע-
שאנקען; איצט האט זי פארשטאנען די ליעבע פון דער זינליכער
סעלינע'ן צו אים דעם צערטליכען, און אהן צווייפעל אויך קאליע
געווארענעם יונגלינג.

לעצטע גאנצטע האט סעלינא געבאדען א מידעל...

זי האט ארויסגעזעהט די ווערטער אזוי, אז אין דער שטיל-
קייט, האט האט געהערשט ארום, האבען זיי אויסגעקלונגען
ארויספרופענדיג, פונקט ווי א קינד ערקלערונג.

אן ערשטויגטער האט זשארוש א קוק געמאן אויף איהר.

— שוין? — האט ער צווישען די צייהן ארויסגעזעהט,
וואס דערמיט אליין האט ער שוין מודה געווען, אז ער איז דער
פאטער פון'ם קינד.

— געלויבט צו גאט, וואס איהר לייקענט כאטש נישט אפ

"אין איין צימער"

(פונ'ם ראמאן "וועלטשטיב")

פון ש. דייקסעל

עס האט גאר גענומען פארשטיין... איינעם איז
האט זי אויסגעלייבט... זי האט קלוגע
זאגן צוגעלייגט... איינעם האט
רויסגעטון פון'ם נאנצען קרייז באקאנטע...
ווי אוממיטלעך אויסגעלייבט... ווי אזוי
איז עס מעגליך... ווי אזוי...
און פאר איהם איז בלום ארויסגע-
שוואמען יענער אבער, טאקע דא נישט
לאנג ווען א פארמאשטער פון לעבע
און צווייטעל, איז ער געווען צו איהר אין
צימער און זיין הארץ פאר איהר געעפענט.
איהר ווי שרעקליך, איהר שווייגען און
איהר שוואכעלעכע קאפ האט דאן צו
איהם געדעלט. ווען זי האט שפעטער דעם
קאפ אויפגעוויקעט, ווייזט איהרע אויגען
פול געווען מיט טרען... זי האט איהם
מיט גארנישט נישט געקענט העלפען. זי האט
געלייבט א צווייטעל... ער האט עס גלייך
פארשטאנען, אבער זיך בשום אופן נישט
געקענט פארשטעלען וועמען, וועמען זי
עמעל, האט אויסגעלייבט... ער האט
געדארפט נאך אלעמען מיינונג, האבען
זי גרעסטע מעגליכקייט עמעלעם לעבע
צו קריגען, ווייל זי ביידע ווייזט געווען
די היירער אין ווער קרויז באקאנטע, און
קלינגטע און אינטערעסאנטסטע.
דאך, דאך... וואס פאר א ביסערע איראד-
ניע, וואס פאר א שרעקליכער שפאס.
די אריינגאנגען מיר האט א קלאפ גע-
מאן. אבראם האט שנעל אויסגעדרעהט
דעם קאפ און דערנעבן ווי עמעל פאר-
מאכט הימער זיך די מיר.

ער האט אפגעטראטען און א זייט און
זיך פאררוקט אין א גלייכעלעך.
זי איז שנעל פארברענגענען, געריה-
רענדיג זיין געזיכט מיט איהר עס פון איהר
מאמעל און ער האט נישט געקענט פאר-
שטעהן, ווי אזוי זי האט נישט דערהערט
דאס קלאפען פון זיין הארצען און דעם
פארטויבענען רוש פון זיין בלוט אין
קאפ.
זי האט אונגעקלאפט. די מיר האט
זיך גלייך געעפענט און דניאל האט זיך
באוועגט אויפ'ן שוועל פון'ם סתקעלעך
צימער.

— אה, קומט אריין, עמעלעך!... קומט
אריין, טהייערע!... ער האט צו איהר
ביידע הענט אויסגעשטעקט און, צורט-
געמענדיג זי, אריינגעפיהרט אין צימער.
ער האט אוממיטלעך קיין ליכט נישט
אנגעצונדעט, — האט אבראם מעכאניש
וויסעלע צוזאמגעגעדריקט און אפילו נישט
געפיהלט, ווי פון אומגעט ווייזט ליידענע
צוגעשלאסענע אויגען האבען זיך טרעדען
א שפאר געטאן.

פריינדען... עמעל דאך דא ווייזט זיין
ווי א שווערער האמער האט עפעס
מיט אמאל א קלאפ געטאן אבראם'ן איר
בער'ן מוח, די פיס ווייזט מיט אמאל
שוואך געווארען. עס האט זיך איהם פאר-
וואלט זיך אוועקצועצן, פארמאכען די
אויגען און לאנג, לאנג ויצען באוועגלעך.
נישט טראכטענדיג פון גארנישט.
"יא, יא, עמעל וועט דאך באדן זיין,
אבער נישט צו איהם, וואס ליכט זי שוויי-
וועט זי קומען, נאך צו אס דעם שענעם,
נאדירשען בחדר, וועלכער פארשטעהט זי
נישט און ליכט זי, אפשר, אויך נישט...
יא, אזוי געהט עס... ס'איז שוין אן אל-
טע, א נאך אלטע געשיכטע".
ער האט צוזאמגעגעדריקט די צי-
טונג און זי א שלידער געטאן אויפ'ן רי-
— אה, אויב אזוי, טראג איך זיך גלייך אפ
פון דאנען!... אויב די העלדין פון דין הא-
מאן איז עמעל, איז נאך עפעס אנדערש.
נאך עפעס אנדערש... פאר איהר בין איך
אויף אלער בארייט...
ער האט גענומען די הוט, געכאפט,
אלליין נישט וויסענדיג צו וואס, א בוך פון'ם
מיש און זיך געלאזט צו דער מיר. גורבי-
דניאל, איך האב וועסט פארברענגען גוט
די צייט... די ווייסט דאך, ווען א מיידעל
קומט שוין צו א בחור אין צימער איז עס
א זיכערער סימן, אז זי איז פארלייבט
איבער די אויערע... האט זי דיר עס נאך
נישט געזאגט!...
— וואס פאר א פראגע!... האט
דניאל ממזרח א דרעה געטאן מיט די
אויגען, — פארלאזן זיך שוין אויף מיר!...
שט נישט נאך אמאל א קוק, ווי וועט איך
אצינד אויס? — ער האט זיך א דרעה
געטאן אויפ'ן קנאפעל.
— ווי א אמת'ער זינער!... האט
אבראם מיט אפגענעם שפאס געענטפערט.
דער זינער האט געוויזען האלב נאך
אכט.

— נה, ווארע זיך שוין ארויס: זי קומט
גלייך אריין! — האט דניאל זיך א כאפ
געטאן און איילענד גענומען צוגלעסען די
בעטלעך.
עפענענדיג די מיר אויף ארויסצו-
געהן, האט אבראם א פרעג געטאן: —
וויססט זי אז מיר וואוינען צוזאמען?
— ניי, צו וואס דארף זי עס וויסען?
איך רעדען אויך אזוי.
ער איז ארויס. אין לאנגען דורכגאנג
איז שוין פרינסטער געווען. ער איז שטענדיג
געבליבען אהן כוח, צוגעדריקט דעם
שטערען פון דער קיילעך וואס און גע-
פיהלט ווי יעדער אבר ציטערט אין איהם
באוועגער פאר ווייטאג.
"ווי איז עס מעגליך?... ווי אזוי האט
זיך געטאן דאך דא ווייזט זיין בלוט אין
קאפ." — האט דניאל געזאגט.

די ליידעס טיילארם יוניאן לאגאל 80

די ליידעס טיילארם דארפן אויך פאר-
לאנגען א ריין.
דזשודש ליווי האט ווייטער ער-
קלערט, אז די ליידעס ווייזט מעהר נישט
אזוי שטרענג אין זייערע פארעוועגן ווי
זי ווייזט אמאל געווען, צוליבע דעם וואס
דער גרינדער פארשטעלטען איז יעצט אונ-
טער דער מורא פון ארויסגעשיקט צו ווע-
רען פון לאנד. אויף דעם קאנען מיר
פארזיכערען דעם דזשודש און די אלע
אנדערע וועלכע עס וויסלען זיך איין אין
דעם מאגסטעל פון פאטריאטיזם אז מיר,
דער ארכיטעקטור קלאס, איז אזוי געטריי
דעם לאנד ווי זי ווייזט און אפילו נאך
מיט א פראצענט מעהר. ווען זי רייזט
איז דאס נאך וואס מערע פראפיטען
ארויסצוציען פאר זיך אליין און ווען
מיר רייזט, איז דאס פאר שובת הכלל,
פאר דעם וואוילזיין פון דער געזעלשאפט.
אונזערע מעמבערס האבען דאס פאר-
שטאנען, און פארשטעהען דאס נאך יעצט
מעהר ווי בעפאר, אז אזוי לאנג ווי גרויס
קאפיטאל וועט האלטען אין רייזען די
פרייזען אויף די לעבענס פראדוקטען,
אלץ העכערע פרייזען וועלען די ארכיטעקט
מוזען פארדערען אום צו קענען גענען שטע-
לען זיך גענען דעם אלץ שטייגענדיגן
יקרות.

זי ווייסען אויך אז אונזער ארגאניז-
אציאן דארף זיין צוגעטרייט מיט גענוג
פראוויזאן און דארט האבען זי זיך נאך
מיט א צוויי מאנאטען צוריק געטעקסט
מיט 5 דאלאר וועלכען א גרויסע צאהל
מעמבערס האבען שוין איינגעצאלט.
און מיר אפלייגן צו די יעניגע וועל-
כע האבען נאך נישט אפגעצאלט צו ווען
פארפילען די טרעזשורי פון דער יוניאן
אום מיר זאלען זיין בכח צו יעדער צייט
ארויסשטעלען א שטארקען סאלידען
פראנט גענען אונזערע בעלי בתים, וועל-
כע טראכטען כסדר ווי אזוי צו מאן שלעכ-
טעס.

די מעמבערס ווערען געבעטען צו
אטענרען יעדען מעמבער מיטגליד, ווייל
די געקסטע וואצען וועלען פארברענען
(שלוס אויף זייט 15)

דער ערשטער פון א רייה לעקטשורס
וועלכע אונזער לאגאל האט אראמזשירט
איז געווען נישט שלעכט באוואוסט, אבוואהל
דער האל האט געקענט אריינגעהען פיעל
מעהר מעמבערס, דאך פאר אן ערשטע
לעקטשור קאנען מיר זיך צופרידענשטע-
לען.
אונזער עדיקווישאנאל קאמיטע אר-
בייט אויס א פלאן פאר ווייטערע אויפ-
קלערונג ארכיטעקט און אזוי שנעל ווי דאס
וועט זיין פארטיג, וועלען מיר אנאנסירן
רען אין דער פרעסע.

אונזער ביזי סיזאן דערנענטערט זיך
— אלס א פאקט קען מען אננעהמען
דאס וואס די בעלי הכתים פון דער זאגט
נאנטער ליידעס טיילארם אסאסיאצשאן
האבען לעצטע וואך אין דער וואומענט ווער
ארויסגעלאזט א לאנגען סטעיטמענט ווער
גען אונזער יוניאן, וואו זי ערקלערט,
דאס דער פארלאנגטער ריין פון די קלאס
מאכער וועט אויך באוועגען די ליידעס
ארכיטעקט און דורש יקערס צו פארלאנד
גען אן עהנליכע ריין.

זיידע, "ספאוקסמען", דזשודש
ארטן דזש. ליווי, פארטרעטענדיג די פיר-
מע מילגריס בראס, האט אזוי דרייט
ערקלערט אז איהם ארט נישט אויב זיין
סטייטמענט וועט דערגרייכען דער זיניאן
און אז ער וועט זיך שטעלען ווי א מאן
און וועט אפשטריימען אויף שטארק ווי
מעגליך דעם ערווארטעטען, נישט ריזאנ-
אייבעל" פארלאנג פון דער יוניאן.

צו אים דיעזע מענשען ווילט זיך זא-
גען אז אין דער מיטענענש פון זייער האר-
צען פיהלען זיי און ווייסען אז מיט די
פארדינסטען פון היינטיגע צייטען איז
אוממעגליך צו אויסקומען, בפרט נאך אז
לעצטען סיזאן האבען אונזערע מעמבערס
געארבייט פון 6 ביז 8 וואכען. זיי ווייסען
נאנט גוט אז אונזער 50 דאלאר מינימום
סקיל איז נישט קיין 50, נאך איז 20
ביז 25 דאלאר א וואך דורכשניטליך, און
צורעכענענדיג דעם שטייגענדיגן פרייז
אויף די לעבענסמיטלען, מאכט עס נאך
וועניגער. עס איז דאריבער קיין וואונד-
דער נישט וואס זיי שטויסען זיך אן, אז

דניאל האט זיך אלץ געפוצט פאר'ן
שפיגעל. צוויי מאל איבערגעביטען קאל-
נערס, אונגעטאן א ברוינע סאמעטענע
וועסט, מיט א נאדלעך קיימקע, וועל-
כעס איז געלאפען איבער דער נאנצער
ברויס פון דער ברוסט, פון איין קעשענ-
קערע צו דער צווייטער. דעם קאפ האט ער
איינגעריבען מיט א גוטע שמעקענדיג
"שאמפו" און אויסגעקעמט און אוועקע-
לעגט כמעט יעדער האר באזונדער. דאס
בלאנדע קיילעכניגע פנים איז געווען
גלאס ראזירט, דער קארב אויף די ווערען
בולט און גלייך, די שיד, מיט די קנעפ-
לעך, האבען געפיקעלט. א שפיץ פון א
ווערענעם נאדמיכעל האט ארויסגעקוקט
פון זיין אויבערשטען רעקלעשענעקעלע,
און ער האט עס אלע מאל צורעכט גע-
מאכט, פינקעלנדיג מיט'ן רויטען שטיין
פון זיין רינג.
ווען ער איז פארטיג געווארען האט
ער א קוק געטאן אויפ'ן וויינער און צו-
פרידען א רייב געטאן די הענט — ווייסט
אבראם, כ'האב היינט א בקשה צו דיר?
ער האט ווידער א טאפ געטאן דעם שפיץ
פון'ם ווידענעם נאדמיכעל, עטוואס א
גלייך אויס געגעבען דעם שניפס און, א
שיינענדיג, זיך אויסגעדרעהט צו אכט
ראש'ן — יא, כ'האב א קליינע בקשה
צו דיר.

— וואס איז זי?
— די זאלסט מיר פון האלב נאך
אכט איינגאנצען אפטרעטען דאס צימער.
די פארשטעלעס. היינט וועסטו מיר א
טובה טאן און א צווייטאן מאל, ווען די
נישט וועט קומען, וועל איך דאסוועלכע
פאר דיר טאן.
— זי וועט היינט אהער קומען! איז
ביי אבראם'ן א געדאנק דורכגעלאפען
און ער האט געפיהלט ווי א קעלט צווישט
זיך איבער זיינע אדערען. ער האט גע-
וואלט עפעס זאגען, אבער אין האלז איז
איהם מיט אמאל רוקען געווארען. ער
האט א הוסט געגעבען און גענומען צו-
ניפלענען די צייטונג.
אויפשטעהנדיג פון'ם ווייניגשטעהל,
האט ער געפרעגט: — ביז ער א זינער
וועט זיין נענוג?
— אה, זיכער!... האט דניאל גע-
לאכט — אלעמאלס איידער די וועסט
אין הויז אייניקומען, ווארע א בליק
אויפ'ן פענסטער: וועט די ווינדארושייד
זיין אראפגעלאזט, שפאציר נאך אביסעל
אין גאס, אויב נישט, געה גלייך —
די אראנזשירס אלעס זעהר
קונציג!

— מענטש זיך פארלאזען אויף מיר!
"אך נאט, ווי נאדירש זיין זיכערעך,
אויסגעפוצטער פנים איז און ווי אפשטור-
סענער עס ווייזט זינען רייד... ווי וועט
זי עס נישט?... ווי פיהלט זי עס נישט?...
מען קען עס דאך מיט די הענט אנטא-
פען!
— אבער, פריינד דניאל, איך וויל א
טובה פאר א טובה. האט זיך אבראם
צולאכט — איך טעמט דיר נאך דעם
צימער דאן, ווען כ'האב דא נאך בדעה
געהאט צו ויצען א נאנצען אהנעט און
לעזען; דערפאר אבער באפרידיג מיר ניי-
געדריקט און זאגן מיר: ווער דארף עס
צו דיר היינט קומען? — און ער האט א
טראכט געטאן: "ביי מיר איז צימער וועט
זי וויין — אויף מיין בעטעל וועט
ער זי, אפשר, האלוען, קושען — אויף
מיין בעטעל —
ניי, ברודער לעבען, דאס איז א
סוד!... דאס קענטו נישט וויסען!... —
דניאל האט געלאכט אויפ'ן קוק.
"ווי נאדירש און גארבייגענדיש זיין
געלעכטער איין" — האט אבראם מיט
פאראכטונג אויף איהם געקוקט און גע-
זאגט: — ווייסט דאך, צוליבע א אינטע-
רעסאנטער מיידעל וועל איך דעם צימער
אפטרעטען נישט נאך אויף דריי שעה, נאך
אפילו אויף דריי וואכען!...
— אז זי איז אינטערעסאנט, ווייסטו
אלליין ווער גוט... האט דניאל זינערש-
א מאך געטאן מיט'ן קאפ — איהר וועט
נאך אלע ביי מיר טאנצען פאר צוועצע-
ניש.

— קוקען, קוקסטו אצינד אויס ווי אן
אמת'ער העלד — האט אבראם גע-
שפאסט — און אויב וועסט מיר נישט זא-
גען ווער די העלדין איז, לעגט זיך אויפ'ן
זינען, אז די נאנצע געשיכטע איז נישט
מעהר ווי א "קאמאפלאזש", די ווילסט
מיד אנציהען אביסעל... צו, אפשר...
ווארטסטו נאך אויפ'ן דינסטמיידעל פון'ם
ערשטען פלאך?
— די רעדסט נאדירשקייטען! —
האט זיך דניאל שוין עטוואס באליידיגט
אלעמאלס אויב די ווילסט אזוי
שטארק, קען איך דין נייגעריגקייט בא-

דער ווערזינער אויפ'ן קליינעם קיר-
לעכדיגען טישעל, צווישען ביידע בעטלעך,
האט געוויזען פונקט אכט.
אבראם איז טייער געזעסען אין וויינ-
שטובל, די פיס פארווארפען איבער דער
פארענצע פון א שטובל און געלעזען א ציי-
טונג. דניאל איז געשטאנען פאר'ן
שפיגעל, געהאטען עטליכע שניפסען אין
די הענט און נישט געקענט צוקלייבען וועל-
כע פון זיי אנטווייט.
דורכ'ן פענסטער האט זיך ווייך געגא-
סען די דעמערונגליכט, לייכט געמישט
מיט'ן אכטיין פון דער שוין פארנאנגענער
זי. דער מעריב האט זיך נאך געווארען
אין רוים שטראמען, אבער זייערע ברע-
נען זיינען וואס א מינוט אלץ טונקעלער
פרידער געווארען און דער בלאהער רוים
ארום האט זיי ביסלעכווייז ווי גענומען
פיינשלינגען.

— ווי רעכענסטו אבראם, וואס פאר א
"סא" וועט אויס איידעלעך, אריינע-
לער? אס די שווארצע מיט רויטע פאסיק-
לעך דער די אריענטאלישע? אנו גיב
א קוק!
אבראם האט אויסגעדעהט דעם קאפ,
געווארפען א גלייכצייטיגע בליק אויף
ביידע שניפסען, וועלכע דניאל האט איהם
צוגעשטאנען אונט פונעם געטאן: — וואס
וועסטו זיך עפעס היינט אזוי? וואוהין
וועסטו עס אויס?
— דניאל האט זיך צופרידען און ברייט
געשטייכעלט, עטוואס אונגעבויען דעם
קאפ און א הויב געטאן דעם רעכטען אק-
סעל און, פונקט ווי ער וואלט געוואלט
זאגען: דאס קענטו, ברודער, נישט וויסען,
ס'איז א סוד...

אבראם האט זיך אויסגערוקאמער איי-
געקוקט אין פריינד'ס פנים, עפעס ווי נאכ-
געטראכט א וויילע, זיך ווי אין עפעס גע-
גריבעלט און פלוצלונג האבען די מוסקולען
פון זיין געזיכט זיך קאנוואלסירט א קרום
געטאן און די צייטונג האט א ציטער גע-
געבען אין זיינע הענט.
— נו זאג, וועלכען, "סא" זאל איך אכט
טאן?
— עס ווענדעט זיך פאר וועמען די
פונקט זיך, האט נאך א קורצער פאזע
געענטפערט אבראם.
— פאר קיין בחור אודאי נישט!... —
האט דניאל זיך צופרידען צולאכט פון זיין
פיינענער חכמה.
— און אויב אזוי — האט אבראם איי-
נגעהאלטען ווייטער געדעמט איז נאך א
פראגע וואס דאס מיידעל שטעלט מיט זיך
מאד: איז זי א אינטעליגענטע, א שלאג-
קע א טונקעלע — האן טו אן די ארעכט
מאל, "סא", איז זי א מעהר איינפאכע,
טו אן די צווייטע.

— איך וועל אויסבינדען די אריענטאל
— האט דניאל בעשלאסען און זיך גענ-
מען צוקלייבען א קעגלעך.
אבראם האט ווידער געעפענט די ציי-
טונג אבער לעזען האט ער שוין מעהר נישט
געקענט. זיין אטעם איז שנעלער געוואר-
ען, דער בליק אונגעשטרענגטער און
קיימקע ווייזט זיך אויף זיין שטערען
צוזאמגענעלעכע. ער האט אלע מאל גע-
ווארפען א בליק פון דער זייט אויף
דניאל'ן און פיינליך געטראכט, אז ער
נעמט היינט, ווי ס'ווייזט אויס, ווידער
צו עמעל, וועט ווידער פארברענגען מיט
איהר אין איהר צימער ביז שפעט אין
דער נאכט און אויף מארגען ארוםגעהן
נעשע העלד, מיט א זיגרייכען שטייכעל
אויף די ליפען.

ער האט געווען צוזאמגענעדריקט די
צייטונג, זי געוואלט א שלידער טאן אין
ווינטעל, זיך אבער צוריקגעהאלטען און
זיך אליין גענומען מוסר זאגען: ערשטענס,
איז עס נישט זיין זאך וואוהין דניאל געהט
און מיט וועמען ער טרעפט זיך, און אויב
ער געהט אפילו יא צו איהר, איז ער
פונקט אזוי פיעל שולדיג אין דעם וואס
זי האט איהם אויסגעקליבען, וויפיעל א
סעם איז שולדיג וואס די זון ווארעמט
און לאמטשעם איהם. ער איז א שעהנער
בחור און וועגן דעם וואס ער איז נאך
ריש און בלייגט... איז אויך זי נישט וואס
זי באשולדיגען: קלייבען דעם אס מער-
סטען קלוגע, הויך שטעהנער מענער נישט
אויס קיין נאדירשע, פיעל נידריג שטע-
לענער, פון זיי, אבער שעהנער פרויען...
פארוואס ווייזט פרויען אויך אזוי נישט
וואונדער? און א חוץ אלעמען וואס
וועט עס איהם אן?... האט ער זיך נאך
וועניג אפגעלייבט פון איהר און פון זיין
נעשענדיג געפיהלעך... אפשר נאך
אסאך זיך איהר לייעב ערקלערען...
זי אויף די קני פאר איהר פאלען? זי
איז דאך אזוי פיהלכאך און אינטעלי-
גענט, זי האט איהם דאך אזוי מיטגע-
פיהלט!

דריי מאנאטען אויפמו פון דער א. ל. ג. וו. י.

סעק. באראפ'ס רעפארט צום עקסמטן פערמל יעהרליכען מינינג פון דזש. עקזעקוטיוו באאָרד אין באַסטאָן.

אויף בינינעוואוינט אן אבשיידטאגסעם, וואָס די ווייטמאכער יוניאָן, לאָקאַל 15 האָט געגעבן לכבוד איהר געוועזענעם מענעזשער, ברודער א. סילווער. איך האָב אויף בינינעוואוינט די מיטגלידען פון דער ווייטמאכער יוניאָן, וועלכע האָט דעמאָלט געפיהרט אונטערדאָרלונגען מיט די מאָנאָפּעקטשורער צו ענדערען דעם אָרגאַניזאַטן. דער ערשטער קאָנפּערענץ רענץ צווישען די צוויי צדדים איז אָפּגעבראָכן געוואָרען, ווייל די פאַרטרעטער פון דער יוניאָן און די פאַרטרעטער פון דער מאָנאָפּעקטשורער אַסאָסיאַטיאָן האָבען זיך נישט געקענט אַסאַסירטמעהן אויף געוויסע פונקטען. ווען זיך בין נעם קומען אין פילאדעלפּיאַ איז מיר געלונגען ביידע צדדים ווידער אַמאָל צוזאַמען ברענגען אויף אַ צווייטעם קאָנפּערענץ. וואָס אָנבאַלאַנגט די מענעזשערעם פון לאָקאַל 15, ווייל איך באַמערקען, דאָס נאָכדעם ווי ברודער סילווער האָט רעזיגנירט, איז אויף זיין פּלאַץ אָנגעשטעלט געוואָרען ברודער ה. צוקער. דער געוועזענער מענעזשער פון לאָקאַל 41 איז ניו יאָרק. ער האָט זיך אָבער אויף דעם פּלאַץ נישט לאָנג געהאַלטען. ברודער צוקער האָט געהאַלטען דעם אַמט בלויז עטליכע וואָך. כען און האָט רעזיגנירט. די יוניאָן האָט נאָך נישט קיין אַנדערעם צו פאַרנעמען דעם אַמט, און אַ פאַסערער מענטש ווערט געזוכט.

רעדענדיג וועגען רעזיגנאַציאָנען ווייל איך דאָ אויפמערקזאַם מאַכען, דאָס ווייט פּרעזידענט אַמאָרד האָט אויף לעצטענס רעזיגנירט אַלס מענעזשער פון דעם דזשאָינט באָרד פון דער פילאדעלפיער קלאָקמאַכער יוניאָן. זיין רעזיגנאַציאָן איז פון דער יוניאָן נישט אָנגענומען געוואָרען. אויף אונזער אויפמערקזאַרונג האָט ברודער אַמאָרד איינגעוואוינט צו בלייבען מיט דער יוניאָן פאַר אַ געוויסער צייט, ביז עס וועט זיך ענדיגען די קאָנפּערענץ צען מיט די מאָנאָפּעקטשורער אין דער קלאָק אינדוסטריע וואָס זיינען שוין דער מאָלט אָנגעגאַנגען, און ביז וואָנען די לאַז גע אין דער יוניאָן וועט זיך אין אַלגעמיין איינערנעלירען, דער לעצטער סעטעלמענט אין דער פילאדעלפיער קלאָק סיטואַציע הויבט ווידער אויף די פראַגע פון ברודער אַמאָרד'ס רעזיגנאַציע און די פראַגע דאָרף פון דזשענעראַל עקזעקוטיוו באָרד גלייך אויפגענומען ווערען.

נאָכדעם ווי אונזער דזשענעראַל אָר-גאַניזער א. סניידער, האָט געסעטעלט ערפאַלגרייך אַ טראַבעל פון די ריינקאַט מאַכער אין טרענטאָן, ניו דזשירזי, און דעם סטריק פון די ליידים טיילאַרס אין פעטערסאָן, ניו דזשירזי, (און אין די ביידע פלעצער האָבען מיר אַרויסגעגעבן טשאַרטערס פאַר נייע לאָקאַלס). — איז ער פון אינז געשיקט געוואָרען נאָך באל-טימאָר, דאָרט אָנגעפאַנגען אַן אָרגאַניזאַציע אָנאַסאַסיאָן צווישען די ווייט גרעס אַרבייטער, און צווישען די ווייט, דעם און סקוירט מאַכער. פאַר עטליכע וואָכען צייט האָט דאָרט צוזאַמען מיט איהם מיטגעאַרבייט מיט מאָרד פאַלי. ווי איהר ווייסט, איז די אָרגאַניזאַציע

גלייך נאָכדעם האָט די יוניאָן געהאַט אַ קאָנפּערענץ מיט דער אַסאָסיאַטיאָן, און מען איז געקומען צו אַ צופרידענסטע לענדען סעטלמענט. די אַרבייטער פון דער אינדוסטריע האָבען באַקומען אַן אַלגעמינע העכערונג אין שכירות פון דריי דאָלאַר אַ וואָך. זיי האָבען אויך באַקומען די געזעצליכע יום טובים, וואָס האָט אין דעם טרייד פריהער נישט געקויפט, עס איז איינגעשטעלט געוואָרען געוויסע מיר נומערס קיילס און ווידעשעס, און נאָך אַנדערע טרייד פאַרבעסערונגען.

ריידענדיג וועגען לאָקאַל 50 ווייל איך שוין אויך באַקאַנט מאַכען, דאָס אין דער לעצטער צייט האָט זיך אין דער טשילד-רענס דעם אינדוסטריע אָרגאַניזירט אַ צווייטע אַסאָסיאַטיאָן פון מאָנאָפּעקטשורער, דער די מיטגלידער פון דער נייער אַסאָסיאַטיאָן זיינען באַקעם וואָס זיינען ביז איצט געווען „אינדעפּערנדענטס“.

אין די לעצטע דריי מאָנאַטען האָב איך פאַרבראַכט אַ סך צייט, אין צור-זאַמענהאַנג מיט דער קלאָק סיטואַציע אין ניו יאָרק. דיעזע סיטואַציע, וואָס איז ענטשטאַנען פון דעם וואָס די אַרבייטער אין דער אינדוסטריע האָבען גענומען פאַר-ערען אַ העכערונג אין שכירות, איז אויך אַלעמען געוויס גוט באַקאַנט. די אַרבייטער האָבען פאַרלאָנגט אַ העכערונג אין בער די מינימום סקוירס, וועלכע זיינען עטאַבלירט געוואָרען אין מאָנאַט, מאי, 1919 אום צו קאָנען נאָכקומען דעם יסירות אויף לעבענסמיטל. אַלע לעבענס-מיטל לען זיינען דורך דער צייט באַדייטענדיג גע-שטיגען אין פרייז און די קלאָקמאַכער פאַרלאָנגען העכערע שכירות נאָכצוקומען דעם יסירות.

אויף דעם ערשטען קאָנפּערענץ מיט דער „מיטשעל קלאָק, סט און סקוירס פראָמאָטיוו אַסאָסיאַטיאָן“, דעם 2טען דעצעמבער, 1919, ווען דיעזע פראַגע איז אויפגענומען געוואָרען, האָט עס געשיינט, אז די יוניאָן דאָרף בלויז פאַרברענגען פאַר דער אַסאָסיאַטיאָן די פאַקטען און מען וועט גלייך קומען צו אַ סעטלמענט. עס האָט זיך אָבער אויסגעדרייט נאָנג אַנ-דערש, די אַסאָסיאַטיאָן האָט איבערגע-קערט דעם פּעלץ, און גאר גענומען טענה'ן, אז וועגען אַ העכערונג פון די מי-נימום סקוירס וויל זי אפילו נישט הערען! דאָס האָט געפיהרט צו דעם, דאָס אין פיר לע קלאָק שעפער זיינען פאַרגעקומען „סאַפּערדזשעס“, די אַרבייטער האָבען פאַרלאָנגט מעהר געלט און ווען זיי האָבען דאָס נישט באַקומען האָבען זיי נישט גע-וואָלט אַרבייטען, האָבען זיי פאַרלאָזען די שעפער און געזוכט פלעצער אַנדערש וואו, וואו זיי האָבען באַקומען העכערע שכירות. דאָס האָט, פאַרשטעהט זיך, געבראַכט צו אַ לאַגע אין דער קלאָק אינדוסטריע וואָס האָט די בעלי בתים גאר נישט גע-

צו די מיטגלידער פון דזשענעראַל עקזעקוטיוו באָרד. אַ מורצע צייט יעהרליכען מינינג, האָט פערמל שלעזינגער, לויט דעם וואונש פון דעם באָרד, גענומען אַ קורצען אָפּורע צו פאַרריכטען זיין געזונד. אין זיין אַכ-ווענעהייט האָב איך איינגערופען אַ דזשאָינט קאָנפּערענץ פון אַלע עקזעקו-טיוו באָרדס פון אונזער לאָקאַל אין ניו יאָרק, אום אויסצואַרבייטען פלענער ווי אזוי צו שאַפן דעם פערמל טיילאָר דאָר-לאַר פאַנגר צו העלפן די שטאַל סטריי-קער, ווי מיר האָבען עס באַשלאָסען אויף אונזער פינפטען פערמל יעהרליכען מי-נינג. איך האָב געדענקט, דאָס אַ באַשלוס פון די ניו יאָרקער לאָקאַלס אין אַזאַ אַנ-געלעגנהייט וועט האָבען אַ גרויסען איינפלוס אויף אונזערע לאָקאַלס פון אַנ-דערע שטעט און זיי באַוועגען צו מאַן דאָס וועלכע. אַלע אַנדערע לאָקאַלס זיי-נען אויך שריפטליך אויפגעפאָדערט גע-וואָרען צו מאַן זייער פליכט און העלפן דורכצופיהרען אונזער אונטערנעמונג. די לאָקאַלס האָבען זיך נאָנג נישט אָפּגע-רירט, זיי פון ניו יאָרק און סיי פון דער קאָנפּערענץ. די קאָלעקטירטע געלדער זיי-נען נאָך נישט פון אומשטום איינגעקומען. אָבער מיר האָבען שוין איבערגעשיקט צו די שטאַל סטרייקער 60 טויזענד דאָלאַר און די יעניגע לאָקאַלס וואָס האָבען נאָך ביי זיך קאָלעקטירטע געלט פאַר דעם פאַנגר, דאָרפן דאָס גלייך איבערשיקען אין אונזער דזשענעראַל אָפּיס.

אויף דעם פאַרלאָנג פון דער נאַציאָנאַלער דזשענעראַל סטרייק קאָמיטע פון די שטאַל סטרייקער, האָב איך אַרויסגע-שיקט שוועסטער דזשעני מייטעס, אַ מיט-גלידער פון לאָקאַל 25, אַרומצוגעהער, איינמער'ן אויפזיכט פון דער סטרייק קאָ-מיטע, צו קאָלעקטירען געלט פאַר דעם סטרייק, און מיר האָבען געצאָהלט איהרע רייווע קאָסטען. זי איז געווען פאַרנומען ביי דער אַרבייט 7 וואָכען צייט און ווי מיר הערען, איז איהר אַרבייט געווען נאָנג צופרידענסטעלענדיג.

אויף האָב פאַרבראַכט אַ היבש ביסעל צייט אין פילאדעלפּיאַ, וועגען דעם סכסוך אין דער קלאָק אינדוסטריע. איך האָב דאָרט געהאַט אייניגע מיטגלידען מיט'ן דזשאָינט באָרד, און בין אויך געווען ביי די קאָנפּערענצען מיט די מאָנאָפּעקטשורער. נאָך אַ סך טראַבעל און שווערער אַרבייט, איז וואָך אַרבייט ענדליך אייני-געפיהרט געוואָרען אין דער פילאדעלפיער קלאָק אינדוסטריע. די אַרבייטער האָב גען שליסליך גוט געהייסען דעם רעפאָרט פון דער קאָמיטע פון דער יוניאָן אין באַ-צוג די ווייט-סקוירס און די אַרבייטס-שטונדען, לויט ווי מען איז געקומען מיט די מאָנאָפּעקטשורער צו אַ פאַרשטענדע-ניס ביי די קאָנפּערענצען. איך בין מיט דער מינינג, אז דער סעטלמענט איז אַ נאָנג צופרידענסטעלענדיג און וועט פילע פאַרבעסערען די לאַגע פון די קלאָק מאַ-כער אין פילאדעלפּיאַ.

זייענדיג אין פילאדעלפּיאַ האָב איך פאַרמיידליכע, וואָרים די הויפט-גרינדע וואָס האָבען באַוועגט די אַרבייטריישיאָן קאָמיטע צו איהר גינגטיגען אורטייל פאַר די אַרביי-טער זיינען געווען צוויי: ערשטענס, דאָס וואָס די פרייזען אויף אַלע נויטיגע לע-בענס-מיטלען זיינען ווירקליך באַדייטענ-די געשטיגען, אזוי, דאָס דער אַרבייטער מוז פאַר פילעלע נויטווענדיגקייטען צאָהלען באַדייטענדיג מעהר ווי פאַר זעקס מאָנאַטען פריהער, זיכער, מעהר, פילע מעהר, ווי מיט אַ יאָהר צוריק; און צווייטענס, פאַר די ערמעגליכונג פון האַרבאַנטיע אין דער אינדוסטריע.

די ביידע גרינדע זיינען זיכער דאָ אין אַ גלייכער מאָס אין דער ליידים ווייטס אינדוסטריע, ווי אין דער קלאָק אינדוס-טריע. קיינעם וועט דאָך נישט איינפאַלען צו באַהויפטען אז דער אַרבייטער ביי ליידים ווייטס אָדער דעסעס קריגט אין גראָסערי, אָדער אין סטאָר אַלעס, וואָס ער באַדאַרף ביליגער, ווי דער קלאָק מאַכער. און וואָס אַנכער טרעפט האַרמאָניע אין דער איינ-דוסטריע, איז זי פונקט אזוי נויטיג אין דער ליידים ווייטס אינדוסטריע, ווי אין דער קלאָק אינדוסטריע. פאַלנדיך דיזעלענדיג גרינדע, וועלכע האָבען באַוועגט די נאָווערנאָר אַרבייטריישיאָן קאָמיטע צו באַווייליגען אַ לוי-העכערונג פאַר די קלאָק מאַכער, זיינען דאָ אין דער ליידים ווייטס אינדוסטריע, און עס איז כמעט

שטעלט אין זיין אָפּטען געזאַכט אַ הויפּט-אין דער ענליכער פרעסע, דורך גרויסע פיינדישע אַדווערטייזמענטס, און זיין יוניאָן ברעכט דעם אָרגאַניזאַטן אויף דער ווייטער. די קלאָקמאַכער יוניאָן צווען מען מיט אונזער דזשענעראַל אָפּיס אין ניו יאָרק, וועלכע האָט אַ האָר הינטערשטעלע-ניס האָט גלייך אויף צורמאַרגענס געזע-סען פערט אין די וועלכע צייטונגען מיט פונקט-אזעלכע גרויסע אַדווערטייזמענטס, און וועלכע עס איז קלאָר געמאַכט געוואָרען פאַר'ן אַלגעמינעם פובליקום די אַמאָל-פאַקטען און די ריכטיגע לאַגע, און דאָס האָט געמאַכט אַ זעהר גוטען איינדרוק אויף דער עפענטליכער מינינג.

פון דער אַנדער זייט, האָט דאָס גע-צויגען די אויפמערקזאַמקייט פון נאָווער-נאָר סמיט. ער האָט דערזעהן די ערנסט-קייט פון דער לאַגע און האָט טעלעגראַ-פיש איינגעלאָרען ביידע צדדים נאָך אַל-באַני פאַר אַ קאָנפּערענץ. אונזער צד, וויסענדיג ווי גערעכט מיר זיינען מיט'ן פאַרלאָנג פון אַ איינזשעהענדיגן, האָט גלייך געענטפערט אַז מיר געהען אַן די איינלאָדונג, דאָס מיר זיינען גרייט צו קור-מען צו אַ קאָנפּערענץ צו יעדער צייט וואָס ער וועט באַשטימען. דער צווייטער צד, צי ער האָט עס געוואָלט אָדער נישט, האָט אויך גענומען ענטפערען אַז ער קומט, ווייל אין דעם „פובליסיטי קאָמפּיין“ וואָס די מאָנאָפּעקטשורער אַסאָסיאַטיאָן האָט אָנגעפיהרט אין דער פרעסע געגען די קלאָקמאַכער יוניאָן, האָבען זיי געזוכט צו מאַכען דעם איינדרוק, אז דאָס וואָס זיי ווילען נישט נאָכגעבען דעם פאַרלאָנגטען ריין, איז עס דערפאַר, ווייל זיי שטעהען מיט דער רעזערוונג, צו העלפן „איהר פאַרזיכערענדיג דעם יסירות“... היינט ווי פאַסט עס אָפּצוואַנגען די רעזערוונג, ווען די רעזערוונג אליין רופט צו אַ קאָנפּער-רענץ? און, ווי איהר ווייסט שוין, זיי-נען ביידע צדדים זיך צוזאַמענגעקומען אין אַלאַבאני, און דעם נאָווערנאָר עקזע-קוטיוו טשעמבער, פאַר אַט דעם איינגע-רופענעם קאָנפּערענץ.

עס וועט נישט שאַדען דאָ אויף צו דער-מאַנען, אז דער צד פון די מאָנאָפּעקטשור-ער האָט אין אַלאַבאני נאָנג שטאָרט גע-פרופט אַראָפּצופיהרען דעם קאָנפּערענץ אויף זייטיגע „אישוס“, אָבער אונזערע פאַרטרעטער האָבען בשום אופן נישט דער-לאָזען. דער רעוולוטאָס איז געווען, ווי עס איז שוין אַלעמען באַקאַנט, דאָס דער נאָווערנאָר האָט אַפּאָינטעט אַן אַרביטריי-שאַן באָרד, צו אונטערזוכען די לאַגע און אויסגלייכען דעם סכסוך. דער צד פון די מאָנאָפּעקטשורער האָט דאָן פאַר-לאָנגט, דאָס דיעזער אַרביטריישיאָן באָרד זאָל בלויז „אונטערזוכען“ די אָנגעלעגנע-הייט, אָבער אונזער צד איז באַשטאַנען דאָרויף, אז דער אַרביטריישיאָן-באָרד זאָל נאָך דער אונטערזוכונג פון די פאַקטען, האָבען די פּו ל ע מ א כ ט אַרויסצו-געבען אַן ענטשיידונג, וואָס זאָל זיין גלייך גינדער פאַר ביידע צדדים און מיר האָבען דאָס אויסגעפיהרט.

עס דאָרף דאָ אויך באַטאָנט ווערען, דאָס דער דזשאָינט באָרד פון דער קלאָק מאַכער יוניאָן האָט זיך נישט באַנוגענט מיט דעם אַליין וואָס ער האָט געוואוסט אז די גערעכטיגקייט איז אויף זיין זייט, נאָך דער האָט זיך אויף אַ נאָנג גרונטאָר-נעם אופן פאַרברייטעט מיט פ א ס פ א ט ען דאָס צו ב א ס ו ו י ז ען פאַר דעם אַרביטריישיאָן באָרד. עס איז גע-מאַכט געוואָרען אַ סטאַטיסטיק פון פאַר-לייט, ווי אזוי די אַרטיקלען וואָס די אַר-בייטער געברויכען אַם מעהרסטען, זיינען אין די לעצטע זעקס חדשים געשטיגען אין פרייז, און אזוי ווייטער. מיט איין וואָרט, מען האָט זיך גלענצענדיג פאַרברייטעט, אום צו קומען פאַר דעם אַרביטריישיאָן באָרד טאָקע מיט אייזערנע באַווייזען.

אין דער צייט וואָס וואָס דער רעפאָרט ווערט געשריבען, ווערען אָפּגעהאַלטען די זיצונגען פון דער אַרביטריישיאָן באָרד, און ביידע צדדים לעגען פאַר זייערע טענות און באַווייזען. וויסענדיג אָבער, ווי גרינדליך די יוניאָן האָט זיך פאַרבא-רייטעט קאָן מען זאָגען נביאות, אז די קלאָקמאַכער וועלען זיכער באַקומען אַ העכערונג אין שכירות. זאָל שוין דאָ אויך צום שלום געזאָגט ווערען, דאָס נאָך איידער דער סכסוך אין דער קלאָק אינדוסטריע איז אַרויס אויף דער עפענטליכער גאַס, און אויך נאָכדעם איז פאַרגעקומען אַ היבשע קאָרעספאָנ-דענץ צווישען ביידע צדדים. בריווע זיי-נען געפלוויגען הין און צוריק, אָבער יענע בריווע זיינען דאָס רוב שוין געווען פאַר-עפנטליכט אין אונזער פרעסע, און עס איז נישט נויטיג זיי דאָ נאָך אַמאָל צו פאַר-עפנטליכען. ווייטערעס נעקסטע וואָך.)

וואס פאר א טענה'דיגע
 צומעלוספערס איזע אפיל פאר א
 חלום! געוויס שמויסען מיר ניד אן
 אויף דער נומער כונה פון דעם פאר-
 אסער. ער האָט ארדאי געמיינט א
 ביסעל אפצו'חזקען פון דער איצט בר-
 שעותערער אַמעריקאניזישן עפידעמיע.
 אָבער כדי דאָס צו טאָן מיט עפעקט האָט
 דאָס באַדארפט אויסגעפיהרט ווערען
 מיט אַ ביסעל מער געשיקטקייט. מיר
 גלויבען ניט, אַז אינזער פריינד דימאָ-
 זאָל ניט וויסען, און מיר זאָלען עס דאָר-
 פען איהם זאָגען, אַז גראַדע די זאָגע-
 נאָנטע „אַמעריקאניזער" קוקען ווערען
 קרום אויף די אידען, וועלכע פאַסטען
 דוקא ניט אום יום-כפור. און אויב
 בראַדוויי וואָלט שוין יא באַצאָהלט פאַר
 אַ נייער אידעע אין דער ריכטונג, וואָלט
 זי ניקער באַצאָהלט פאַר אַן אינפאַל,
 ווי מען מאַכט אַלע אידען פאַר אַזוי פרום
 און אַטסאָפּאָרטיט, אַז עס זאָל ניט זיין
 קיינער צווישען זיי, וואָס זאָל זיך ער-
 לייבען צו עסען אום יום-כפור. דאָס,
 פון זייער שטאַנדפונקט, וואָלט פאַר זיי
 געווען די בעסטע און געווינשענסטע אַמע-
 ריקאניזאציע.

דער קריטיקער.

* * *

קיין זאך מאכט אונז נישט אזוי גלייך
צו די ווילדע פון אמאָל ווי דער געוועזן

אום צו לעבען לאנג, דארף מען, ערשטענס,
זיך נים פארטראכטען.
אז מען פארטראכט זיך — איז צרות. מען
ארף לעבען ווי עס לאזט זיך. און לאזט זיך
עס נים, דארף מען אויך לעבען... דער עיקר
ארף מען זעהן נים צו פארטראכטען זיך און
לעבען וואס לענגער...
צווייטענס: נים ארומקוקען זיך אזוי
וויב זיך. צו וואס? אז מען קוקט זיך ארום
עמט מען שטענדיג אז עפעס פעהלט. און דאס
אקירטעס די יאָהרען... דאס פעהלט רעמ,
דאס פעהלט אַ מלבוש, דאס פעהלט אַ אינגערע

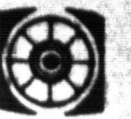
האָבען זיך נים באטיילונגס בלויז די אומ-
זיסענער מענשען, דאָס האָט אויף אַרומ-
עכאפט די אינזעלעסאמעלע פערזענליכ-
זייטען, אלע האָבען געלויבט און די כשר-
האטאכער דארפן שטענען באַשטראַמט ווע-
זען. הונדערטע „כּשפות" זיינען דאָן
זעכציגער הייד פאַרברענט געוואָרען
און עטליך אין די גאַסען. אין 17טן
אָקטאָבער האָט אַין דאָס עפענטליך געשט-
עוואָרען אין ענגלאַנד און אין סקאָטלאַנד.
עס זעלביגען אַבערזעלביגען האָבען די פיר-

אין און פאדערשווע, נאך כאפט די וועגן
 יוף די פלייצעס און געטס אויך שוין.
 איהר וועט זעהן, פו איהר מיט אייער
 דענע וועלען ויר עלשערען, ווי זאגט מען
 עס, אין ערער אין אין כבוד...

[illegible]

אין דער טעאטער וועלט

אבער, פארשטעלסטו זיך, אז עס האלט שוין אזוי ווייט, קומט שוין אן דער בראַנקס עקספּערענס צו זיין לעצטער סטוי-שאַן. אונזער האַצעל ווערט געבעטען מחילה, אַרײַנצונעמען און ספּענדירן אַ נייעם ניקעל אויף פּאַהרען צוריק, און ער געפינט זיין פּאַמיליע קומענדיג איהם געטקענען מיט בלומען אויפגעקליבען אין בראַנקס פאַרק לכבוד דעם יובילעאום פון זיין 25-יאָרהיגער באַטאָן-מאַכעריי.

עס איז קלאָר, אז שפּאַסאַפּט ווי עס איז אַס די נאָנצע געשיכטע, אזוי אַז וי גענעצט זיך כמעט מיט אַ פאַרס, איז אַבער איהר אינהאַלט אַ טיפּער, אַ לעבעדיגער און אַן אמת-דיהערנדרע, ווער, למשל, פאַרטרעכט זיך אַ מאָל אַי-בערדיגער און אַן אמת-דיהערנדרע, בער דעם פאַקט, וויפיל מיליאָנען און מיליאָנען עס קאָסטען אַפּ אַס די אלע שעהנע, און אַפּט זעהר קונסטפולע, אַך נוערטיימענסט אין די קאַרס, אויף דעם „על“, אַין די סאַבּוועס און וואו נים, ווער טראַגט עס אַס די אלע קאַס, טען? נים דער אַרבייטער, נים דער, וואָס האָט זיין גאַנצען לעבען געמאַכט 27 מיליאָן באַטאָנס?

האַצעל, וואָס האָט אַזוי פיל באַ-טאָנס געמאַכט, כאַפּט זיך אויף איצט ערשט, אַז איהם אַליין פעהלען באַטאָנס. פונקט ווי בער, וואָס האָט געבויט אזוי פיל הייזער, האַפּט זיך אַמאָל, אַז ער אַליין האָט נים קיין דאָך איבער'ן קאַפּ, און ווי שמעל און שווערער אַנדערע, וואָס געהען אַזוי פיל מיליאָנען קליי-דער, כאַפּען זיך אַ מאָל, אַז זיי אַליין מוזען געהאָפּערטען און אַפּגעשליסען. איז ווען האַצעל אַדער בערלע באַגענע-גען זיך נים מיט אַ יאָנקעל פליאמקע, אַ בראַדווייטער מעקלער, גאָר מיט אַ סאָ-ציאליסט, מיט אַ יוגאַנץ-פיהרער פון דעם צייכטיגן סאַרט, ווערען זיי נוסע סאָ-ציאליסטען, נוסע אַבערנעבענע יוגאַנץ-לייט, און ווי חלומ'ן זיך אַנאַנדער חלום, אַ חלום פון אַ בעסערער, פון אַ מעהר מענשליכער, מעהר יושר-דיגער גע-זעלשאַפט און די רשעמימאס, און די מיטס, און די פלוסאָס. ווען אַבער האַצעל געבאָד באַגענען זיך מיט אַזא יאָנקעל פליאמקע, וועלכער פאַרדעהט איהם אַ מוז מיט בראַדווייט, מוז זיך איהם חלומ'ען אַס אַזא חלום, ווי אַסיפּ דימאָן האָט איהם געשילדערט אין זיין „בראַנקס עקספּערענס“.

און איצט קאָמט אויפּגעקומען מאַ-כען אויף די עטליכע פעהלער, וואָס מאַ-כען די שטענע, אמת-נייסטרייכע קאָ-מעדיע שטאַרק קאָלע.

ערשטענס, איז עס נים אמת, אַז אין ניו יאָרק איז בנמצא איין באַטאָן-נע-הער, וואָס זאָל זיין אַזוי ענטציקט פון דעם פאַקט, וואָס ער איז שוין, ב"ה, 25 יאָהר אַ באַטאָן-מאַכער, און זאָל האַלטען פאַר גוטיג עס צו פיהרען מיט זיין פאַ-מיליע. דאָס איז דאָך דער טייל אין דער קאָמעדיע, וואָס איז נים קיין חלום, און ער האָט באַראַפּט זיין מעהר אין איינקלאַנג מיט'ן אמת. מיר זיינען זי-כער, אַז ווען אַסיפּ דימאָן זאָל זוכען און זיפּען אין גאַנצן ניו יאָרק אַזא מיט באַטאָן-מאַכער, איז אַסור אויב ער וועט איהם געפינען. פאַרזאָ געוויס גענוג אַר-בייטער, וואָס לענקען וועניג, אַבער אַזעל-כע, וואָס זאָלען זיך פיהלען אַזוי גלייך לייף דורך דעם פאַקט, וואָס זיי האָבען געמאַכט 27 מיליאָן באַטאָנס, זיינען נים; דאָס איז אַ קאַריקאַטור, וואָס פאַסט זיך נים אין אַ נוסער קאָמעדיע, און וועלכע איז למדי נים גוטיג פאַר דעם גאַנצן פון דער גאַנצער קאָמעדיע און אויך נים פאַר איין טראַפּען מעהר לוס-סינקייט אין דער קאָמעדיע.

צווייטענס, איז עס זעהר נים גוטיג געווען פאַר דעם גאַנצן פון דער קאָמעדיע אַריינצוברענגען אַזא באַזאָלע קאַריקאַ-טור, ווי משל'ע פאַליש'ט, רייזעלע'ס חתן פון שפּעטמאָדע. די דאָזיגע קונץ לעמעל-פּינור איז שוין ווירקליך צו באַ-נאָל אויף אונזער ביהנע, אַז זי זאָל האָ-כען פלאַץ אין אַ מאָדערנער קאָמעדיע. מוז דוקא זיין אַ יוגער מאַן, וואָס האָט ליעב ליסערטאָר און אַלעס שעהנע, אַזא שלי-מול, אַזא לעכרליכע פּינור, אַזא כּבד פּה, ווי משה פאַלישוק?

ווען מיר זעהען רייזעלען מאַכען לעבעס-חנ'לעך צו אַס דעם נפּש, גלויב-כען מיר עס נים קענען עס נים גלויב-כען. און ווען מיר זעהען איהר נאכהער אין חלום פאַרבייטענדיג איהר שיינערלע אויף דעם אַלטען סמיטה, וואָס פאַרקויפט קאָד-דראַפּס קענען מיר אַסור אויף איהר פאַראייבלע האַבען, און נאָך וועניגער מיט-לייב האַבען מיט איהר. ווער שמועסט שוין ווענען חתן, וואָס פיהרט זיי ביידע אין אַ וועלעלע, אוראיי נים.

דריטענס, איז עס אַ מאָדערנע-אונגע-לומפערטע נייע אידעע, וואָס אונזער האַצעל הונדערטשטאַל פאַלט איין, און פאַר וועלכע מען שייט עס איהם אַפּ מיט מיליאָנען. זיין אידעע איז צו צווינגען אלע אידען נים צו פאַסטען מעהר אום

אלע אַדווערטייזמענטס, וועלכע ער האָט יאָהרען-לאַנג געזעהן, זיך קיינמאָל נים פאַרטרעכט איבער זיי, און אויף וועלכע עס האָט איהם אַנגעוויזען זיין געזעהנער גער-ינגער-חבר, דער בראַדווייטער מעכ-לער, ווערען אין חלום פאַרוואַנדעלט פאַר איהם אין לעבעדיגע געשטאַלטען, און די פאַלגענדע סצענען, וואָס שפּיעלען זיך אַפּ צווישען איהם און זיי, זיינען העכסט שמויזער, און אין דער זעלבער צייט פון העכסטען און טיפּסטען אינטערעס. האַצעל הונדערטשטאַל נים זיך גלייך אַנאַנדער באַטען, ווי עס פאַסט פאַר איר נעם, וואָס זייל מאַכען זיין קאַריערע אויף בראַדווייט, און אין חלום זעהט ער זיך אַלס קעניג פון די בלאַפּערס. זיין איינ-פאַל ביי זיין ערשטער באַקאַנטשאַפּט מיט „פלוטאָ" צו אַדווערטייזען ראַקעפּער לער'ן אַלס „ראַקיי", צו מאַכען בלומערשט אַן אַפּאַריטעמענט מיט אַ מיליאָנערשע און נאָך אַזעלכע שטיק, פאַרפעהלען נים צו מאַכען דעם עולם שטאַרק לאַכען, און צו גלייכער צייט צו מאַכען אַ טיפּ פּען איינדרוק אויף „פלוטאָ". אַז דו ביזט שוין דא אַזא בלאַפּער, דאן ביזט ווי געבוירען פאַר בראַדווייט. אַס אַזעלכע דארפּען מיר. פלוטאָ זעהט אין איהם אַ נייעם שטערן אויף דעם האַרדזאָנט פון בראַדווייט. ער געהט איהם אויף מיט אַפּענע אַרעמס, און ער מאַכט איהם באַקאַנט באלד מיט דער איבעריגער וועלט פון די פאַדערשטער אַדווערטייז-מענטס, וועלכע קומען צו פלוטאָ צו-נאַסט: „ענס דזשעמימא", „מיס מיראד", „די בירדע סמיטה", „סאַקסידאָ", „ריג-ליס", „בייבי נעסל" א. ז. ו.

דאָס איז אַ חברה בלאַפּערס, וואָס האָבען שוין געמאַכט זייער ערפּאָל. און ווען פלוטאָ ערקלעהרט זיי, אַז דאָ האָ-כען זיי פאַר זיך אַ מענשען, זעמעס באַ-שעפטיגונג איז מאַכען באַטאָנס, און זעל-כער איז פול מיט אידעען, מאַכען זיי אים באלד פאַר זייערען, און ביי האַצעל הונדערטשטאַל און מיס מירדאד ווערט באלד אַ ראָמאַן.

דער ראָמאַן ענדיגט זיך מיט אַ האַג-זי פון איין אַטלאַנטיק סייט, און אין דעם אַקט זעהט אונזער האַצעל הונדערט-שטאַל דאָס ווירקליכע לעבען. זיין מאַכטער, וועלכע האָט געזאָלט חתונה האָבען פאַר אַ יוגען מאַן איהר גלייכען, מוז זיך פאַרזיפּען צום עלטערען פון די „בירדע סמיטה", און איהר חתן אַליין מוז זיין פריהערדיג בלה און איהר אַל-טען פאַרליבעטען גאָר פיהרען אין ווע-נעלע אויף דעם באַרד-וואָס. אין דעם שטויטעל-פּוועזער דערשענען ער זיין גער-טענעם קליינעם אינגעל, זיין ווייב - אַלס קעכין פאַר די רייכע הולטאָשעס, זיין אַלטען מלמד דערקענט ער אַלס מע-סענדזשער-באָי. ערשט אין חלום דער-זעהט ער די ווירקליכקייט, און ער לויפט זיך טרינקען.

אין סאַבּוועי. דער און דער געשעפט מאַכט אַזויפיל און אַזויפיל מיליאָנען אַ יאָהר; אַ צווייטער, אַזויפיל הונד-ערט טויזענד, און אַזוי ווייטער און אַזוי ווייטער.

אונזער האַצעל הונדערטשטאַל, ווע-מעס אויבען זיינען ביז איצט געווען אַזוי ווי צונעשלאָסען, עפענט זיי ווייט און ברייט. ער דערזעהט דאָס, וואָס ער האָט ביז איצט גים אַנגעהויבען צו באַ-מערקען. ער דערזעהט אַ וועלט, וואָס עקזיסטירט אויסער'ן סאַבּוועי; ער, וואָס האָט פאַר 25 יאָהר נאָכאַנאַנד געמאַכט באַטאָנס און זיך געפיהלט גאנץ שטאַל דערמיט, דערפיהלט ווי אַרשט און קליינ-ליך ער איז. אַבער, נאָטירליך, ער האָט האָט נים קיין ווערטער צו געבען אויס-דרוק צו זיינע געפיהלען. ער פיהלט גאָר, אַז ער האָט זיין לעבען פאַר-שפּילעל. ער דער בראַדווייטער מעקלער מיט זיינע ליגענס און פלוידעריי האָט נים ווילענדיג איהם אויפגעוועקט פון זיין זיסען גארישען שלאָף, אין וועלכען ער איז געווען פאַרוונקען זיין גאנצן לעבען. ער איז צוטומעלט. ער איז אַבער מער פון דער אַרבייט. זיין גערזאָנע, נים גע-וואוינט צו אַנגעשטערענטער אַרבייט, ווערט נאָך מערער פון אַלץ, וואָס ער האָט געהערט. און ווען ער איז אַזוי גליקליך צו געפינען אַ פלאַץ צום זיצען, אַנשטאָט צו הענגען אויפ'ן סטריפּ, און הויבט אַן ליינען זיין צייטונג, ווערט ער באלד איינגעשלאָפען, און עס חלומ'ט זיך איהם אַ גאנצן אַרבייטלעך און דאָך, אונטער די אימשטענדען, אַ העכסט-נא-טירליכער חלום.

צווערשט קומט ער אין חלום אהיים. אונטער דעם פרישען איינדרוק פון דאָס געהערטע פון זיין אַלטען פריינד, געפילט איהם קיין זאך נים מעהר אין זיין אייגענער היים. עס שמעקט איהם נים מעהר דאָס עסען, וואָס ער האָט אי-מער אַזוי געליכען. עס געפילט איהם נים מעהר דער חתן פון זיין מאַכטער רייזעלע, און ער פיהרט זיך אויף אַזוי אַז זיין פרוי, וועלכע קען איהם שוין אַזוי לאַנג פאַר אַזא נוסע, שטילען טייערען מאַן, ווייט נים מעהר וואָס איז געשעהן מיט איהר טייערען האַצעלען. אמת, אויף אַ מינוט ווערט ער צוריק דער אַל-טער גוטמוטיגער האַצעל, ווען זיין איי-נעל טראַגט איהם אונטער איבערזאָלעזען אַ שטיקעל „שלוש עליכס". עס פאַר-געהט זיך אַזש פון געלעכטער. אַבער באלד דערמאָנט ער זיך, אַז ער האָט געד-קענט זיין אַ מיליאָנער, אַז ער איז אַ מענש מיט אידעען, פאַר וועלכע בראַד-וויי צאָהלט מיליאָנען, און אונזער האַצ-קעל ווערט ווילד, משונע, ביז ער פאַר-לאָזט זיין הויז, זיין פאַמיליע און געהט אַוועק באַגליקען בראַדוויי מיט זיין אי-דע און זיך מיט מיליאָנען.

און אַס דאָ קומט דער אמת'ער חלום.

די לעצטע פאַר וואָכען ווערט גע-שפּיעלט אין „דאָס נייע אידישע טעא-טער" מיט אַ גאַנצן היבשען ערפּאָל אַסיפּ דימאָן נייסטע קאָמעדיע „בראַנקס עקספּערענס".

דער ערפּאָל פון דער קאָמעדיע איז אַ וואויל-פאַררעכטער, כאַפּט זי האָט מאַכען פעהלערען, אויף וועלכע מיר ווע-לען שפּעטער אַנווייזען.

איהר ערשטער פאַררעכט איז, דאָס זי איז גאנץ אַריינגעל. אמת, דראַמען און קאָמעדיען, אין וועלכע אַנשטאָט דעם ווירקליכען לעבען ווערט געשילדערט איינעם אַ חלום, זיינען נים קיין נייעס אויף דער ביהנע. עהנליכעס זעהט מען אויך אַפּט אין די מואווינג-פיקטורס-טעאטערס. אַבער אַזא חלום, ווי עס האָט זיך גע'חלומ'ט האַצעל הונדערט-שטאַל, איז נאָך ביז איצט אויף דער ביהנע נים געשילדערט געוואָרען.

דאָס איז דער גרעסטער פאַררעכט פון דער קאָמעדיע. עס איז דאָ אין איהר אַ זעהר גליקליכער איינפאַל.

נאָך אַ גרויסען פאַררעכט האָט די קאָמעדיע, וואָס כאַפּט איהר פאַרם אין לייכט און לופטיג, ווי אַ קאָמעדיע דאָרף זיין, דאָך איז זי פון אַ גאנצן וויכטיגען און טיפּעלע אינהאַלט. עס איז נים מער לייף, אַז דער טעאטער-באזוכער זאָל נאָך דעם, ווי ער האָט זיך גוט אַנגעלאָכט, נים זאָנען זיך; „אָבער פיעלעס פון דעם, וואָס האָט האָב געזעהן, און וואָס בשעת מעשה איז זיך מיר אויסגעוועקט צו זיין אַזוי קאָמיש, איז דאָך גאָר דער אמת'ער אמת!" און דאָס מוז איהם מאַכען זיך פאַרטרעכטען. עס איז אַ קאָמעדיע, אין וועלכער דער צווייטער לאַכט אַפּט מיט יאָשטערקעס. ער לאַכט איבער זיך אַליין, איבער זיין אייגענער בלינדקייט, איבער זיין אייגענעם שווערען לעבען, איבער זיין קליינער, ענגער, שטאַלער וועלטעל, אין וועלכער ער לעבט, כאַפּט די וועלט איז אַזוי ברייט, גרויס און שעהן.

דער גאַנצע פון דער קאָמעדיע, „בראַנקס עקספּערענס", איז אַ זעהר גע-לונגענער, ווייל „בראַנקס עקספּערענס" איז נים בלויז דער פלאַץ, וואו די קאָמעדיע שפּיעלט זיך אַפּ, נאָך בראַנקס עקספּערענס אַליין איז דאָ דער העלד.

וואָרים בראַנקס עקספּערענס איז דער אייגענטימליכער פאַראורזאכער פון דער קאָמעדיע.

עס פּאַהרט אַן אַרבייטער אין סאַב-וועי, סאַגאייין טאָגאויס, יאָהראַיין יאָהראַיין, און ער איז שוין אַזוי צוגע-וואוינט צו אַלץ אין דער סאַבּוועי, אַז קיין זאך דאָרט רופט נים ארויס זיין גיינדיקייט און זיין אויפגעקראמקייט. ווער, למשל, קוקט זיך עס אַרום אויף די אַדווערטייזמענטס אין סאַבּוועי? ווער קען זיך גאָר ארומקוקען אויף זיי אין דער אייביגער שטיקעניש? איבערהויפּט אַן אַרבייטער, וואָס פּאַהרט טאָג-טעגליך צו און פון דער אַרבייט, אין אייביגער איילעניש, אימער טראכטענדיג, אויב ער וועט זיין אַזוי מול'דיג צו כאַפּען אַ סיט, אָדער זאָנאָר בלויז אַ שטיקעל פון דעם סטריפּ, ווי קען ער אַ מאָל זיך פאַר-טראכטען אויף דאָס אַרומיגע? און האַצ-קעל הונדערטשטאַל איז געפאַהרען יאָהר רען און יאָהרען אין סאַבּוועי און זיך קיינמאָל נים פאַרטרעכט איבער דעם וואָס זיין גאַנצען לעבען פאַרברענגט ער „אונטער דער ערד", זיך קיינמאָל נים אַרומגעקוקט אויף אַס די אלע אַדווער-טייזמענטס און זיך קיינמאָל נים גע-פרעגט, וואָס פאַר אַ שייכות זיי האָבען מיט איהם.

נאָך איין מאָל האָט פאַסירט עט וואָס, וואָס האָט איהם ארויסגעשטויסען פון זיין געווענהליכער בלינדקייט און גלייכטיגקייט צו אַלץ אַרום איהם. ער האָט זיך אין סאַבּוועי צוזאַמענגע-טראפּען מיט איינעם, וועמען ער האָט שוין יאָהרען-לאַנג נים געזעהן, און וועל-כער אַנשטאָט צו זיצען איז שטאַפּ און צו מאַכען באַטאָנס, האָט זיך געדערשט אַרום בראַדוועי, און ווי עס איז אויסגע-קלאַפּט, אויסגעבאַלעבאַטשעט אַ לעבען, אַלס מעקלער. געווענהליך איז אַזא מענש אַ באריהמער, אַ גרויסער לינגער. נאָך אַז ער טרעפט אַ מענשען, וואָס האָט אַפּגעלעכט זיין גאַנצען לעבען אונטער דער ערד, ווערט דער חשק צו בלאַפּען נאָך גרעסער.

און ער הויבט אַן דערזעהלען זיין פריינד האַצעלען פון די בראַדווייטער גלי-קען. צו גלייכער צייט, אום צו אַלום-טיריען פאַר איהם, וואָס מען קען אייפ-פאַן אויף בראַדווייט, מאַכט ער איהם אייפּערקומען אויף די אַדווערטייזמענטס

איז אַ הערנסט טאָג

פון נחום י.

פוי, דער קאלטער ווינט ער בלאָזט און בלאָזט, דרויסען איז דאָס רעגענדיג און גאָס... ווערען וועט נאָך צו דער נאכט אַ פראַסט, און די פלאנצען מיינע שמעהען אויפ'ן גאָס.

ווייט איך נים: צי זאל איך נאָך זיי געהן, צי איך זאל זיי לאָזען דרויסען שמעהן, - סיי ווי סיי, מען מיינט דעם טויט נים אויס... שפעט צי פריה, וואָס מאַכט דאָס אויס?

טראכטענדיג אַזוי געה איך ארויס פון מיר, טום דער קאלטער ווינט אַ בלאַז אויף מיר, שמוץ איך איין די הענט אין פייכע קויט... פוי, ווי העסליך איז דער טויט!

איז דאָס לעבען, צי דער טויט אַ ציעל - קאן איך איצטער טראכטען ווי איך וויל: מיינע פלאנצען שמעהען שוין אין הויז, קוק איך מיר אויף זיי און לאָך מיינ גומסקייט אויס.

וויכטיג פאר אלע קלאקמאכער!

ווילט איהר

העלפען אייערע קרובים אויף יענער זייט ים
אריבערנעהמען אייערע פאמיליעס און פריינד אהער

דאן קומט

אין אפס פון אייערע אלטע פריינד

עלקין און שילמאן

2077 דריטע עוו., נייער 114טע סטריט.

ברענטש איידושענטס פון דער

אמעריקאן עקספרעס קא.

וואו איהר קענט שיקען געלד איבעראל לויט די בילינסטע
רייטס, קויפען שיפסקארטען אויף אלע ליינס און קרינען אלע
אויסקינסטע וועגען אריבער נעהמען אייערע קרובים אהער.

ELKIN & SHILLMAN

Branch Agents:

AMERICAN EXPRESS COMPANY

2077 Third Avenue, Near 114th Street

Tel. Harlem 4096

ERON PREPARATORY SCHOOL

183-185-187 EAST BROADWAY

טאג און אבענד קלאסען אין אלע רידזשענטס, פארפערטיגט צום
קאלעדזש, און אויך קאמפירשעל סאבדזשעקטס.

דזש. ע. איראן, פרינציפאל.

לערענט זיך, אויב איהר ווילט זיך צו עפעס דערשלאגען אין
דער וועלט. יעצט איז דער אנטפאנג.

דעזיינערס ווערען זעהר פערלאנגט

מענער און פרויען פאר-
דיענט מעהר געלד!

הונדערטע לייטע האבען שוין אויס-
געלערנט אונזער מעטאדע און
יעצט פארדינען זיי פיעל געלד.

נעמט יעצט א קארס
אונטערדיכט

— אין די —

מיטשעל סקולס

אין דיזיינינג פיר מענער, פרויען,
מיסעס און קינדערשע קליידער.
ספעציעל קורס אין פאר. דיזיינינג.
דאס מיינט איין באלדיגע פאזישאן
און גרויסע געהאלט.

די מיטשעל סקולס אף נאר-
מענטקאטינג, דיזיינינג פאטטערן-
מייסינג, גריידינג און פייסינג אין
עסמאבלישד איבער 50 יאהר און
האט ערפאלג.

נייע אידעען. נייע סיסטעמעס. בעסטע מעטאדען. בעסטע רעזאלטס.
פריוואט אונטערדיכט אין אידיש. טאג און אבענד קלאסען. נומע בערינגטונגען.

שרייבט, טעלעפאנירט אדער קומט פאר א פרייען בוקלעט,

דעמאנסטריישאן און פולע אויסקינסטע.

אבענד-קלאסען: מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג.

MITCHELL DESIGNING SCHOOLS

912-920 [Cor. 21st] Broadway, New York

Phone, 83 Gramercy.

די

סטייט באנק

דעפאזיטארי פון די יונייטעד סטייטס גאווערנמענט

סטייט און סיטי און ניו יארק

יונייטעד סטייטס פאסטאל סיווינגס פאָנר

יעצט איז די צייט איהר זאלט אויך ווע-

רען איינער פון אונזערע דעפאזיטארס

לייגט ניט אפ

אלע גלעדער דעפאזיטעס ביז דעם 10-

טען יאנואר ברענגען אינטערעסט

פון 1טען יאנואר

פארעין דעפארטמענט

די וואס ווילען העלפען זייערע קרובים אין איסלאנד,
בעזאגנערס אין פוילען, רומעניע, גאליציע, און טשע-
כא-סלאוואקיע, קענען שיקען געלד מיט די ביליג-
סטע רעיטס דורך דער סטייט באנק.

אונזערע טשעקס ווערען איבעראל אויס-

געצאהלט

The State Bank

376 און 378 גרענד סטריט, ניו יארק

ברענטשעס:

100 עסעקס סטריט; 7 וועסט 26טע סטריט;

1400 פינפטע עוועניו;

158-טע סטריט, יוניאן און וועסטשעסטער עוועניו

פיטקין און סמאז עוועניו, ברוקלין.

גרעהעם עוועניו און ווערעם סטריט, ברוקלין.

לעצטער קאנפערענץ האט שטארק ערמאכטערט דער ארבייט, און נאך פילע אינשערנישטנאלע האבען זיך גענומען נאכענאנשטענדיג דערצו. נאך מירליך, מיינט עס נאך נישט די סאציאלע רעוואלוציע, אבער אז דאס איז א שריט אין דער נויטיגער ריכטונג, קענען וועגען דעם נאך קיין צוויי מיינונגען נישט זיין. שוין דאס אליין, וואס די ארבייטער וועלען זיך נעמען צו א געזעץ, אויף וועלכען זיי זיינען ביז איצט געווען גאנץ פרעמד, איז פון דער העכסטער וויכטיגקייט. די ארבייטער מוזען צוערשט דורכשטאנען א שווערע שולע, ביז זיי וועלען זיין פארהיט איבערצונעמען די גאנצע אינ-דוסטרויע אין זייערע הענט. און ווען זיי זאגן לען זאגן מוזען באצאלען דערפאר שווערע רב-גילט, לויט זיך עס.

אסתר האלבערן. — וועל, עס מעג אויס-זעהן אפשר גאנץ ווילד, אין אייערע אויגען, אבער מיר מוזען זאגען, אז ווי אונז שיינט, האלט עס ביי א גאנץ שטארקער ענדערונג אין דער איצטיגער פארם פון דעם פאמיליען-לע-בען. די פאמיליע, ווי זי עקזיסטירט איצט, האט דער קאפיטאליזם פאר די גאנצע צייט גע-האלטען אין איין צושטערען. די פראפאגאנ-דא פון מיינער ליעבע איז נישט געווען די אורזאכע פון דעם. ריכטיגער איז זי געווען אלע אנדערע.

די מייקע. — די סקירה און ווייזשעס זיינען איצט כמעט איבעראל דויעלעכע. וועגען דעם צושטאנד אין די ביידע דערמאנטע שטעט און דעם איצטיגען מאמענט קענען מיר איהר נישט זאגען. מיר ווייסען נישט, איהר קענט זיך פילע פארבעסערען דן לאגע, אבער מיר ווייסען זיכער, אז איהר קענט זיך אויך נישט פארערגערען. וועגען איינצעלע חייטען ווענדט זיך צו די עקסטרעמע פון די ביידע יוניאנס פון יענע שטעט. מיר נעמען אן, אז איהר זענט געוויס א יוניאן-מעמבער, כאטש איהר דערמאנט עס נישט אין אייער ברעף.

ד. לענט. — מיר פארענעמליכען אין דעם נומער דעם רעפארט וועגען די ריינקאנט-מאכער. מיר האלטען אבער פאר איבעריג צו פארענעמליכען די פאר ווערטער איבער דעם עדיקאטאריאל דעפארטמענט. וועגען דעם פאסט זיך צו רעדען פאר די וועלען זעהען ווירקליך ווי דאס ארבייט. דער אונ-טערשייד, וואס איהר מאכט צווישען לעהרער און רעדנער, איז מער א פאנאסאטישער, ווי א ווירקליכער. יעדער איינער איז וויכטיג, יעדער רעפארט איז עס א מעמא, וואס דארף גאנץ גרינדליך ארומגערעדט ווערען. א פאר ווער מער דאסיר אדער דאגעגען זיינען דא גארניט אין פלאץ.

ס. ה. — דער געדאנק איז א זעהר גוטער. אויך זיינען דא א פאר נישט-שטעלדיגע שורות, אבער אין אלגעמיין איז עס ווייט נישט געלונ-גען. עס פיהלט זיך, אז עס איז געשריבען מיט א שולעסער פער.

א. ב. — איהר זענט פארשטענדיג גערעכט. אבער צו וואס טאקי דאס אוממוסטע לויפען? אין די נעקסטע צוויי וואכען וועלען מיר ענט-שיידען אהין אדער אהער. אדער איהר וועט עס צוריק קריגען, אדער מיר וועלען עס פאר-ענעמליכען.

ס. ב. — עס איז אפילו אסאך קיין ראיה נישט פון אן ערשטער זאך, קיינער ווערט נישט געבאטען א מייסטער. נישט אויך זאך האבען די קינסטלער פארניכטעט, ביז עס איז זי גע-לונגען. פון דעסוועגען וואלטען מיר, אור-טוילענדיג פון דעם, וואס איהר האט אונ-צוגעשיקט אלס אייער ערשטע זאך, נישט גע-וואלט אויך ערמאנערן צום ווייטערן מיהערן זיך אויף דעם געבויט. עס גלויבט זיך אונז קוים, אז עפעס זאל ארויסקומען פון אייער שרייען.

ז. לעווין. — עס איז נישט אמת, אז די רעגירונג האט צוגעלייגט געלד צו די אויטענ-באנען, וויס זיי זיינען אריבער אונטער דעם קאנפראל פון דער רעגירונג. לויט דעם חשבון, ווי עס מאכען אויטענבאנען-קאמפערעסען, האט אין די לעצטע עטליכע מאנאטען די רעגירונג געמאכט פראפאגאנ-דא, און דאס וואס זי האט די ערשטע צייט געהאט א שווערען דעפיציט, איז עס געווען דערפאר, ווייל וועהרענד די וויי-דזשעס און אנדערע קאסטען זיינען שטארק פארגרעסערט געווארען, איז אבער פאר א לאנג צייט די פראטעסטאנט געבליבען דויעלעכע, ווי אין די פריהערדיגע צייטען. דערפון און פון אנדערע זאכען, ווי למשל, דאס פיהרען פון סאלדאטען און די באזונדער פון די באזעס פאר ספעציעלע רעגירונגס-צוועקען, איז עס ארויסגעקומען דער דעפיציט. אין עס איז דערפאר נישט דער מיינסטער ספק, דאס, אויב די אויטענבאנען וועלען צוריק-הערשט זייער רען דעם ערשטען מערקן, ווי דער פרעזידענט האט עס באשטימט, וועט דער פובליקום זיין דער ערשטער קרבן. דאך איז עס שווער צו גלויבען, אז די אפיצאלע געגען די צוריק-קערונג וועט עפעס אלעפען. איצט איז וואל-סטריוס אין זאטעל, און וואס זי וויל, דאס וועט זי אויספיהרען.

מ. דייטש. — די קאאפעראטיווע באווע-גונג און אמעריקא פאסט אלץ מעהר און מעהר ווארצלען. און אויב זי זאל נאך ווייטער אזוי אנגעהן, קען מען ווירקליך צווארעשן א שטילע רעוואלוציע אין דער אויסגאבע פאר-מען פון דער פארטילונג פון די פראדוקטען. געוויס איז דער זאגנאמער „מילטען“ נישט דער הויפט-פארזאצונג אויף דעם ארבייטער'ס קארק. אבער דאס מאכט נישט איהם אינאנעם פאר אומבאלייטענד. א גרויסער טייל פון דעם ארבייטער'ס פראצעס בלויזט דאך ביי איהם. אין אויב די קאאפעראטיווע באוועגונג זאל נאך איהם אלץ קענען באווייזען, וועט דאס שוין זיין א געוויסער געווינט. אבער די קאאפערא-טיווע באוועגונג אין אמעריקא מאכט א פאר-זיך פאר פילע גרעסערעס. זי מיינט איבערצו-נעמען און ווערען דער אייגענטימער פון גאנץ צע פקטאריס, באנען און צווינגען. לויט רעפארט ווערען געגרינדעט יעדע וואך פון 15 ביז 20 נייט קאאפעראטיווען. ביז 5 מיליאן מענטשען זיינען לעצטעס יאָר געווען מיטגליד-דער פון קאאפעראטיווע געזעלשאפטען, וועל-כע האבען געמאכט א ביזנעס פון איבער א ביל-יאָר דאלאר. נאטירליך, איז דאס בלויז נישט אפגאנג. נאך זיינען די מיטגליד ארבייטער נישט געקומען צום באוואוסטזיין איבער די נויט-ווענדעדיקייט פון קאאפעראטיווע פראדוקציע און דיסטריוטציע. אבער ווי עס זעהט אויס, געהט עס צו דעם. די א. א. ק. א. איז איהר

קורצע שמועסען

צווישען דעם רעדאקטאר און די לעזער.

די מייקע. — די סקירה און ווייזשעס זיינען איצט כמעט איבעראל דויעלעכע. וועגען דעם צושטאנד אין די ביידע דערמאנטע שטעט און דעם איצטיגען מאמענט קענען מיר איהר נישט זאגען. מיר ווייסען נישט, איהר קענט זיך פילע פארבעסערען דן לאגע, אבער מיר ווייסען זיכער, אז איהר קענט זיך אויך נישט פארערגערען. וועגען איינצעלע חייטען ווענדט זיך צו די עקסטרעמע פון די ביידע יוניאנס פון יענע שטעט. מיר נעמען אן, אז איהר זענט געוויס א יוניאן-מעמבער, כאטש איהר דערמאנט עס נישט אין אייער ברעף.

ד. לענט. — מיר פארענעמליכען אין דעם נומער דעם רעפארט וועגען די ריינקאנט-מאכער. מיר האלטען אבער פאר איבעריג צו פארענעמליכען די פאר ווערטער איבער דעם עדיקאטאריאל דעפארטמענט. וועגען דעם פאסט זיך צו רעדען פאר די וועלען זעהען ווירקליך ווי דאס ארבייט. דער אונ-טערשייד, וואס איהר מאכט צווישען לעהרער און רעדנער, איז מער א פאנאסאטישער, ווי א ווירקליכער. יעדער איינער איז וויכטיג, יעדער רעפארט איז עס א מעמא, וואס דארף גאנץ גרינדליך ארומגערעדט ווערען. א פאר ווער מער דאסיר אדער דאגעגען זיינען דא גארניט אין פלאץ.

ס. ה. — דער געדאנק איז א זעהר גוטער. אויך זיינען דא א פאר נישט-שטעלדיגע שורות, אבער אין אלגעמיין איז עס ווייט נישט געלונ-גען. עס פיהלט זיך, אז עס איז געשריבען מיט א שולעסער פער.

א. ב. — איהר זענט פארשטענדיג גערעכט. אבער צו וואס טאקי דאס אוממוסטע לויפען? אין די נעקסטע צוויי וואכען וועלען מיר ענט-שיידען אהין אדער אהער. אדער איהר וועט עס צוריק קריגען, אדער מיר וועלען עס פאר-ענעמליכען.

ס. ב. — עס איז אפילו אסאך קיין ראיה נישט פון אן ערשטער זאך, קיינער ווערט נישט געבאטען א מייסטער. נישט אויך זאך האבען די קינסטלער פארניכטעט, ביז עס איז זי גע-לונגען. פון דעסוועגען וואלטען מיר, אור-טוילענדיג פון דעם, וואס איהר האט אונ-צוגעשיקט אלס אייער ערשטע זאך, נישט גע-וואלט אויך ערמאנערן צום ווייטערן מיהערן זיך אויף דעם געבויט. עס גלויבט זיך אונז קוים, אז עפעס זאל ארויסקומען פון אייער שרייען.

ז. לעווין. — עס איז נישט אמת, אז די רעגירונג האט צוגעלייגט געלד צו די אויטענ-באנען, וויס זיי זיינען אריבער אונטער דעם קאנפראל פון דער רעגירונג. לויט דעם חשבון, ווי עס מאכען אויטענבאנען-קאמפערעסען, האט אין די לעצטע עטליכע מאנאטען די רעגירונג געמאכט פראפאגאנ-דא, און דאס וואס זי האט די ערשטע צייט געהאט א שווערען דעפיציט, איז עס געווען דערפאר, ווייל וועהרענד די וויי-דזשעס און אנדערע קאסטען זיינען שטארק פארגרעסערט געווארען, איז אבער פאר א לאנג צייט די פראטעסטאנט געבליבען דויעלעכע, ווי אין די פריהערדיגע צייטען. דערפון און פון אנדערע זאכען, ווי למשל, דאס פיהרען פון סאלדאטען און די באזונדער פון די באזעס פאר ספעציעלע רעגירונגס-צוועקען, איז עס ארויסגעקומען דער דעפיציט. אין עס איז דערפאר נישט דער מיינסטער ספק, דאס, אויב די אויטענבאנען וועלען צוריק-הערשט זייער רען דעם ערשטען מערקן, ווי דער פרעזידענט האט עס באשטימט, וועט דער פובליקום זיין דער ערשטער קרבן. דאך איז עס שווער צו גלויבען, אז די אפיצאלע געגען די צוריק-קערונג וועט עפעס אלעפען. איצט איז וואל-סטריוס אין זאטעל, און וואס זי וויל, דאס וועט זי אויספיהרען.

מ. דייטש. — די קאאפעראטיווע באווע-גונג און אמעריקא פאסט אלץ מעהר און מעהר ווארצלען. און אויב זי זאל נאך ווייטער אזוי אנגעהן, קען מען ווירקליך צווארעשן א שטילע רעוואלוציע אין דער אויסגאבע פאר-מען פון דער פארטילונג פון די פראדוקטען. געוויס איז דער זאגנאמער „מילטען“ נישט דער הויפט-פארזאצונג אויף דעם ארבייטער'ס קארק. אבער דאס מאכט נישט איהם אינאנעם פאר אומבאלייטענד. א גרויסער טייל פון דעם ארבייטער'ס פראצעס בלויזט דאך ביי איהם. אין אויב די קאאפעראטיווע באוועגונג זאל נאך איהם אלץ קענען באווייזען, וועט דאס שוין זיין א געוויסער געווינט. אבער די קאאפערא-טיווע באוועגונג אין אמעריקא מאכט א פאר-זיך פאר פילע גרעסערעס. זי מיינט איבערצו-נעמען און ווערען דער אייגענטימער פון גאנץ צע פקטאריס, באנען און צווינגען. לויט רעפארט ווערען געגרינדעט יעדע וואך פון 15 ביז 20 נייט קאאפעראטיווען. ביז 5 מיליאן מענטשען זיינען לעצטעס יאָר געווען מיטגליד-דער פון קאאפעראטיווע געזעלשאפטען, וועל-כע האבען געמאכט א ביזנעס פון איבער א ביל-יאָר דאלאר. נאטירליך, איז דאס בלויז נישט אפגאנג. נאך זיינען די מיטגליד ארבייטער נישט געקומען צום באוואוסטזיין איבער די נויט-ווענדעדיקייט פון קאאפעראטיווע פראדוקציע און דיסטריוטציע. אבער ווי עס זעהט אויס, געהט עס צו דעם. די א. א. ק. א. איז איהר

רייטנער אריבערבראכט אין אמעריקא, און אויך דא האט מען, אין מאסאטשוסעטס מיטען געברענט מכשפות. דאס פארברעכען פון די מכשפים איז נעמען כמעט דאס זעלבע ווי דער פארברע-כען פון די רויטע. נעמען דער ווייסער קונצע-מאכעריי פון די גלחים האבען די מכשפים ארויסגעשטעלט זייער שווארץ-קונצע-מאכעריי, וועלכעס איז ערקלערט געווארען פאר דער ארבייט פון דעם טייר-וועל נומא. די קירכע האט געזעהען אין מכשף א קאנקורענט אין קונצע-מאכעריי און ער האט דאריבער געמוזט אפגעראמט ווערען פון ווען. דער קאפיטאליסטען-קלאס פון היינט זעהט און די „רויטע“ א געוואלדיגען קאנקורענט, וואס שטרעבט ביי זיי אוועקצונעמען די הערשאפט איבער דער וועלט, און אויך זיי, די רויטע, דארף מען דאריבער אפראמען פון ווען. עס איז שוין דאריבער זעלבסטפארשטענדליך דאס היינט פאר דעם רויטען, ווי אמאל פאר דעם מכשף, איז קיין שטראף נישט צו שווער!

עס איז אויך נישט בלויז א צופאל, וואס דער געיענע אויף די רויטע האט באקומען שווארצען אויסדרוק אין אמעריקא, דא איז דאס איצט דאס לאנד פון די פיוריטא-נער. דער שטאטלער, ענגער פראווינציאל-לויט, דאס אומוויסענהייט וועגען אנדערע פעלער און דאס רעליגיעזע אבערגלויבען און היפאקריטסמוא האט דא געשאפען פאר דעם א באדען. די פיהרער פון דעם היינטיגן „געדאנק“ זיינען דאריבער שטום צו אלע גרוילטאמען נעמען די רויטע. מיר האבען דא וויסענשאפטס מענער, אבער זיי באנוצען די וויסענשאפט בלויז אויף צו בויען בריקען, טונעלען, עלעקטרישע אדווערטייזינגס-ליטען און נאך אזעלכעס. אבער וואס האבען זיי צו טאן מיט דער געדאנקע-וועלט?

לעקיי, דער גרויסער היסטאריקער, וועלכער האט זיך צו שטודירען די געשיכ-טע פון'ס פראגראם פון פרייהייט און פאר-שטאנד אין יוראפ, זאגט אונז אין זיין גרויס ווערק, „די נעשיכטע פון'ס רעוואלוציע“, דאס קיינע אר-נומענטען האבען עפעס געקאנט אויסטאן נעמען דעם ווירלען געזען אויף די „מכשפים“, ביי דער גייסט פון פיוריטא-ניזם איז געבראכען געווארען פון א סקעפ-טישער געגען ווירקונג. „און ער ברענגט ארויס א נאנץ פעסימיסטישען שלום, דאס עס איז דא א קנאפער אונטערשייד אין דעם אבערגלויבען ביי די מענטשען פון אמאל און היינט. דער אבערגלויבען איז געווען כמעט דער זעלבע ביי די מענטשען פון אלע דורות. אין אנדערע ווערטער הייסט עס, דאס איין דור איז פונקט אזוי אבערגלויבען ווי דער צווייטער. דער אונטערשייד איז בלויז אין דעם, נעמען וואס דער אבערגלויבען איז געציעלט; אין איין דור נעמען די כשוה-מאכער, און א צווייטען נעמען די רויטע, — דאס הייסט, אין איין דור איז עס געלייגען, אין א צווייטען פאליטיש. אין איין דור איז עס געציעלט נעמען אפיקורס'עס, אין א צווייטען נעמען סאציאליזם. און ער זאגט „נביאות“, דאס אויב עס זאל זיך צולעב אירענדע וואס מאכט אויף דער וועלט, „שלעכטע צייטען“, מען מען צו יעדער צייט ערווארטען א נייעם אויס-ברוך פון א אבערגלויבען און היסטע-ריקע.

ווי איהר זעהט פון דער איצטיגער היסטאריקע נעמען די רויטע, האט לעקיי ריכטיג געטראפען מיט זיינע נביאות.

וועגען דער קאאפעראטיווער געזעלשאפט פון ארבייט

(שלום פון זייט 7)
מעמאן, בר. 20; א. עפשטיין, בר. 1; מענעבאום, בר. 20 און הארן, בר. 501. ארגאניזאציען קאמיטע:
פלעקס, רוסאנאף, ווישינאק, מאטצ-קיין, מאלאט, סילאף, פריעדמאן, פריי-טאר, וואלאוועק און האכין.
נאך די עלעקשאנס האט דער משער-מאן געמאכט א שטארקען אפיעל צו די נייטרוועהלטע באאדר אוו דירעקטארען און די ארגאניזאציען קאמיטע, ווי אויך צו אלע שעהר-האלדערס, אז מען זאל זיך מיט מעהר פיער אריינזארגען זיך אין דער ארבייט, און עס מוז געזאגט ווערען צום קרעדיט צו די אנוועזענדע שעהר-האל-דערס, אז די עלעקשאן האט איבערצייגט ווער ערנסטע באציהונג צו דויער באווע-גונג, און אויך אז זיי פארשטעהען גוט די וויכטיגקייט פון זייערע פליכטען צו די ווער געזעלשאפט. דער מיטינג איז גע-שלאסען געווארען מיט דער ערנסטער אי-בערצייגונג אז מיר וועלען נאך אין נישט-זעהען די פרוכט פון אונזער ארבייט. מיט פריינדליכען גרויס, מענין, רעדאקטע.

RAND SCHOOL OF SOCIAL SCIENCE

7 East 15th Street, New York City

SECOND TERM BEGINS IN FEBRUARY --- 16 NEW COURSES

HISTORY OF THE WORKING CLASS MOVEMENT

LEE and TRACHTENBERG

Mondays and Wednesdays, 7.30. Begins February 16

ADVANCED STUDIES IN SOCIALISM

DR. JOSEPH SLAVIT

Saturday, 4. Begins February 7

METHODS OF TEACHING IN SOCIALIST SCHOOLS

D. P. BERENBERG

Mondays, 7.30. Begins February 9

ANCIENT SOCIETY

PROF. GOLDENWEISER

Tuesdays, 8.50. Begins February 10

ELEMENTS OF CRIMINOLOGY

ROBERT FERRARI

Wednesdays, 8.50. Begins February 18

OUTLINES OF COMPARATIVE GOVERNMENT

BENJAMIN GLASSBERG

Mondays, 8.50. Begins February 16

INTERNATIONAL RELATIONS

DR. JOHN MEZ

Mondays, 8.50. Begins February 9

RUSSIAN REVOLUTIONARY HISTORY

A. L. TRACHTENBERG

Fridays, 8.50. Begins February 13

REVOLUTIONARY EPOCHS

BENJAMIN GLASSBERG

Thursdays, 7.30. Begins February 19

PHILOSOPHY OF LITERATURE

GREGORY ZILBOORG

Saturdays, 8.15. Begins February 7

MODERN SOCIOLOGICAL THEORY

GREGORY ZILBOORG

Fridays, 8.50. Begins February 13

DYNAMIC SOCIOLOGY

SCOTT NEARING

Thursdays, 5.30. Begins February 12

CONTROL OF PUBLIC OPINION

SCOTT NEARING

Fridays, 5.30. Begins February 13

CAPITALISM

SCOTT NEARING

Thursdays, 8.15. Begins February 12

ART AND SOCIAL EVOLUTION, Stereopticon

EUGENE SCHOEN

Mondays, 8.50. Begins February 9

THREE LECTURES ON POETRY

CLEMENT WOOD

Sunday Evenings, at 8.30. Begins February 1

Courses repeated or continued in Current Labor Problems, Eco-nomics, Socialism, Natural Science, American Social History, Modern General Histroy, English (all grades), Use of the Voice, Correciton of Foreign Accent, Public Speaking.

Many of the old and new courses open to U. L. C. members. Send for fuller information. Come in and register at once.

RAND SCHOOL, 7 EAST 15th STREET, NEW YORK CITY.

בארנעם 5. בעקער

אפמאמעטריסט און אפטישען
215 East Broadway 100 Lenox Avenue
1709 Pitkin Ave., Brooklyn 895 Prospect Ave., Bronx

דער

ארבייטער רינג

איז דער מעכטיגסטער און גרעסטער אידישער ארבייטער
ארדען איהר דער וועלט.

דער ארבייטער רינג איז דער איינציגער אידישער ארדען, וואס האט
אן אייגענעם סאניטאריום פאר זיינע קאנסאמפציע מעמבערס.
דער ארבייטער רינג איז נים בלויז אן ארדען, נאר אויך א געזעל-
שאפטליכער צענטער אין דער ארבייטער באוועגונג.

די יוניאן שטיצט אייך אין אייער עקאנאמישען קאמפף.
דער ארבייטער רינג איז א פריינד צו זיינע מעמ-
בערס אין גוים און אין פרייז.

מעמבערס ווערען אריינגענומען אין דער עלטער פון 18 ביז 45
יאהר.

די ארבייטער באוועגונג איז דער פעלו אויף וועלכען דער מעמ-
בעל פון דער צוקונפט וועט געבויט ווערען.

דער ארבייטער רינג איז איינער פון די פעלזען.

איב איהר זייט נאך נים קיין מעמבער, שליסט זיך גלייך אן!
נאך אויסקינפטע זיך ווענדען:

THE WORKMEN'S CIRCLE. 175 E. B'WAY, N. Y.

ענדע פון מלחמה

ברענגט גליק פאר דער וועלט
מארמאלאקס

די געשמאקע פרוכט קענדי אבפיהר מר
טעל האט געמוזט פיר דער צייט פון
מלחמה אראפ פון מארקעט, ווייל דער
מיינער מעדיצינישער שטאף וואס
קומט אריין אין מארמאלאקס איז
גענצליך פארברויכט געווארען אין די
מלחמה האספיעלער. יעצט די ענדע
פון מלחמה וועלכע האט געבראכט נייע
נומע צייטען, האט אויך צוריק גע-
בראכט די גרויסע רפואה פיר אלע מא-
נען ליידענדע, "מארמאלאקס", די
פרוכטקענדי אבפיהר מיטעל וואס איז
געשמאקע פון די מיינערסטע קענדי
און רייניגט אב דעם מאנען אין א
פאר שטונדען לייכט און אנגענעם.
ליידעס נים אויפ'ן מאנען און האלט
די מאנענדלעך פון אייערע קינדער אין
ריינעם און געזונטען צושטאנד.
מארמאלאקס איז חיוני אויך א
פארזיכערונג פיר א געזונטען מאנען
און וועט פארהיטען פון אלע מאנען
קראנקהייטען.

10, 25 און 50 א באקס.

אין אלע גוטע דראג סטארס ארעד מיט
פאסט.

MARMALAX COMPANY,
NEW YORK

ריווע צייטונג

ווי אויך פילע אנדערע אידישע און ענג-
לישע צייטונגען, ביכער און וועבזא-
לען ווערען געדוקט אין די
אפ-מאדערניזירטע פרינטינג קא-
196 קאנעל סט.
ניו יארק
טעלעפון 5495 פרענקלין.

A. DELBON
פיקס און שארפ שערס.
648-90 6 מע עוועניו,
ניו יארק.
צווישע 29 מע און 30 מע סטריט.

די יוניאן-קאאפעראטיוו
סאסייעטי
לאקאל 35 א. 5. ג. וו. יוניאן
פערקייפט אויסשליסליך
ווייט לילי מהעע
קאלעמביא מהעע
צוועטשני שטי

י. קראו

בעדשעס און בעגערס
די יוניאן, סאסייעטיס און ס. פ. ב.
סטריקטלי יוניאן ארבייט.
13 קלינטאן סטריט. ניו יארק

פאטראניזם אונזערע אדווערטייזער!

דאס נייע אידישע טעאטער

27 מע סטריט און מעדיסאן עוועניו.
טעלעפאן מעדיסאן סקווער 579.
עמנואל רייכער, קונסט דירעקטאר.
לואיס שניצער, דזשע. מענעזשער.

פרייטאג אָווענע, שבת און זונטאג מא-
טינע און אָווענע, דעם 30 מען און 31 מען
יאנואר און דעם 1 מען פעברואר

בראנקס

עקספרעס

לאקאלע קאמעדיע
פון אַ ס י פ ד י מ א ו ו

רעזשיסירט פון אויטאָר.

באזאָרנט זיך מיט בילעטען אין פאָראויס.

פאר בענעפיטס זיך צו ווענדען צו
דזש. טשערעש (י. חרש).

SECOND AVE. THEATRE

35 סעקאנד עוועניו.
יאָזעף עדעלשטיין, דזשע. מענ-
טעלעפאן, פארסייטה 1643.
טיקעטס 8 וואכען אין אדווענס.

דער איינשטימיגער אורטייל פון איבער
50,000 מענשען, וועלכע האָבען ביינע-
וואהנט די פארשטעלונג פון יאָזעף
רומשינסקי'ס לעצטע און שעה-
סטע אפערטא

דעם רבינ'ס נגון

גרעסטער ערפאלג!
30 נומערען געזאנג.
פרייטאג אָווענע, שבת און זונטאג מא-
נע און אָווענע, דעם 30 מען און 31 מען
יאנואר און דעם 1 מען פעברואר
יאָזעף רומשינסקי'ס נייעסטע אפע-
רעטע

דעם רבינ'ס נגון

ליבערמא פון ג. באדער
אויפגעפיהרט פון יאָזעף רומשינסקי
סעמיעל ראזענשטיין, לודוויג זאץ, רע-
נינג פראנער, ראזא קארפ. באריס ראזענ-
טאל, מרס. סאבינא לאקסער, פעני לוב-
ריצקי, היימי דזשיקאבסאן און יאקאב
פרענק באטייליגען זיך אין דיזער אפע-
רעטע, ווי אויך לואיס היימאן. ה' משא-
לעם נאטאנסאן אלס "לייבעניו."

דעם רבינ'ס נגון איז 100 פרא-
צענט פערפעקט.

אין מוזיק, פערזאנאל, ארטיסטען, אויס-
שטאטונג, רייכע קאמפיומען, שעהנסטער
קאהר, שעהנע מענצ און באלעטען, וואונ-
דער עפעקטען, גרויסער ארעסטער, און
אלע הינזיכטען.

\$10 ווערמא אמיוזמענט פאר 1 דאל.
אן עקסטרא גרויסער כאר און סימפא-
ני ארעסטער אלא רומשינסקי.

חברות לאדזשען, סאסייעטיס, יוניאנס,
ארבייטער רינג בענעפעס, רעליעס, ווי
אויך פריוואט פערזאנען קענען זיך מעל-
דען פאר בענעפיטס און טיקעטס אין
אפיס פון טעאטער.

טעלעפאן גרעסערס 2441
די לענאָרד פרעס
42 איסט 23 מע סטריט, נ. י.

די ליידעס טיילדאָרס זינגן לאקאל 80

(שלוס פון זייט 6)

ווערען זעהר וויכטיגע פראגען. די עס-
זעקסטיין באַהאַרד האָט אויפ'ן מאנעס ארד-
נונג די פראגע פון א רעליעף פאָנד פאר
די מעמבערס פון לאקאל און די לייבא-
ביורא פראגע, דאס אונזערע מעמבערס
זאלען נים דארפן געהן קלאפען אין מיר
פילייכט דארף ווער אן ארבייטער. און
שטאט דעם זאל די פירמע אפרופען דעם
אפיס פאר ארבייטער. דורך דעם וועלען
די ארבייטער פיעל בענעפיטירען.

די מעמבערס ווערען אויסגעקוזאם גע-
מאכט און די רויטע דיוס קארדס דארפן
אומגעבליבען ווערען פאר גרינע און דאס
קיינער וועט נים קענען באקומען קיין
ווארקינג קארד וואו די דיוס קארד וועט
נים זיין פון גרינעס קאליר.

דינסטאג, פעברואר דעם 3 מען, וועט
שטאטפירנדען א לאקאל מיטינג אום 7.30
אבענד, אין מאונט מאָריס האָל, 1862
סטע עוועניו, וואו זעהר וויכטיגע פרא-
גען וועלען באשפראכען ווערען. יערער
מעמבער ווערט אויפגעפארעט נים צו
פארטעהלען צו אטענדען די מיטינגען.
ה. ה. ל. ס. א. א. סעס.

טאמאשעווסקי טעאטער

האוסטאן סט. און סעקאנד עוועניו
טעל. אַרסטארד 2612.
הער טאמאשעווסקי, סטיודיוס מענ.

נייעס אין טאמאשעווסקי'ס טעאטער

5. גאלדבערג

פרעזענטירט די גרעסטע אידישע קינסט-
לער, אין גרעסטען ווערק פון גרעסטען
דראמאטורג

אַסיפ דימאָוויס נייעסטע גרויסע
ווערק "דער יום הדין"

צום ערשטען מאל

פרייטאג אבענד, שבת און זונ-
טאג מאַטינע און אבענד,
30 מען און 31 מען יאנואר, און
ומען פעברואר
דייוויד קעסלער

אין א נייע קונסט-דראַלע אלס
ר' הירש האָרענשטיין.

באָריס טאָמאַשעווסקי

אין א נייע קונסט-דראַלע אלס
יאָקאב בוימאן
(מאָוואַרישטש גאָלובאוו)

סעס קעסמין

אין א נייער באַראַסטער קונסט-דראַלע אלס
גדליה סעלצער
(מאָוואַרישטש וועליקאן)

הער יאָוועליער, ה' שווארץ, ה' גרינבערג,
ה' מילער, ה' נאָלד, ראָזא גרינבערג,
מאָר. מוכמאן און בעסי ווייסמאן אין א
נייע גרויסע מייסטערשטעלע

דער יום הדין

דראסט אין 4 אקטען מיט א פראָלג פון
אַ ס י פ ד י מ א ו ו.

רעזשיסירט פון פערפאסער.

נאָנץ נייע דעקאָראַציען פון
באָריס טאָמאַשעווסקי.

"דער יום הדין"

אין א גרעסערע ווערק ווי
"דער עוויגער וואנדערער"

קינדער אונטער 6 יאהר וועלען פאָרטייט
נים אריינגעלאָזען ווערען.

א גראנדיעזער מיטינג

פון אלע פינישערס פון לאקאל 9

וועט אפגעהאלעטן ווערען

דיזען שבת, גלייך נאך דער ארבייט איז קופער יוניאן

8טע סטריט און 3טע עוועניו.

קיינער טאר נישט פעהלען

א פולער בעריכט וועגן די לעצטע פעהאנדלונגען מיט דער אסאסי-
איישאן וועט געגעבען ווערען און אויך אינסטרוקציען
וועגען די נייע סקילס

פאלגענדע וועלען אדרעסירען דעם מיטינג:

- אב. בארא - סעק. טרעזשורער פון דער א. 5. ג. וו. י.
- י. פיינבערג - פרעזידענט פון דעם דזשאנט באארד
- י. פרייני - ארגאניזער פון דער אמעריקען פעדערישאן און לייבאר
- האג. מאיר לאנדאן - לאיער פון דער קלאקמאכער יוניאן
- מ. זענמאן - דזשענעראל מענעדזשער פון דער קלאקמאכער יוניאן
- ש. יאנאווסקי - רעדאקטאר פון דער „נערעכטיגקייט“
- דזשיי. האלפערין - מענעדזשער פון לאקאל 9 - טשערמאן.

קיינ פינישער זאל נישט פעהלען צו דיזען מיטינג

עקזעקוטיוו באארד לאקאל 9

דזש. האלפערין, מענעדזשער.

א יום טוב ביי די ווייסט מאכער אין די בראנקס

קומענדיק זונטאג, דעם 8טען פעברואר
וועלען די ליידיס ווייסט מאכער, די מיט-
גלעדער פון לאקאל 25, וואס וואוינען
אין די בראנקס, פיערען דעם ערשטען
קווארטעל פון דער עפענונג פון דער
יניאן'ס ברענטש אפיס אין יענעם נע-
בער. צו דער געלעגנהייט ווערט אראפ-
געשטעלט א פאסטער אונטערעמונג. עס
וועט זיין מוזיק, געזאנג און טענץ. דאס
וועט פארקומען אין לאנדאן קאסינא,
3875 דריטע עוועניו. דער ענטערטיינג
מענט וועט זיך אפמאכען 6 אויגער אין
ווענט.

די מיטגלידער פון לאקאל 25 פון די
בראנקס זיינען געבעטען צו קומען און
מיטברענגען זייערע פריינד. סיקעס קאן
זיין פריי באקומען אין אלע אפיסעס פון
לאקאל 25.

אן אנגעוועהטאנטע פראגע.

די פראגע פון שיקען געלט אין איי-
ראפא איז זעהר א פארפלאגטערטע. די
מעמדען פון שיקען געלט זיינען לעצ-
טענס זעהר פיעל קריטיקירט געווארען.
פיעלע אונפאראנטווארטליכע פריוואט
באנקירען האבען, געזוכט רייך צו ווערען
אויס'ן חשבון פון די אידישע צרות און
האבען פארשיעדענארטיג באשווינדעלט
דעם געלט שיקער און די לידענדע אידען
אויף יענער זייט ים. עס איז דערפאר
וויכטיג צו וויסען מיט וועמען איהר האט
געלט, וועמען איהר פארטרויט אייערע
שווער פארהאנדענע געלט, ווען איהר
זוכט צו העלפען אייערע פריינד. עס וועט
זיין גוטע נייעס פאר אלע קלאוס מאכער
צו וויסען דאס זייערע אלטע באקאנטע
עסקנים און שולמאן, ברענטש
איידישענטס פון דער א. 5. ג. וו. י. קאן
עסקס פ. ר. ס. ק. א. 2077 דריטע
עוועניו, נייער 114טע סטריט, האבען גע-
עפענט אן אפיס צום שיקען געלט אין
אלע וועלט טיילען לויט די בילינסטע
רייטס גארנטירט פון דער א. 5. ג. וו. י. קאן.
ווי אויך צו פארקויפען סיקעס
אויף אלע ליינס.

ברודער עלטין איז צו די ניו יאר-
קר קלאוס מאכער נאנץ גוט באקאנט.
ער איז אן אלטער מעמבער פון לאקאל
64, האט יאהרען נאכאנאנד געארבייט
אלס דזשאנט באארד דעלעגאט און האט
זיך ערווארבעט א נאמען אלס עהרליכער
און פארניכטיגער מענטש צווישען די
קלאוס מאכער. מר. שולמאן איז פאר
א לאנגע צייט געווען דער בוקסיפער אין
איינעם פון די קלאוס מאכער לאקאלס,
האט דורכגעמאכט מיט דער יוניאן דעם
באריהטען דזשענעראל סטרייט פון
1916, און האט זיך בכלל ערווארבעט אן
נאמען אלס פעהיגער און ערנסטער מענטש.
עס איז קיין שום ספק נישט דאס אלע
קלאוס מאכער וועלען פארמאגן זייערע
ערע אלטע פריינד און ערמויניגען זיי אין
זייער נייער אונטערנעמונג, לויט ווי זיי
האבען זיך פארדיענט געמאכט ביי אלע
מען.

יאהרעספעסט פיייערונג

פון דעם

בראנקס ברענטש פון דער ווייסטמאכער יוניאן לאק. 25

זונטאג, 6 אויף אבענד, דעם 8טען פעברואר, איז לאנדאן קאסינא, 3875 3טע עוועניו

גוטע רעדנער - א פיינער קאנצערט - אמוזאנטע טעניז

אלע זיינען הערצליך געלאדען. איינלאס קארטען צו באקומען אין בראנקס אפיס, 1258 באסטאן ראוד און אין אלע
אפיסעס פון לאקאל 25. קומט און ברענגט מיט אייערע פריינד.

הערעכטיגקייט

סדר חילוקי סדר
מחוקקין ויין
אפילו צו רי, צו ווער
סען עס נאכט זיך אונז
צו ויין אונטערשטע.
ווארדאן חילוקי.

בזכרתי וזכורתי וזכורתי
אברהם (איוב ב"ל, 10)
ען סוין געקומענע
האלט סיד ניד שווער
אין וועל אונז נישט
לשונ.

פרייעלעך ארגאן פון דער אינטערנעשאנאל ליידיעס נאכמענס ווארעקערס יוניאן

VOL. II. No. 6.

New York, Friday, Feb. 6, 1920. פרייטאג, 6טן פעברואר.

PRICE 3 CENTS

א גענעראל סטרייק פון פעטיקאוס ארבייטער ערקלערט!

ענדליך האט די שטונדע געשלאגען, אויך פאר די פעטיקאוס ארבייטער פון ניו יארק. דיעזער טרייד איז דער איינציגער, אין דער ליידיעס נאכמענס אינדוסטריע פון ניו יארק, וואס איז פארבליבען פארשקעבט, וואס איז געבליבען אין א נישטארגאניזירטע צו-שטאנד, דאס איז געווען א שווארצער פלעק אויף דעם קערפער פון אונזער מיטל-טערנעשאנאל יוניאן!

די פעטיקאוס שפער געפינען זיך דאס רוב אין די זעלביגע בילדינגס מיט שפער פון אנדערע טריידס וואס זיינען שוין לאנג יוניאניזירט, און עס איז אויס-געקומען, דאס ווערערט פון איין זייט וואגט זיינען געוועזען ביי דער ארבייט-יוניאן לייט, אונטער יוניאן ארבייטער באדינגונגען, זיינען פון דער צווייטער זייט וואגט געוועזען די פעטיקאוס פאר-כער, אלס נישט ארגאניזירטע, פאר-חש'טע שטאפען, אונטערשטענענע צו יעדען קאפריז פון זייערע באסעס.

אבער דאס וועט שוין מער נישט זיין! די ארבייטער האבען ענדליך דער-הערט דעם רופ פון אונזער אינטערנא-שאנאל און האבען באשלאסען צו זיין ארגאניזירט, צו ווערען א טייל פון אונז-ער גרויסער אינטערנעשאנאל ארבייט-נלייך מיט די ארבייטער פון די אנדערע צווייגען פון דער ליידיעס נאכמענס אי-דוסטריע.

דינסטאג אין דער פריה, ווען דיעזע ארבייטער זיינען געגאנגען צו דער אר-בייט האבען זיי באקומען א סטרייכדורף פון דער יוניאן, פון דער פעטיקאוס מאכער יוניאן, לאקס. 46, צוואסען מיט דער טא-טערס יוניאן, לאקאל 10, אז זיי ווערען אויפגעפארעט צו פארלאזען די שפער 10 א זייער אין דער פריה און צו דער באשטימטער צייט האבען די ארבייטער גענומען מארשירען אין האל-וואס די יוניאן האט פאר זיי אָנגעגרייט-לוים די ידיעות וואס מיר האבען באק-מען, איז ארום 60 פראצען. פון די ארבייטער שוין געווען אין די האלס בעסער 12 אויגער מיטאג צייט. מען מעג אלזא אויסרופען: בראווא, פעטיקאוס מאכער! די סטרייכע פארזאמלען זיך אין לייכער טעמפל, 2טע עוו. און 14טע סט.

צוויי יענע פון דער אינטערנעשאנאל אין באסטאן

די ווייסע מאכער יוניאן לאק. 49 באקומט א באדייטענדע רעז פאר די מיטגלידער דורך קאנפערענצען. די ריינקאוס מאכער יוניאן לאק. 7 פיהרט דורך ערפאלגרייך א גענעראל סטרייק. סעקערטער באראפ געמט אנטויל אין די קאנפערענצען פון ביידע יוניאנס און אדרעסירט אויך די יוניאן-פארזאמלונגען. גרויס ענפוזיאם צווישען די יוניאן-מיטגלידער מיט דעם אויפטו.

אלע אנדערע וואג-ארבייטער אין דער אינדוסטריע באקומען א העכערע פון 3 דאלער א וואך. פאר די שטיק ארבייטער אין דער אינדוסטריע איז געהעכערט געווארן דער "בייסיק רייט" פון 40 סענט א שטונדע אויף 90 סענט. די קאסערס און פרי-סערס באקומען אויך 6 ליגעל האלירעס מיט פער.

די יוניאן האט אויך געוואונען א זיען אין באצוג די קאנטראקטירט אר-בייט. די מאנופעקטורער האבען זיך פארשטימט ארויסצושיקען ארבייט-בלויז צו יוניאן-קאנטראקטאָרס, און דאס ארבייט זאל ארויסגעשיקט ווערען שריט-דאן ווען די אינסייד ארבייטער האבען גענוג צו טאן. די מאנופעקטורער וועלען אויך זיין פאראנטווארטליך אין טייל א קאנטראקטאָר באצאהלט נישט זיינע ארביי-טערס.

צום קאמף געגען די קאנספיראטארס!

דישאן (א בונט, א פארשווערונג אראפ-צואווארפען די רעגירונג). מאיעסטעס-באלידינג, די סאמע פעסטונג פון אויטאקראטיע, וועט ווערען זעהר פאפולער ביי די, וואס זיינען אין מאכט.

דער ביל איז אזוי אָנגעפיקעוועט מיט באהאלטענע מיינונגען, דאס א ריכטער וואלט געקענט ענטשיידען, אז דאס מיינט אירגענד וואס, וואס ער וואלט געהאלטען פא-נומיג אום צו פאראורטיילען א קרבן. ער וואלט געקענט אויסגעטצט ווע-רען פון א פערזענליכען פריינד צו שיקען א צווייטען אָהן אן אורזאכע אין געפענג-ניס.

ווי די ריכטיגקייט איז, איז דער דא-שלוס אויף זייט 2)

דרעס מאנופעקטורערס אסאסיאישאן גיבען נאך דעם פארלאנג פון דער יוניאן

וועלכע האבען נאך נישט געקראגען זייערע שכירות געהעכערט.

די לעזער פון דער "גערעכטיגקייט" ווייסען די אורזאכע. ביז איצט האבען די מאנופעקטורער זיך ענטזאט נאך צו פארהאנדלען די פראגע. זיי האבען זיך געשטיצט אויף זייער אַרימענט. אין דער לעצטער וואך האבען זיי אָבער שוין איינ-געווייליגט צו האבען קאנפערענצען מיט די פארשטעהער פון דער יוניאן, און ווער-רענד מיר שרייבען דיעז ציילען, געהען אן פארהאנדלונגען. עס איז זעהר מעגליך, אז שוין אין די נעקסטע פאך טעג זאלען אויך די וועלכע ארבייטען מייסטענס ביי ליידיס ווייסעס קריגען די פארלאנגטע העכערונג אין זייערע וויידזשעס. איצט, ווען די קלאקס מאנופעקטורערס פון איין זייט און די דרעס מאנופעקטורערס פון דער צווייטער זייט האבען איינגעזעהן די גערעכטיגקייט פון דער ארבייטער-פא-דערונג צו קריגען א העכערע וויידזש, ווייל פאר וועניגער איז פשוט אונגעגלייך איצט, אין דעם שרעקליכען יקרות, צו לעבען מערער אָדער וועניגער מעגליך, וועלען די ליידיעס ווייסט אסאך באסעס איינזעהן די אונבאדינגטע נויטווענדיגקייט צו פאל-גען דעם נוטען ביישפיעל.

פאלק און אוועקשטעלען איהם אונטער א געהיימע אויפפאסונג פון דער פאלקס-פיעל שרעקליכער ווי אין אירגענד א מא-נאכע.

צו מאכען אז אלע קאנפערענצען זאלען קענען געפענעט, צענווירט און פארניכטעט ווערען פון דעם פאסטאפס דעפארטמענט.

צו שיקען אין געפענגניס אירגענד א פערזאן אָדער א גרופע פערזאנען, וועלכע שטרעבען צו ענדערען די קאנסטיטוציע פון די פאראייניגטע שטאטען אָדער איר-גענד וועלכען פערזאנל געוועזן.

פרייע רעדע, פרייע פארזאמלונג און פרייע פרעסע וועלען אָפגעשאפט ווערען. אומצופרידענהייט וועט קענען אונ-טער דעם געזעץ ערקלערט ווערען אלס סע-

פאלגענדען אפיעל האט סעמועל גאט-ערס, פרעזידענט פון דער אמעריקאן פער-ערישאן און לייבאך, ארויסגעלאזען צו יארגאניזירטע ארבייטער:

ניס נאך די ארבייטער, נאך אלע פריי-יוסטליבערע מענשען פון נאנץ יוניא-ער סטייטס שטעהען פנים אל פנים גע-ען די טרעסע קאנספיראציע, וואס איז מאל פארטראכט געווארען, אום צו פאר-כמען א רעמאקראטישע רעגירונג און מאגליכען א אויטאקראטיע. דער מערלינגערעהעם סעדישאן-ביל איז די עפאהר, וואס דארף אויפנומען יעדען גענש מיט א שטארקע הארץ, יעדען גענשען, וואס איז א געטרייער בירגער ון לאנד. כאטש דער פלאן איז פאר-ראכט געווארען אין דער פינסטער, און עבראכט פולצולוג צו ליכטיגקייט מיט צום אכזיכט צו מאכען עס צום געזעץ, יידער דאס פאלק זאל באגרייפען זיין אנגע געפאהר, איז דער דאזיגער אגטי-ערישאן ביל דערווייל צוריקגעהאלטען געווארען דורך שטארקע פראטעסטען. צו עס איז איצט די אויפגאבע פון די יונגער פון אונזער באליעבער רעפובליק צו דער'הרג'ענען אינגאנצען דעם דאזיגען עכסטיגעפעהרליכען געזעץ דורך שיקען ראטעסטען נאך פראטעסטען צו זייערע עספעקטיווע מיטגלידער פון קאנגרעס ון אן עסאנט.

די ציילע פון דעם דאזיגען אגטיסע-ישאן ביל זיינען פאלגענדע:

אונגעצוגעמען די פרייהייטען פון

אינהאלט פארצייכניס

„גערעכטיגקייט“ נומער 6

ייט 2. די וואך — נ. ב. צום קאמף גע-גען די קאנספיראטארס — שלום פון דער ערשטער זייט.

ייט 3. פון וואס צו ביסלאך — מ. פער-רעלשטיין.

ייט 4. צוויי עקזעקוטיוו באארד מיטגליד-ען לאקאל 25. — י. שעהנאהלץ. — דער גרויסער פרייהייטס-קאנפערענץ אין בלאנא.

ייט 5. ווי עס ארבייט דער קראנקע-פאגד אין דער סקוירס-מאכער יוניאן לאקאל 23. — ה. וואנער. א בריע צום רע-דאקטאר — מ. סילווער.

ייט 6. די פרויען וועלט — ראזא בער-ריקבלינדער, די געפויגטע (ערציע-לינג) — העלל קעניג.

ייט 7. דער מיטגליד פון דזשינס באארד — 5. לאנגער. א געזעץ נאך ליעבע — פאלינא וואלמי.

ייט 8. פון רעדאקטארס נאטיציבילעל.

ייט 9. דרוי מאנאטען אויפנו פון דער א. ב. וו. 1. — א.ב. באראפ.

ייט 10. דער געשריבענער קאנטראקט גע-גען דעם נישט געשריבענעם געזעץ אין ארבייטער-סכסוכים — עליאס ליבער-מאן. צו אלע מאנובילען (פעלישאן) — דער לעבעדיגער.

ייט 11. דער פלאן פון איין צענטראלע יו-ניאן קערפערשאפט אין ניו יארק — ה. לאנג. קורצע שטעסען צווישען רע-דאקטאר און לעזער.

ייט 12. לעבען און שטייגקייט אין די אפי-סעס פון דזשינס באארד — א סטער-רעפארטער.

ייט 13, 14, 15. אדווערטייזמענטס.

ייט 16. אינטערנעשאנאל עדיקאטאנאל דעפארטמענט. דער מיטגליד פון לאקאל 9 אין קופער יוניאן. א דזשענעראל סטרייק פון לאקאל 41. א סטרייק פון ליידיס מיטגלידער. לאקאל 80 ביי צוויי גרויסע פירמען.

דער נייער וויידזש-סקייל איז ווי פאלגט:

נייער מינימום די העכערונג אויף די איצטיגע וויידזשעס

קאסערס 44 דאָל.	5 דאָל.
דרייפער 28 דאָל.	3 דאָל.
סעמפערל מייקערס 30 דאָל.	3 דאָל.
פינישער 22 דאָל.	3 דאָל.
עקזאמינערס 22 דאָל.	3 דאָל.
בעלט סטימערס 25 דאָל.	3 דאָל.
פרעסערס 42 דאָל.	3 דאָל.

א צעהן פראצענטאג העכערונג פאר די שטיק ארבייטער. דער מינימום איז ווי פאלגט:

פינישערס — 45 סענט א שטונדע
אפרייטאָרס — 90 סענט א שטונדע.
פרעסערס — 1 דאלער א שטונדע.

די העכערונג האט זיך אָנגעפאנגען פון לעצטען מאנאט, דעם 2טען פעברואר. נור אלע ארבייטען וואס מען האט אָנגע-פאנגען פאר דעם 2טען פעברואר, וועלען באצאהלט ווערען לויט די פריהערדיגע וויידזשעס.

די הויפט פאדערונג, אלזא, האבען די דרעס ארבייטער, וועלכע געהערען צו די לאקאלס 10, 23, 25, 58 און 69 געוואר-גען. אָבער עס בלייבען נאך אלץ פיעלע ארבייטער, וואס זיינען באשעפטיגט אין די שפער פון דער ליידיעס ווייסט און דרעס מאנופעקטורערס אסאסיאישאן.

אינטערנעשאנאל עדיקיישאן נאל דעפארטמענט

בראנקס יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 54, אינטערנאציאנאל עוועניו און פרימאן סטריט. פרייטאג אבענד, דעם 30טען לעקטשור איבער מוזיק, פון הערמאן עפשטיין.

שבת בייטאג, אום 2 אוהר, לעקטשור איבער געזונד, פון דר. מערעדיטה. אום 3 אוהר נאכמיטאג, ניםמאסטקס און אונטערהאלטונג.

הארלעם יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 171, 103טע סט. צווישען 5טע און מעדיסאן עוועניוס. פרייטאג אבענד, דעם 30טען, לעקטשור איבער ליטעראטור, פון א. נאלדער.

שבת אבענד, דעם 31טען, ערעפונגס פיערונג — רעדען אין קאנצערט. בראנקס יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 84, סטאן און גלענמאר עוועניוס.

פרייטאג אבענד, דעם 30טען, לעקטשור איבער ליטעראטור, פון מים עללען א. קענאן, בערנארד שאו'ס, מען ענד סר שרעמן.

ווייסט מאכער יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 40, 320 איסט 20טע סטריט.

פרייטאג אבענד, דעם 30טען, לעקטשור איבער מוזיק און קאנצערט, פון מים מאריאן באווער.

בולעטין פאר דער וואך פונ'ם 2טען פעברואר, 1920.

איסט סייד יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 68, 4טע סטריט און 1טע עוועניו.

מאנטאג אווענד, דעם 2טען פעברואר, לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם. מים מארנארעט דעניעלס.

דאנערשטאג אווענד, דעם 5טען פעברואר, לעקטשור איבער ליטעראטור. מים עללען א. קענאן.

דינסטאג אווענד, דעם 3טען פעברואר, ניםמאסטקס און אונטערהאלטונג נען.

בראנקס יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 54, אינטערנאציאנאל עוועניו און פרימאן סט.

דינסטאג אווענד, דעם 3טען פעברואר, לעקטשור איבער דער ארבייטער באוועגונג. — דזשארדזש סאול.

פרייטאג אווענד, דעם 6טען פעברואר, לעקטשור איבער מוזיק. — הערמאן עפשטיין.

שבת, דעם 7טען פעברואר, 2 אוהר בייטאג, לעקטשור איבער געזונד (בלויז פאר פרויען) — דר. פלארענס מערעדיטה.

שבת בייטאג, 3 אויזינער — ניםמאסטקס און אונטערהאלטונג.

צוויטער בראנקס יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 42, וואשינגטאן עוועניו און קלערמאנט פארק וויי.

מאנטאג אווענד, דעם 2טען פעברואר, לעקטשור איבער דער ארבייטער באוועגונג — דזשארדזש סאול.

דאנערשטאג אווענד, דעם 5טען פעברואר, לעקטשור איבער געזונד. — דר. קעפובער.

פרייטאג אווענד, דעם 6טען פעברואר, לעקטשור איבער ליטעראטור. דאנערשטאג אווענד, דעם 5טען פעברואר, ניםמאסטקס און אונטערהאלטונג.

הארלעם יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 171, 103טע סט. צווישען 5טע און מעדיסאן עוועניוס.

דינסטאג אווענד, דעם 3טען פעברואר, לעקטשור איבער דער ארבייטער באוועגונג. — א. נאלדער.

דאנערשטאג אווענד, דעם 5טען פעברואר, לעקטשור איבער געזונד. — דר. איימי רעמיע.

פרייטאג אבענד, דעם 6טען פעברואר, לעקטשור איבער ליטעראטור (אין אי-ריש) — פראפ. א. נאלדער.

בראנקס יוניטי סענ-טער, פאבליק סקול 84, סטאן און גלענמאר עוועניוס.

מיטוואך אווענד, דעם 4טען פעברואר, לעקטשור איבער געזונד. — דר. סארא גרינבערג.

דאנערשטאג אווענד, דעם 5טען פעברואר, לעקטשור איבער טרייד יוניאניזם. מים מארנארעט דעניעלס.

פרייטאג אווענד, דעם 6טען פעברואר, לעקטשור איבער ליטעראטור — מים עללען א. קענאן.

עס וועט גענעבען ווערען א רייכער קאנצערט, אין וועלכען עס וועלען זיך בא-טיליגען די באוואוסטע ארטיסטן, סא-ניא מערוערעווע, סאפראנא, מאקס דשוויקאכס פיעלער שפיעלער, גומע רעד-נער וועלען רעדען און נאכדעם וועט מען אויך קאנען כאפען א מענצעל.

פריי איינמירט פאר מיטגלידער פון אונזער אינטערנעשאנאל און זייערע פא-מיליען.

שבת אווענד, דעם 7טען פעברואר, וועט געפייערט ווערען די ווידער ערעפ-ע-ע-ע נונג פון דעם איסט סייד יוניטי סענ-טער, אין פאבליק סקול 63, 4טע סט. און ערשטע עוועניו. עס וועט גענעבען ווע-רען א גוטער מוזיקאלישער פראגראם. די אינטערנעשאנאל מיטגלידער מיט זייע-רע פאמיליען זיינען געלאדען צו קו-מען.

אין דעם ווייטע מאכער יוניטי סענ-טער וועט גענעבען ווערען א קאנצערט און ענטערטיינמענט שבת אבענד, דעם 14טען פעברואר. פריי איינמירט פאר אי-נטערנעשאנאל מיטגלידער און זייערע פאמיליען.

א פאר ווערטער אין אלגעמיין. מיר מאכען אויפגעקומען אונזערע מיטגלידער דאס די אלע לעקטשורס און קורסען, וואס זיינען ביז יעצט אנאנסירט געווארען, וועלען אזוי רעגולערעס נע-האלטען ווערען יעדע וואך, דורכ'ן נא-ציען סיואן, אין דער זעלבער צייט ווי ביז איצט. מיר וועלען דער עולם זאל דאס וויסען און געדענקען, ווייל פון נעקסטער וואך אן, וועלען מיר מעהר נייט א-נא-נסייערען. די לעקטשורס און קור-סען אין דער צייטונג, ווי מיר האבען דאס געטאן ביז איצט. מיר וועלען דעם פלאץ פארנעמען מיט אנאנדער וויכטי-גען מאטעריאל, אין בעזונד אונזער עדי-קיישאנאל טעטיגקייט.

מיר האפען, אז אונזערע מיטגלידער ווייסע שוין ווען אונזערע קלאסען און קורסען ווערען אפגעהאלטען און זיי ווע-לען רעגולערעס די קלאסען אטענדען.

צו די טשערלייט פון די פרא-טעקטיוו קלאק שעפער!
די טשערלייט פון די פראטעקטיוו קלאק שעפער ווערען אויפגעפאדערט צו ברענגען אין אפ'ס פון דער יוניאן די נייע פרייזליסטען, מיט דעם רעז-וואס די ארבייטער האבען איצט בא-קומען.
אין נאמען פון דזשאנט באאדער, דזש. רובין, מענעדזשער פראטעקטיוו דייוויזשאן.

קלאקמאכער אין באלטימאר באקומען א העכע-רונג אין שכירות

וועט איצט האבען א פאגד אייף אנצופא-גען בויגען אן אייגענע היים. דער מיטגליד האט אויך אויסגעדרוקט דאנקבארקייט און אנערקענונג צו ברודער סניידער, פאר זיין העלפען ברענגען דעם פרייעליכען סעלטעמענט, מיט אזא בא-דייטנדען געוויינט פאר די מיטגלידער און דער יוניאן.

די קלאקמאכער יוניאן פון באלטימאר האט מיט א פאר וואכען צוריק פארלאנגט פון די בעלי בתים א העכערונג אין די שכירות פון די ארבייטער. ווי דער שטיי-נער איז, האבען די בעלי בתים ניט גע-וואלט נאכגעבען און עס האט זיך אָנגע-פאנגען טראכעל און עס האט שוין גע-האלטען ניט ווייט דערפון אז די יוניאן זאל מווען רופען א סטרייק אין דער אינדוסטריע.

לעצטע וואך איז אבער געלונגען ברוד-ער א. סניידער, אונזער דזשענעראל אר-גאניזער, ווידער צוזאמענצוברענגען דער יוניאן מיט די מאנאפעקטשורערס צו א קאנפערענץ, וואו דער סכסוך איז ענדליך געסעטלט געווארען. די בעלי בתים הא-בען איינגעוויילט צו געבען די ארביי-טער א „פלעט ריז" פון 5 דאלאר א וואך די מענער ארבייטער און 2.50 דאל. די פרויען ארבייטער.

לעצטען דאנערשטאג האט די יוניאן איינגערופען א מאס מעמבער מיטינג פון די ארבייטער, וואו דער סעלטעמענט איז פאר זיי פארנעמען געווארען צום שטי-מען און דער סעלטעמענט איז איינשט-מיג אָנגענומען געווארען. דער מיטינג איז אירעסירט געווארען פון ברודער סני-ידער און ער האט באקומען א גרויסע אַווא-ציע.

אין פארלויף פון דער רעדע האט ברוד-ער סניידער פארנעמלעך געזאגט, דאס דעם ריז פון דער ערשטער וואך זאלען די ארבייטערע אָפגעבען דער יוניאן, און דאס זאל געהן פאר א ספעציעלען פאגד צו שאפען דער יוניאן אן אייגענע היים. די ארבייטער האבען דעם פארשלאג אנגע-נומען מיט באגייסטערונג און די יוניאן

ווידזשען פון קלאק-מאכער נאדייטענד געהעכערט

(שלום פון זייט 1.)

זייערע שכירות; אין דעם זין איז דער זייער, א חוי'א מאטעריעלער, אויך א מא-ראלישער.

אויך פיהלען זיך אונזערע קלאקמא-כער גליקליך, וואס דער דאזיגער געוויינט, גרויס און באדייטענד, ווי ער איז, איז זיי אָנגעקומען פארהעלטניסמעסיג לייכט. די עטליכע סטאפערזשעס, וואס זיי הא-בען געמאכט, דאס איז דאך נור געווען א סאָרט דעמאָנסטראציע, זיי האבען אָבער באמת ניט געוואלט סטרייקען. די קלאקמאכער זיינען געווען גומע קעמ-פער, ווען מען מוז. אָבער זיי זיינען ניט קיין סטרייקער לשם סטרייק. און זיי פיהלען זיך העכסט גליקליך, וואס זייער קאָמיטע: זינסטאג, פיינבערג, תיו פרייז-האָבען געוויינט ניט אויסגעלאָזען קיין איינציגען פונקט, וואס איז נור געווען צו גונסטען פון די ארבייטער. צו דעם זיינען זיי נאך געלענצט אונטערשטיצט געווא-רען דורך מיינער לאנדאן.

ווירקליך, די 50 טויזענד קלאקמא-כער האבען די בעסטע גרינדע צו זיין צו-פרידען מיט דעם גאנצען איצט גען אויפ-טחן פון זייער מעכטיגער יוניאן און פון זייערע פעהיגע און טאקספולע פיהרער. עס פארשטעהט זיך, אז די ארבייטער וועלען דוקא איצט האבען א באזונדער-ע אַמביציע צו באווייזען, אז זייער אַרויט-טויט פאר העכערע ווידזשעס איז ניט געווען א רעזולטאט פון זייער קאפארי-עקטיוו, נאר פון א ווירקליכער טויט, און איצט וועלען זיי אָפאָהיטען דעם אנטימענט ווי דאס דארפען טאן מענשען מיט א געפיהל פון פאראנטוואָרטליכקייט פאר אלץ, וואס זיי טוען און נעהמען אויף זיך. אין דער אַצטונגער ענטשיידונג הא-בען די פארשטעהער פון דער יוניאן זיך פארפליכטעט צוזאמען מיט די מאנאפעק-טשורערס צו זעהן, אז די לאסט פון די געהעכערטע ווידזשעס זאל ניט פאלען אויף דעם עולם, דעם קאָסטימער. די ארבייטער דארפען זעהן גוט צו מאכען פון זייער זייט זייער פארפליכטונג. עס איז אין זייערע אייגענע אינטערעסען אזוי צו האנדלען, ווי דאס ווערט ערקלעהרט אויף אן אנדער פלאץ אין דעם נומער „גערעכטיגקייט".

און איצט, אז דאס, וואס די בעלי-מלאכות האבען געפאדערט, האבען זיי אויסגעפיהרט, מענען מיר האפען אויף א גוטען סעזאן, אין וועלכען די ארבייט און די נוסטע פארדינסטען פון די ארבייטער זאלען ניט געשטערט ווערען, און אויך אויף נאך א גרעסערער באפעסטיגונג פון אינזער יוניאן, וועמען, אין דער לעצטער שורה, די ארבייטער האבען אלעס צו פאר-דאנען.

ריינקאט מאכער פון מאנטרעאל, קענעדיע, שטעלען נייע פאדערונגען

מעט פאר אלעס, אפילו דאס ערנסטע, אָב-וואָהל מיר ערוואַרטען צו קומען צו א פריינדליכע פארשטענדעניס מיט די מאנ-אפעקטשורערס אַסאָסיאַיאַשאָן.

די וויכטיגסטע פונקטען אין דעם נייעם אנטימענט זיינען די פאָלגענדע: א העכערונג פון 20 פראָצענט פאר אלע סימענטערס, ווי אויך די פאָלגענדע סקויל פון מינימום ווידזשעס:

פאר קאטערס 44 דאלאר א וואך; אַסיסטענט קאטערס 35 דאלאר א וואך; ערשטע קלאסע אפערטייטאר 44 דאל. א וואך; צווייטע קלאסע אפערטייטאר 35 דאל. א וואך; פינישערס און באַסטען געהערס 22 דאלאר א וואך.

צו קריגען באַצאָהלט פאר 8 ליגעל האָלדעיס, אריינגערעכענט דעם ערשטען מאי. מיט און א העלפ פאר אַווערטייט. ניט מעהר ווי 6 שטונדען אַווערטייט א וואך, און מעהר ווי אלעס א סטרייט יוניאן שאַפ און קיינע קאָנטראַקטינג. דזש. לענש, מענעדזשער.

דער אַנטימענט מיט דער ריינקאָט מאַנאפעקטשורערס פון מאַנטרעאַל ענ-דינגט זיך דעם 31-טען יאנואר 1920, און פאָלגליך איז אויסגעארבייט געוואָרען נייע פאָדערונגען, א נייע סקויל אָף וויי-זשעס, און פון די ארבייטס באדינגונגען, וועלכע זיינען גוט געהייסען געוואָרען פון די מעמבערס ביי א זעהר גוט באַזוכטען מיטינג.

אויך זיינען אונזערע נייע פאָדערונג-גען גוט געהייסען געוואָרען פון דעם דזשענעראל עקזעקוטיוו באַאָרד פון דער אינטערנעשאַנאַל בייז לעצטען פערטעל יעהרליכער מיטינג אין באַסטאָן.

ביז יעצט האָט די ריינקאָט מאַכערס יוניאן געהאט אַנטימענטס מיט איינצעל-נע פירמען, נאָר אזוי ווי יעצט האָבען די ריינקאָט מאַנאפעקטשורערס פאַרמירט אַן אַסאָסיאַיאַשאָן וועלען מיר נאָטירליך, פרייזירען צו קומען צו א פאַרשטענדעניס מיט דער אַסאָסיאַיאַשאָן קאַלעקטיוו. יעדענפאַלס איז די יוניאן פאַרבעריי-